

Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής
Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών
Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής
Π.Μ.Σ. «Δημόσια Οικονομική & Πολιτική»

**“ΟΙ ΕΞΩΧΩΡΙΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ, Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥΣ ΚΑΙ Η
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥΣ ΣΤΗ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΦΘΟΡΑ”**

ΣΟΦΙΑ ΚΑΡΒΟΥΝΙΑΡΗ

Διπλωματική Εργασία υποβληθείσα στο Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής του
Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής για την απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος
Ειδίκευσης στη Δημόσια Οικονομική και Πολιτική

Αιγάλεω, 2022

Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής
Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών
Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής
Π.Μ.Σ. «Δημόσια Οικονομική & Πολιτική»

**“ΟΙ ΕΞΩΧΩΡΙΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ, Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥΣ ΚΑΙ Η
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥΣ ΣΤΗ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΦΘΟΡΑ”**

ΣΟΦΙΑ ΚΑΡΒΟΥΝΙΑΡΗ, Α.Μ:19015

Επιβλέπων: Στρόμπλος Νικόλαος

Διπλωματική Εργασία υποβληθείσα στο Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής του
Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής για την απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος
Ειδίκευσης στη Δημόσια Οικονομική και Πολιτική

Αιγάλεω, 2022

University of West Attica

School of Administration, Economic, and Social Sciences

Department of Accounting & Finance

M.Sc. in Public Economics and Policy

**“OFFSHORE COMPANIES, THEIR ROLE AND THEIR
PARTICIPATION TO TAX EVASION AND CORRUPTION”**

SOFIA KARVOUNIARI, R.N. 19015

Supervisor : Stromplos Nikolaos

Master Thesis submitted to the Department of Accounting & Finance of the University
of Western Attica for the acquisition of M.Sc. in Public Economics and Policy

Aigaleo, Greece, 2022

Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής
Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών
Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής
Π.Μ.Σ. «Δημόσια Οικονομική & Πολιτική»

Τίτλος εργασίας :

« Οι εξωχώριες εταιρίες, ρόλος τους και η συμμετοχή τους στη φοροδιαφυγή και τη διαφθορά »

Μέλη Εξεταστικής Επιτροπής

Εγκρίθηκε από την εξεταστική επιτροπή την 28/06/2022

Α/α	ΟΝΟΜΑ ΕΠΩΝΥΜΟ	ΒΑΘΜΙΑΔΑ/ΙΔΙΟΤΗΤΑ	ΨΗΦΙΑΚΗ ΥΠΟΓΡΑΦΗ
1	Νικόλαος Στρόμπλος	Διευθυντής ΕΛ. ΣΤΑΤ.	
2	Αλίνα Χυζ	Καθηγήτρια Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής	
3	Ανδρέας Αλεξόπουλος	Επίκουρος Καθηγητής Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής	

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ο/η κάτωθι υπογεγραμμένη Καρβουνιάρη Σοφία του Ιωάννου, με αριθμό μητρώου 19015 φοιτήτρια του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών Δημόσια Οικονομική και Πολιτική του Τμήματος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής της Σχολής Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, δηλώνω ότι:

«Είμαι συγγραφέας αυτής της μεταπτυχιακής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της, είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης, οι όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε ακριβώς είτε παραφρασμένες, αναφέρονται στο σύνολό τους, με πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Επίσης, βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία έχει συγγραφεί από μένα αποκλειστικά και αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο δικής μου, όσο και του Ιδρύματος.

Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου».

Επιθυμώ την απαγόρευση πρόσβασης στο πλήρες κείμενο της εργασίας μου μέχρι ..... και έπειτα από αίτηση μου στη Βιβλιοθήκη και έγκριση του επιβλέποντα καθηγητή.

Η Δηλούσα

* Όνομα Επώνυμο/Ιδιοτητα

Ψηφιακή Υπογραφή

* Ψηφιακή υπογραφή του επιβλέποντος αν έχει ζητηθεί απαγόρευση πρόσβασης στην εργασία για κάποιο χρονικό διάστημα.

Στη μνήμη του πατέρα μου

Ευχαριστίες

Ευχαριστώ θερμά τον επιβλέποντα καθηγητή κ. Στρόμπλο Νικόλαο, για τη στήριξη και τον συμβουλευτικό του ρόλο καθόλη τη διάρκεια εκπόνησης της πτυχιακής μου εργασίας.

Επίσης ευχαριστώ την οικογένειά μου για την πολύτιμη στήριξή της.

“ΟΙ ΕΞΩΧΩΡΙΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ, Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥΣ ΚΑΙ Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥΣ ΣΤΗ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΦΘΟΡΑ”

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην εποχή της αυξανόμενης παγκοσμιοποίησης το δίκτυο των εξωχώριων εταιριών, αναπτύσσεται με ταχύτατους ρυθμούς, αποτελώντας αναπόσπαστο τμήμα των διεθνών ροών κεφαλαίων και βασικό εργαλείο νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Ολοένα και μεγαλύτερος αριθμός επιχειρήσεων προτιμά τη σύσταση εξωχώριων εταιριών, αφού δεν μπορεί να αντεπεξέλθει στο φορολογικό βάρος που του επιβάλλεται από τα ανεπτυγμένα κράτη. Στην παρούσα εργασία θα επιχειρηθεί να γίνει μια ολοκληρωμένη παρουσίαση του φαινομένου των εξωχώριων εταιριών και η σύνδεσή τους με την φοροδιαφυγή και την διαφθορά. Μέσα στα πλαίσια της έρευνας γίνεται εκτενής αναφορά στις μορφές των εξωχώριων εταιριών, στα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της χρήσης αυτών. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η ανάδειξη των κινδύνων φοροδιαφυγής και ξεπλύματος μαύρου χρήματος μέσα από την λειτουργία των εξωχώριων εταιριών, των αδυναμιών του ελεγκτικού μηχανισμού, των αδυναμιών της ισχύουσας νομοθεσίας και τους τρόπους αντιμετώπισης του φαινομένου.

ΛΕΞΕΙΣ – ΚΛΕΙΔΙΑ

Εξωχώριες εταιρίες, offshore εταιρίες, φορολογικοί παράδεισοι, διεθνή υπεράκτια οικονομικά κέντρα, ξέπλυμα χρήματος

“OFFSHORE COMPANIES, THEIR ROLE AND THEIR PARTICIPATION TO TAX EVASION AND CORRUPTION”

ABSTRACT

In the age of increasing globalization, the network of offshore companies is growing rapidly, becoming an integral part of international capital flows and a key tool for money laundering. An increasing number of companies prefer to set up offshore companies, as they can not cope with the tax burden imposed on them by developed countries. In the present work, an attempt will be made to make a complete presentation of the phenomenon of offshore companies and their connection with tax evasion and corruption. Within the framework of the research, extensive reference is made to the forms of offshore companies, the advantages and disadvantages of their use. The purpose of this paper is to highlight the risks of tax evasion and money laundering through the operation of offshore companies, the weaknesses of the control mechanism, the weaknesses of current legislation and ways to deal with the phenomenon.

KEY – WORDS

Overseas companies, offshore companies, tax heavens, international offshore financial centers, money laundering

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	XV
ABSTRACT	XVII
ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	XIX
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ.....	XXIII
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	XXV
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ^ο : Η ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΤΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΠΟΥ ΑΠΟΡΡΕΟΥΝ ΑΠΟ ΤΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΕΞΩΧΩΡΙΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ	1
1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	1
1.2 ΣΚΟΠΟΣ-ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ	1
1.3 ΔΟΜΗ.....	3
1.3.1 Εισαγωγή.....	3
1.3.2 Βασικοί ορισμοί-Ιστορική αναδρομή.....	3
1.3.3 Νομοθετικό πλαίσιο για την φορολογική αντιμετώπιση των εξωχώριων εταιριών	3
1.3.4 Τομείς δραστηριοποίησης-Μορφές-Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα εξωχώριων Εταιριών	4
1.3.5 Συμμετοχή των εξωχώριων εταιριών στην φοροδιαφυγή και την διαφθορά - Ανάλυση δεδομένων	4
1.3.6 Στόχοι – Μεθοδολογία έρευνας.....	4
1.3.7 Ευρήματα έρευνας.....	4
1.3.8 Συμπεράσματα – Προτάσεις Βελτίωσης	4
1.4 ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ	4
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ^ο : ΒΑΣΙΚΟΙ ΟΡΙΣΜΟΙ-ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ	7
2.1 ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΕΞΩΧΩΡΙΑΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ	7
2.1.1 Σύσταση εξωχώριας εταιρίας	7
2.2 ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΥ – ΜΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΜΕΣ ΧΩΡΕΣ	8
2.3 ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ	13
2.4 ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΦΟΡΟΑΠΟΦΥΓΗΣ	14
2.5 ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ	14
2.6 ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ.....	14
2.7 ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΙ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΙ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΗ ΥΠΕΡΑΚΤΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ.....	15
2.8 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ-ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΜΦΑΝΙΣΗΣ ΤΩΝ ΥΠΕΡΑΚΤΙΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ.....	15
2.9 ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ	17

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ^ο : ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΕΞΩΧΩΡΙΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ	19
3.1 Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΕΞΩΧΩΡΙΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΚΑΙ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ.....	19
3.2 Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΕΞΩΧΩΡΙΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ.....	23
3.2.1 Μη έκπτωση δαπανών από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων	23
3.2.2 Ειδικός φόρος επι των ακινήτων	25
3.3 Η ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ.....	27
3.4 Η ΕΛΛΑΔΑ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ.....	28
3.5 ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ	28
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ^ο : ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΜΟΡΦΕΣ – ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ – ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ – ΣΥΣΣΩΡΕΥΣΗ ΠΛΟΥΤΟΥ ΕΞΩΧΩΡΙΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ.....	29
4.1 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΟΥ ΥΠΕΡΑΚΤΙΟΥ ΣΧΗΜΑΤΟΣ	29
4.2 ΤΟΜΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΞΩΧΩΡΙΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ... 31	
4.3 ΜΟΡΦΕΣ ΕΞΩΧΩΡΙΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ	32
4.3.1 Εταιρίες Χαρτοφυλακίου (Holding Companies).....	32
4.3.2 Εταιρίες Παροχής Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών (Finance Companies)	33
4.3.3 Εταιρίες αδειών και δικαιωμάτων (Licensing Companies).....	33
4.3.4 Εμπορικές εταιρίες (Trading Companies)	34
4.3.5 Εταιρίες παροχής διοικητικών υπηρεσιών (Administration Companies)	34
4.3.6 Ναυτιλιακές εταιρίες (Shipping Companies)	35
4.3.7 Εμπιστεύματα (Trusts).....	35
4.3.8 Εταιρίες Επενδύσεων (Investment Companies).....	36
4.3.9 Τραπεζικές εταιρίες (Banking Companies ή «The Offshore Bank»)	37
4.3.10 Εταιρίες Αντιπροσώπευσης (Nominee)	37
4.3.11 Εταιρίες Ασφαλίσεων (Insurance Companies).....	38
4.3.12 Εταιρίες Παροχής Υπηρεσιών (Service Companies)	38
4.3.13 Ακίνητα (Real Estate)	39
4.3.14 Εταιρίες Χρηματοδοτικής Μίσθωσης (Leasing Companies).....	39
4.3.15 Εταιρίες Υβρίδια (Hybrid Companies).....	39
4.4 ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΕΞΩΧΩΡΙΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ	40
4.5 ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΕΞΩΧΩΡΙΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ	43
4.6 ΚΡΥΜΜΕΝΟΣ ΠΛΟΥΤΟΣ ΣΕ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥΣ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΥΣ	44
4.6.1 Παγκόσμιος Πλούτος.....	44
4.6.1 Ελληνικός Πλούτος	45

4.7 ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ	47
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 ^ο : ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΕΞΩΧΩΡΙΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΣΤΗ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΦΘΟΡΑ.....	49
5.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	49
5.2 ΤΡΟΠΟΙ ΦΟΡΟΑΠΟΦΥΓΗΣ ΚΑΙ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΕΞΩΧΩΡΙΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ	49
5.3 ΞΕΠΛΥΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΣ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΕΞΩΧΩΡΙΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ	52
5.3.1 Είδη εξωχώριων εταιριών που συμμετέχουν στο ξέπλυμα μαύρου χρήματος	52
5.3.2 Ξέπλυμα χρήματος μέσω χρηματιστηρίου	53
5.3.3 Ενσωμάτωση μαύρου χρήματος στην οικονομία	54
5.4 ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΕΞΩΧΩΡΙΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΦΘΟΡΑ	55
5.5 ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ	56
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 ^ο : ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ	57
6.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	57
6.2 ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	57
6.3 Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	58
6.4 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ.....	60
6.5 ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ	61
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 ^ο : ΤΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	63
7.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	63
7.2 ΜΕΡΟΣ Α: ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΡΟΦΙΛ ΕΡΩΤΩΜΕΝΩΝ	63
7.3 ΜΕΡΟΣ Β: ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ	67
7.4 ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ	81
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8 ^ο : ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ.....	83
8.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	83
8.2 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	83
8.3 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ.....	87
8.4 ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ	87
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ : ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΛΕΓΚΤΕΣ.....	88
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	91

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 7.1: Απαντήσεις ως προς το φύλο	σελ.63
Πίνακας 7.2: Απαντήσεις ως προς την ηλικία	σελ.64
Πίνακας 7.3: Απαντήσεις ως προς το μορφωτικό επίπεδο	σελ.64
Πίνακας 7.4: Απαντήσεις ως προς τη γνώση ξένης γλώσσας	σελ.65
Πίνακας 7.5: Απαντήσεις ως προς την πιστοποιημένη γνώση πληροφορικής	σελ.65
Πίνακας 7.6: Απαντήσεις ως προς την ελεγκτική υπηρεσία που εργάζονται οι συμμετέχοντες	σελ.66
Πίνακας 7.7: Απαντήσεις ως προς τα χρόνια προϋπηρεσίας στον έλεγχο	σελ.67
Πίνακας 7.8: Απαντήσεις στην ερώτηση 1	σελ.67
Πίνακας 7.9: Απαντήσεις στην ερώτηση 2	σελ.68
Πίνακας 7.10: Απαντήσεις στην ερώτηση 3	σελ.69
Πίνακας 7.11: Απαντήσεις στην ερώτηση 4	σελ.69
Πίνακας 7.12: Απαντήσεις στην ερώτηση 5	σελ.70
Πίνακας 7.13: Απαντήσεις στην ερώτηση 6	σελ.71
Πίνακας 7.14: Απαντήσεις στην ερώτηση 7	σελ.71
Πίνακας 7.14: Απαντήσεις στην ερώτηση 8	σελ.72
Πίνακας 7.15: Απαντήσεις στην ερώτηση 9	σελ.73
Πίνακας 7.16: Απαντήσεις στην ερώτηση 10	σελ.74
Πίνακας 7.17: Απαντήσεις στην ερώτηση 11	σελ.75
Πίνακας 7.18: Απαντήσεις στην ερώτηση 12	σελ.75
Πίνακας 7.19: Απαντήσεις στην ερώτηση 13	σελ.76
Πίνακας 7.20: Απαντήσεις στην ερώτηση 14	σελ.77
Πίνακας 7.20: Απαντήσεις στην ερώτηση 15	σελ.77
Πίνακας 7.20: Απαντήσεις στην ερώτηση 16	σελ.78
Πίνακας 7.20: Απαντήσεις στην ερώτηση 17	σελ.79
Πίνακας 7.20: Απαντήσεις στην ερώτηση 18	σελ.80
Πίνακας 7.20: Απαντήσεις στην ερώτηση 19	σελ.80

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Διάγραμμα 7.1: Κυκλικό διάγραμμα σχετικής συχνότητας φύλλου συμμετεχόντων	σελ.63
Διάγραμμα 7.2: Κυκλικό διάγραμμα σχετικής συχνότητας ως προς την ηλικία	σελ.64
Διάγραμμα 7.3: Κυκλικό διάγραμμα σχετικής συχνότητας ως προς το μορφωτικό επίπεδο	σελ.64
Διάγραμμα 7.4: Κυκλικό διάγραμμα σχετικής συχνότητας ως προς τη γνώση ξένης γλώσσας	σελ.65
Διάγραμμα 7.5: Κυκλικό διάγραμμα σχετικής συχνότητας ως προς την πιστοποιημένη γνώση πληροφορικής	σελ.65
Διάγραμμα 7.6: Κυκλικό διάγραμμα σχετικής συχνότητας ως προς την ελεγκτική υπηρεσία που εργάζονται οι συμμετέχοντες	σελ.66
Διάγραμμα 7.7: Κυκλικό διάγραμμα σχετικής συχνότητας ως προς τα χρόνια προϋπηρεσίας στον έλεγχο	σελ.67
Διάγραμμα 7.8: Κυκλικό διάγραμμα σχετικής συχνότητας απαντήσεων στην ερώτηση 1	σελ.67
Διάγραμμα 7.9: Κυκλικό διάγραμμα σχετικής συχνότητας απαντήσεων στην ερώτηση 2	σελ.68
Διάγραμμα 7.10: Κυκλικό διάγραμμα σχετικής συχνότητας απαντήσεων στην ερώτηση 3	σελ.69
Διάγραμμα 7.11: Κυκλικό διάγραμμα σχετικής συχνότητας απαντήσεων στην ερώτηση 4	σελ.69
Διάγραμμα 7.12: Κυκλικό διάγραμμα σχετικής συχνότητας απαντήσεων στην ερώτηση 5	σελ.70
Διάγραμμα 7.13: Κυκλικό διάγραμμα σχετικής συχνότητας απαντήσεων στην ερώτηση 6	σελ.71
Διάγραμμα 7.14: Κυκλικό διάγραμμα σχετικής συχνότητας απαντήσεων στην ερώτηση 7	σελ.71
Διάγραμμα 7.15: Κυκλικό διάγραμμα σχετικής συχνότητας απαντήσεων στην ερώτηση 8	σελ.72
Διάγραμμα 7.16: Κυκλικό διάγραμμα σχετικής συχνότητας απαντήσεων στην ερώτηση 9	σελ.73
Διάγραμμα 7.17: Κυκλικό διάγραμμα σχετικής συχνότητας απαντήσεων στην ερώτηση 10	σελ.74
Διάγραμμα 7.18: Κυκλικό διάγραμμα σχετικής συχνότητας απαντήσεων στην ερώτηση 11	σελ.75
Διάγραμμα 7.19: Κυκλικό διάγραμμα σχετικής συχνότητας απαντήσεων στην ερώτηση 12	σελ.75
Διάγραμμα 7.20: Κυκλικό διάγραμμα σχετικής συχνότητας απαντήσεων στην ερώτηση 13	σελ.76
Διάγραμμα 7.21: Κυκλικό διάγραμμα σχετικής συχνότητας απαντήσεων στην ερώτηση 14	σελ.77
Διάγραμμα 7.22: Κυκλικό διάγραμμα σχετικής συχνότητας απαντήσεων στην ερώτηση 15	σελ.77
Διάγραμμα 7.23: Κυκλικό διάγραμμα σχετικής συχνότητας απαντήσεων στην ερώτηση 16	σελ.78
Διάγραμμα 7.24: Κυκλικό διάγραμμα σχετικής συχνότητας απαντήσεων στην ερώτηση 17	σελ.79
Διάγραμμα 7.25: Κυκλικό διάγραμμα σχετικής συχνότητας απαντήσεων στην ερώτηση 18	σελ.80
Διάγραμμα 7.26: Κυκλικό διάγραμμα σχετικής συχνότητας απαντήσεων στην ερώτηση 19	σελ.80

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο: Η ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΤΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΠΟΥ ΑΠΟΡΡΕΟΥΝ ΑΠΟ ΤΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΕΞΩΧΩΡΙΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ

1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι συζητήσεις για την αντιμετώπιση των φορολογικών κινδύνων που απορρέουν από την δραστηριοποίηση των εξωχώριων εταιριών ή αλλιώς «Offshore Companies» εντάθηκαν τα τελευταία χρόνια και αυτό, γιατί αφενός μεν μέσω των εταιριών αυτών διακινείται μεγάλος όγκος κεφαλαίων στην παγκόσμια οικονομία, αφετέρου οι εταιρίες αυτές, δραστηριοποιούνται σε διαφορετικά φορολογικά καθεστάτα τους επονομαζόμενους «φορολογικούς παράδεισους».

Η παγκοσμιοποίηση των χρηματοοικονομικών αγορών, οδήγησε τις επιχειρήσεις να διευρύνουν τις δραστηριότητες τους σε παγκόσμιο επίπεδο έτσι ώστε να μπορέσουν να αντέξουν τον ανταγωνισμό, να επιβιώσουν, να αναπτυχθούν, να επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους και να αυξήσουν την κερδοφορία τους. Δημιουργήθηκε έτσι η ανάγκη ύπαρξης εταιριών που θα δραστηριοποιούνται και στο εξωτερικό (εκτός της χώρας εγκατάστασης τους). Η ανάγκη αυτή καλύφθηκε με την χρησιμοποίηση μιας μορφής εταιρίας (εξωχώριας εταιρίας), με την οποία δίνεται η δυνατότητα οικονομικής δραστηριότητας εκτός των γεωγραφικών ορίων της χώρας της καταστατικής έδρας, και λόγω αυτής της ιδιαίτερης λειτουργίας τους οι εταιρίες αυτές αποτελούν τους «μοχλούς» του διεθνούς εμπορίου και της οικονομικής δραστηριότητας.

Παρακάτω θα αναλυθεί ο σκοπός και η σημαντικότητα του θέματος της παρούσας πτυχιακής εργασίας σε σχέση με τον ρόλο και τη συμμετοχή των εξωχώριων εταιριών στη φοροδιαφυγή και τη διαφθορά.

1.2 ΣΚΟΠΟΣ-ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ

Ιστορικά οι υπεράκτιες εταιρίες υπάρχουν από τα αρχαία χρόνια. Χαρακτηριστικό και πρώτο παράδειγμα στην Ελλάδα είναι το νησί της Δήλου, όπου εκεί οι Ρωμαίοι στην προσπάθεια τους να ανταγωνιστούν τη Ρόδο, η οποία επέβαλε φόρο 2% σε όλα τα πλοία που ελλιμενίζονταν στο λιμάνι της, δημιούργησαν μια ζώνη ελεύθερη φορολογίας. Οι εξωχώριες εταιρίες με την σύγχρονη έννοια αναπτύχθηκαν στις αρχές

του 20ου αιώνα. Ο Α΄ Παγκόσμιος πόλεμος είχε ως συνέπεια την ραγδαία αύξηση της φορολογίας, η οποία έφθανε και το 75% σε χώρες όπως η Γαλλία και την δυνατότητα μεταφοράς χρηματικής αξίας, εν είδη αγιογράφων στον κομιστή. Η Ελβετία εκμεταλλεύτηκε την ουδετερότητα της και οι ελβετικές τράπεζες παρείχαν υψηλό επιτόκιο. Έτσι η Εθνική Τράπεζα της Ελβετίας, αναδείχθηκε σε «τελικό εγγυητή»¹ .

Παρά το γεγονός ότι οι εξωχώριες εταιρίες υπάρχουν και δραστηριοποιούνται εδώ και πολλά χρόνια και αποτελούν βασικό κομμάτι της παγκόσμιας οικονομίας, ωστόσο το περιβάλλον λειτουργίας τους μένει ακόμα ανεξερεύνητο. Εκμεταλλευόμενοι πολλοί αυτό το γεγονός, έχουν χρησιμοποιήσει τις εξωχώριες εταιρίες για αθέμιτους σκοπούς. Ο όρος offshore, παραπέμπει σε έννοιες όπως φορολογικοί παράδεισοι και φοροδιαφυγή, ανωνυμία, τραπεζικό απόρρητο, παραοικονομία, ξέπλυμα μαύρου χρήματος, δωροδοκίες, και άλλες παράνομες δραστηριότητες.

Υπάρχουν πολλά παραδείγματα ανά τα έτη, στα οποία έγινε αθέμιτη χρήση των εξωχώριων εταιριών. Χαρακτηριστικό είναι το σκάνδαλο των «εγγράφων του Παναμά» (Panama Papers) και της δικηγορικής εταιρίας Mossack Fonseca, το οποίο έφερε σε δύσκολη θέση αρκετούς ηγέτες κρατών στον κόσμο. Σημειώνεται ότι στην λίστα των Panama Papers, βρέθηκαν 400 Έλληνες με 223 offshore εταιρίες. Επιπλέον, η υπόθεση παράνομης δραστηριότητας της Τράπεζας BCCI και το σκάνδαλο της Enron, απασχόλησαν την διεθνή οικονομία².

Παρόλο που οι εξωχώριες εταιρίες είναι η «βιτρίνα» ενός ιδιόμορφου κόσμου με αμφιλεγόμενη δραστηριότητα και ρόλο, αποτελούν το μεγαλύτερο κομμάτι του διεθνούς εμπορίου και δανεισμού. Αυτό οφείλεται στο γεγονός, ότι προσαρμόζονται συνεχώς στα σύγχρονα δεδομένα.

Ως εκ τούτου, ο σκοπός της παρούσας έρευνας αποτελεί η παρουσίαση των εξωχώριων εταιριών ο ρόλος τους και η διερεύνηση της σχέσης τους με την φοροδιαφυγή και την διαφθορά, στα πλαίσια της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομη δραστηριότητα.

---

¹ <http://www.gsac.gov.gr/images/pdfsmethNaziris.pdf>

² <https://www.fortunegreece.com/photo-gallery/ta-megalitera-eterika-skandala-tis-chronias/>

1.3 ΔΟΜΗ

Η παρούσα πτυχιακή εργασία, έχοντας ως στόχο να εξυπηρετήσει το σκοπό της, όπως αναλυτικά παρουσιάστηκε ανωτέρω, είναι δομημένη σε οχτώ κεφάλαια ως κάτωθι:

- Εισαγωγή
- Βασικοί ορισμοί-Ιστορική αναδρομή
- Νομοθετικό πλαίσιο για την φορολογική αντιμετώπιση των εξωχώριων εταιριών.
- Τομείς δραστηριοποίησης-Μορφές-Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα εξωχώριων Εταιριών-Συσσώρευση πλούτου μέσω των εξωχώριων εταιριών
- Συμμετοχή των εξωχώριων εταιριών στην φοροδιαφυγή και την διαφθορά
- Στόχοι – Μεθοδολογία έρευνας
- Ευρήματα έρευνας
- Συμπεράσματα – Προτάσεις Βελτίωσης

Στις παρακάτω υποενότητες περιγράφεται συνοπτικά το περιεχόμενο και ο σκοπός του κάθε κεφαλαίου.

1.3.1 Εισαγωγή

Στο πρώτο κεφάλαιο, γίνεται μια εισαγωγή και παρουσιάζεται αναλυτικά η διάρθρωση της εργασίας.

1.3.2 Βασικοί ορισμοί-Ιστορική αναδρομή

Στο δεύτερο κεφάλαιο, θα γίνει αναφορά στους ορισμούς των εννοιών της offshore εταιρίας, του φορολογικού παράδεισου, της φοροδιαφυγής, της φοροαποφυγής, της παραοικονομίας και της διαφθοράς, και εν συνεχεία θα γίνει μια ιστορική αναδρομή και δικαιολόγηση της εμφάνισης των offshore εταιριών.

1.3.3 Νομοθετικό πλαίσιο για την φορολογική αντιμετώπιση των εξωχώριων εταιριών

Στο τρίτο κεφάλαιο, θα γίνει αναφορά του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου των offshore εταιριών προκειμένου να γίνουν κατανοητές οι αναφερόμενοι μέθοδοι φοροδιαφυγής και να εντοπιστούν οι αδυναμίες του θεσμικού πλαισίου.

1.3.4 Τομείς δραστηριοποίησης-Μορφές-Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα εξωχώριων Εταιριών

Στο τέταρτο κεφάλαιο, θα παρουσιαστεί οι τομείς που δραστηριοποιούνται οι εξωχώριες εταιρίες, διάφορες μορφές αυτών, τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα που συνδέονται με τη χρήση τους.

1.3.5 Συμμετοχή των εξωχώριων εταιριών στην φοροδιαφυγή και την διαφθορά - Ανάλυση δεδομένων

Στο πέμπτο κεφάλαιο θα παρουσιαστεί ο τρόπος που σχετίζονται οι εξωχώριες εταιρίες με την φοροδιαφυγή και την διαφθορά.

1.3.6 Στόχοι – Μεθοδολογία έρευνας

Στο έκτο κεφάλαιο αναλύονται οι στόχοι και η μεθοδολογία που ακολουθείται στην έρευνα.

1.3.7 Ευρήματα έρευνας

Στο έβδομο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα ευρήματα της έρευνας και γίνεται ανάλυση αυτών.

1.3.8 Συμπεράσματα – Προτάσεις Βελτίωσης

Στο όγδοο κεφάλαιο παρατίθενται τα συμπεράσματα με προτάσεις για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής και διαφθοράς μέσω των εξωχώριων εταιριών.

1.4 ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ

Οι εξωχώριες εταιρίες αποτελούν βασικό κομμάτι της παγκόσμιας οικονομίας και αυτό οφείλεται στο γεγονός, ότι προσαρμόζονται συνεχώς στα σύγχρονα δεδομένα.

Το περιβάλλον λειτουργίας τους μένει ακόμα ανεξερεύνητο και γι'αυτό χρησιμοποιούνται για να υπηρετήσουν αθέμιτους σκοπούς.

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η αποσαφήνιση του ρόλου τους και η διερεύνηση της σχέσης τους με την φοροδιαφυγή και την διαφθορά, στα πλαίσια της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομη δραστηριότητα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο: ΒΑΣΙΚΟΙ ΟΡΙΣΜΟΙ-ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

2.1 ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΕΞΩΧΩΡΙΑΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

Με στόχο την φορολογία εισοδήματος των εξωχώριων εταιρειών το έτος 2002 ψηφίστηκε ο Ν. 3091 ΦΕΚ Α' 330/24.12.2002. Στο άρθρο 5 παράγραφος 7 του παραπάνω νόμου δίδεται ο η έννοια της εξωχώριας εταιρίας για τους σκοπούς του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος.

Ως «εξωχώρια εταιρία» νοείται, η εταιρία εκείνη που έχει την έδρα της σε αλλοδαπή χώρα και με βάση τη νομοθεσία της οποίας δραστηριοποιείται αποκλειστικά σε άλλες χώρες και απολαμβάνει ιδιαίτερα ευνοϊκής φορολογικής μεταχείρισης.

2.1.1 Σύσταση εξωχώριας εταιρίας

Οι περισσότερες offshore συστήνονται σύμφωνα με το αγγλοσαξονικό πρότυπο ως εταιρείες LIMITED-LTD και η διαδικασία αυτή αναλαμβάνεται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα σε κάθε χώρα.

Η υπαρξη καταστατικού αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη σύσταση. Το καταστατικό περιλαμβάνει το σκοπό της εταιρείας, την επωνυμία, των τύπο των μετοχών, το μέτοχο ιδρυτή. Υπάρχει επίσης και εσωτερικός κανονισμός (ο οποίος μπορεί να αλλάξει έπειτα από απόφαση του διοικητικού συμβουλίου ή της πλειοψηφίας των μετοχών) γνωστός και ως By-laws ο οποίος καθορίζει τις υποχρεώσεις καθώς και τα δικαιώματα των συμμετεχόντων στην εταιρεία. Οι περισσότερες χώρες σύστασης offshore εταιρειών δεν θέτουν περιορισμούς ως προς το περιεχόμενο του καταστατικού. Το καταστατικό πρέπει να κατατεθεί στο αρχείο εταιρειών της εκαστοτε χώρας, ώστε να εγκριθεί και να επικυρωθεί από την αρμόδια αρχή.

Το μετοχικό κεφάλαιο στις περισσότερες περιπτώσεις οι νομοθεσίες δεν ορίζουν κάποιο συγκεκριμένο ποσό. Είναι συνήθως συμβολικό. Το μετοχικό κεφάλαιο στις περισσότερες χώρες επιτρέπεται να είναι καταβεβλημένο σε νόμισμα διαφορετικό της χώρας που συστήνεται η εταιρεία. Πρέπει εδώ να επισημάνουμε, πως οι περισσότερες χώρες εγγραφής υπεράκτιων εταιρειών έχουν φροντίσει να παρέχουν πιστοποιήσεις των εγγράφων που προέρχονται από την αλλοδαπή μέσω της παροχής της επικύρωσης Apostle σύμφωνα με τη σύμβαση της Χάγης έτσι ώστε να πιστοποιείται η γνησιότητα

των εγγράφων. Επίσης δίνουν τη δυνατότητα της παροχής των επισήμων εγγράφων στα αγγλικά³.

2.2 ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΥ – ΜΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΜΕΣ ΧΩΡΕΣ

Οι φορολογικοί παράδεισοι είναι κράτη τα οποία δεν συνεργάζονται στον τομέα της φορολογίας με τα άλλα κράτη ή το φορολογικό καθεστώς τους είναι προνομιακό σε σχέση με αυτό των άλλων κρατών. Οι φορολογικοί παράδεισοι έχουν τα εξής κοινά χαρακτηριστικά :

1. Η φορολογία σ' αυτές τις περιοχές είναι πολύ χαμηλή ή και πολλές φορές ανύπαρκτη.
2. Η ύπαρξη νόμων που ενθαρρύνουν τη δημιουργία οικονομικού απορρήτου και εμποδίζουν την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τους φορολογούμενους με τις φορολογικές και νομικές αρχές.
3. Η γενική απουσία διαφάνειας στις νομοθετικές, νομικές ή διοικητικές διαδικασίες που πραγματοποιεί η υπεράκτια εταιρία κατά τη λειτουργία της⁴.

Τόσο εντός της ΕΕ όσο και σε διεθνές επίπεδο, η ΕΕ εργάζεται για την προώθηση και την ενίσχυση των μηχανισμών χρηστής φορολογικής διακυβέρνησης, της δίκαιης φορολόγησης και της παγκόσμιας φορολογικής διαφάνειας, με στόχο την αντιμετώπιση της φορολογικής απάτης, της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής.

Λόγω του παγκόσμιου χαρακτήρα του αθέμιτου φορολογικού ανταγωνισμού, αυτό σημαίνει επίσης ότι πρέπει να αντιμετωπιστούν τα εξωτερικά ζητήματα που τίθενται για τις φορολογικές βάσεις των χωρών της ΕΕ.

Ο ενωσιακός κατάλογος μη συνεργάσιμων περιοχών δικαιοδοσίας, ο οποίος δημοσιεύεται ως παράρτημα των συμπερασμάτων που εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο Ecofin δεν έχει ως στόχο να κατονομάσει και να στιγματίσει τις χώρες, αλλά να ενθαρρύνει την αλλαγή προς το καλύτερο της φορολογικής νομοθεσίας και των φορολογικών πρακτικών τους, μέσω της συνεργασίας.

---

³ <https://www.dailyeconomics.gr/oikonomikoi-oroi/yperaktia-etaireia>

⁴ <https://www.dailyeconomics.gr/oikonomikoi-oroi/yperaktia-etaireia>

Επίσης καταγράφονται και οι περιοχές δικαιοδοσίας που δεν πληρούν ακόμη όλα τα διεθνή φορολογικά πρότυπα, αλλά έχουν δεσμευτεί να εφαρμόσουν μεταρρυθμίσεις σε έγγραφο σχετικά με την κατάσταση της συνεργασίας με την ΕΕ.

Ειδικότερα, στις 24 Φεβρουαρίου 2022 εγκρίθηκε από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά τη σύνοδό του ο αναθεωρημένος ενωσιακός κατάλογος μη συνεργάσιμων περιοχών φορολογικής δικαιοδοσίας, όπως αυτός παρατείνεται ακολούθως.

Ενωσιακός κατάλογος μη συνεργάσιμων περιοχών φορολογικής δικαιοδοσίας:

1. Αμερικανική Σαμόα

Η Αμερικανική Σαμόα δεν εφαρμόζει αυτόματη ανταλλαγή χρηματοοικονομικών πληροφοριών, δεν έχει υπογράψει και κυρώσει, μεταξύ άλλων μέσω της περιοχής δικαιοδοσίας από την οποία εξαρτάται, την πολυμερή σύμβαση του ΟΟΣΑ περί αμοιβαίας διοικητικής συνδρομής όπως έχει τροποποιηθεί, δεν δεσμεύθηκε να εφαρμόζει τα ελάχιστα πρότυπα κατά της BEPS και δεν δεσμεύθηκε να αντιμετωπίσει αυτά τα ζητήματα.

2. Φίτζι

Τα Φίτζι δεν είναι μέλος του Παγκόσμιου Φόρουμ για τη διαφάνεια και την ανταλλαγή πληροφοριών για φορολογικούς λόγους («Παγκόσμιο Φόρουμ»), δεν έχουν υπογράψει και κυρώσει την πολυμερή σύμβαση του ΟΟΣΑ περί αμοιβαίας διοικητικής συνδρομής όπως έχει τροποποιηθεί, έχουν επιζήμια προτιμησιακά φορολογικά καθεστάτα (εξαγωγικές εταιρείες, κίνητρο για το εισόδημα επιχειρηματιών της τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ), προτιμησιακούς φορολογικούς συντελεστές για τις περιφερειακές και παγκόσμιες έδρες), δεν έχουν γίνει μέλος του συμπεριληπτικού πλαισίου για την BEPS, δεν έχουν εφαρμόσει τα ελάχιστα πρότυπα του ΟΟΣΑ κατά της BEPS και δεν έχουν ακόμη επιλύσει τα ζητήματα αυτά.

3. Γκουάμ

Το Γκουάμ δεν εφαρμόζει αυτόματη ανταλλαγή χρηματοοικονομικών πληροφοριών, δεν έχει υπογράψει και κυρώσει, μεταξύ άλλων μέσω της περιοχής δικαιοδοσίας από την οποία εξαρτάται, την πολυμερή σύμβαση του ΟΟΣΑ περί αμοιβαίας διοικητικής

συνδρομής όπως έχει τροποποιηθεί, δεν δεσμεύθηκε να εφαρμόζει τα ελάχιστα πρότυπα κατά της BEPS και δεν δεσμεύθηκε να αντιμετωπίσει αυτά τα ζητήματα.

4. Παλάου

Το Παλάου δεν εφαρμόζει αυτόματη ανταλλαγή χρηματοοικονομικών πληροφοριών, δεν έχει υπογράψει και κυρώσει την πολυμερή σύμβαση του ΟΟΣΑ περί αμοιβαίας διοικητικής συνδρομής όπως έχει τροποποιηθεί και δεν έχει ακόμη επιλύσει τα ζητήματα αυτά.

5. Παναμάς

Ο Παναμάς δεν έχει χαρακτηριστεί τουλάχιστον «σε μεγάλο βαθμό συμμορφούμενη» περιοχή δικαιοδοσίας από το Παγκόσμιο Φόρουμ για τη διαφάνεια και την ανταλλαγή πληροφοριών για φορολογικούς λόγους ως προς την ανταλλαγή πληροφοριών κατόπιν αιτήματος και δεν έχει ακόμη επιλύσει το ζήτημα αυτό. Ο Παναμάς έχει επίσημο καθεστώς απαλλαγής του εισοδήματος αλλοδαπής προέλευσης και δεν έχει ακόμη επιλύσει το ζήτημα αυτό.

Ο Παναμάς δεσμεύτηκε να δώσει συνέχεια στις συστάσεις του συμπεριληπτικού πλαισίου για την BEPS όσον αφορά την εφαρμογή του κριτηρίου 3.2 περί υποβολής εκθέσεων ανά χώρα (CBCR), εγκαίρως ώστε αυτό να αποτυπωθεί στην έκθεση αξιολόγησης από ομοτίμους σχετικά με τη δράση 13 του συμπεριληπτικού πλαισίου για την BEPS, η οποία δημοσιεύτηκε το φθινόπωρο του 2023.

6. Σαμόα

Η Σαμόα έχει επίσημο προτιμησιακό φορολογικό καθεστώς (υπεράκτιες δραστηριότητες) και δεν έχει ακόμη επιλύσει το ζήτημα αυτό.

7. Τρίνιταντ και Τομπέιγκο

Το Τρίνιταντ και Τομπέιγκο δεν εφαρμόζει αυτόματη ανταλλαγή χρηματοοικονομικών πληροφοριών, δεν έχει χαρακτηριστεί τουλάχιστον «σε μεγάλο βαθμό συμμορφούμενη» περιοχή δικαιοδοσίας από το Παγκόσμιο Φόρουμ για τη διαφάνεια και την ανταλλαγή πληροφοριών για φορολογικούς λόγους ως προς την ανταλλαγή πληροφοριών κατόπιν αιτήματος, δεν έχει υπογράψει και κυρώσει την πολυμερή σύμβαση του ΟΟΣΑ περί αμοιβαίας διοικητικής συνδρομής όπως έχει τροποποιηθεί,

έχει επιζήμια προτιμησιακά φορολογικά καθεστώτα (ελεύθερες ζώνες) και δεν έχει ακόμη επιλύσει τα ζητήματα αυτά.

Το Τρίνιταντ και Τομπέιγκο δεσμεύτηκε να δώσει συνέχεια στις συστάσεις του συμπεριληπτικού πλαισίου για την BEPS όσον αφορά την εφαρμογή του κριτηρίου 3.2 περί υποβολής εκθέσεων ανά χώρα (CBCR), εγκαίρως ώστε αυτό να αποτυπωθεί στην έκθεση αξιολόγησης από ομοτίμους σχετικά με τη δράση 13 του συμπεριληπτικού πλαισίου για την BEPS, η οποία δημοσιεύτηκε το φθινόπωρο του 2023.

8. Αμερικανικές Παρθένες Νήσοι

Οι Αμερικανικές Παρθένες Νήσοι δεν εφαρμόζουν αυτόματη ανταλλαγή χρηματοοικονομικών πληροφοριών, δεν έχουν υπογράψει και κυρώσει, μεταξύ άλλων μέσω της περιοχής δικαιοδοσίας από την οποία εξαρτώνται, την πολυμερή σύμβαση του ΟΟΣΑ περί αμοιβαίας διοικητικής συνδρομής όπως έχει τροποποιηθεί, έχουν επιζήμια προτιμησιακά φορολογικά καθεστώτα, δεν δεσμεύθηκαν να εφαρμόζουν τα ελάχιστα πρότυπα κατά της BEPS (πρόγραμμα οικονομικής ανάπτυξης, εταιρικές απαλλαγές, κανονιστική πράξη για ένα διεθνές τραπεζικό κέντρο) και δεν δεσμεύθηκαν να αντιμετωπίσουν τα ζητήματα αυτά.

9. Βανουάτου

Το Βανουάτου διευκολύνει υπεράκτιες δομές και ρυθμίσεις που αποσκοπούν στην προσέλκυση κερδών χωρίς πραγματική οικονομική υπόσταση και δεν έχει ακόμη επιλύσει το ζήτημα αυτό.

Το Βανουάτου αναμένει περαιτέρω έλεγχο από το Παγκόσμιο Φόρουμ σχετικά με την ανταλλαγή πληροφοριών κατόπιν αιτήματος.

Κατάσταση της συνεργασίας με την ΕΕ σε ό,τι αφορά τις δεσμεύσεις που έχουν αναλάβει οι συνεργάσιμες περιοχές δικαιοδοσίας για την εφαρμογή των αρχών χρηστής φορολογικής διακυβέρνησης

1. Διαφάνεια

1.1. Δέσμευση να εφαρμοστεί αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών, είτε με την υπογραφή της πολυμερούς συμφωνίας αρμόδιων αρχών είτε μέσω διμερών συμφωνιών.

Η ακόλουθη περιοχή δικαιοδοσίας αναμένεται να ανταλλάξει αποτελεσματικά πληροφορίες με τα 27 κράτη μέλη σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα που αναφέρεται στην παράγραφο 6 των συμπερασμάτων του Συμβουλίου της 22ας Φεβρουαρίου 2021, στην παράγραφο 4 των συμπερασμάτων του Συμβουλίου της 5ης Οκτωβρίου 2021 και στην παράγραφο 4 των συμπερασμάτων του Συμβουλίου της 24ης Φεβρουαρίου 2022:

Τουρκία

1.2. Συμμετοχή ως μέλος στο Παγκόσμιο Φόρουμ για τη διαφάνεια και την ανταλλαγή πληροφοριών για φορολογικούς λόγους («Παγκόσμιο Φόρουμ») και ικανοποιητική αξιολόγηση όσον αφορά την ανταλλαγή πληροφοριών κατόπιν αιτήματος

Οι ακόλουθες περιοχές δικαιοδοσίας αναμένουν συμπληρωματικό έλεγχο από το Παγκόσμιο Φόρουμ:

Αγκουίλα, Μπαρμπάντος, Μποτσουάνα, Ντομίνικα, Σεϋχέλλες, Τουρκία

2. Δίκαιη φορολόγηση

2.1. Ύπαρξη επιζήμιων φορολογικών καθεστώτων

Οι ακόλουθες χώρες και εδάφη έχουν δεσμευτεί να τροποποιήσουν ή να καταργήσουν τα επιζήμια καθεστάτα τους για την απαλλαγή εισοδημάτων αλλοδαπής προέλευσης έως τις 31 Δεκεμβρίου 2022:

Κόστα Ρίκα, Χονγκ Κονγκ, Μαλαισία, Κατάρ, Ουρουγουάη

Οι ακόλουθες χώρες έχουν δεσμευτεί να τροποποιήσουν ή να καταργήσουν τα προτιμησιακά φορολογικά τους καθεστάτα στο πλαίσιο του φόρουμ για τις επιζήμιες φορολογικές πρακτικές έως τις 31 Δεκεμβρίου 2022:

Κόστα Ρίκα (ζώνη ελεύθερων συναλλαγών), Τζαμάικα (ειδικές οικονομικές ζώνες), Ιορδανία (ειδική οικονομική ζώνη της Άκαμπα), Βόρεια Μακεδονία (ζώνη βιομηχανικής και τεχνολογικής ανάπτυξης)

Η ακόλουθη χώρα έχει δεσμευτεί να τροποποιήσει ένα προτιμησιακό φορολογικό καθεστώς έως τις 31 Δεκεμβρίου 2022:

Ρωσική Ομοσπονδία (διεθνείς εταιρείες χαρτοφυλακίου)

2.2. Ύπαρξη φορολογικών καθεστώτων τα οποία διευκολύνουν τις υπεράκτιες δομές που προσελκύουν κέρδη χωρίς πραγματική οικονομική δραστηριότητα

Οι ακόλουθες περιοχές δικαιοδοσίας έχουν δεσμευτεί να δώσουν συνέχεια στις συστάσεις του φόρουμ για τις επίσημες φορολογικές πρακτικές σχετικά με την αποτελεσματική εφαρμογή απαιτήσεων ουσίας σύμφωνα με το κριτήριο 2.2, εγκαίρως ώστε το φόρουμ να κρίνει, κατά την επόμενη συνεδρίασή του το 2022, ότι δόθηκε συνέχεια στις συστάσεις:

Αγκουίλα, Μπαχάμες, Μπαρμπέντος, Βερμούδες, Νήσοι Τερκς και Κάικος.

3. Πρόληψη της διάβρωσης της φορολογικής βάσης και της μεταφοράς κερδών

3.1. Εφαρμογή του ελάχιστου προτύπου για την υποβολή εκθέσεων ανά χώρα (Δράση 13 του συμπεριληπτικού πλαισίου για την BEPS)

Οι ακόλουθες περιοχές δικαιοδοσίας έχουν δεσμευτεί να εφαρμόσουν το ελάχιστο πρότυπο της CBCR δίνοντας συνέχεια στις συστάσεις του συμπεριληπτικού πλαισίου για την BEPS, εγκαίρως ώστε αυτό να αποτυπωθεί στην έκθεση αξιολόγησης από ομοτίμους σχετικά με τη δράση 13 του συμπεριληπτικού πλαισίου που δημοσιεύτηκε το φθινόπωρο του 2023, και/ή ενεργοποιώντας ανταλλαγές στοιχείων ανά χώρα με όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ εντός της συμφωνημένης προθεσμίας:

Μπαχάμες, Μπαρμπέντος, Μπελίξε, Βρετανικές Παρθένες Νήσοι, Ισραήλ, Μονσεράτ, Ταϊλάνδη, Τυνησία, Βιετνάμ⁵.

2.3 ENNOIA ΤΗΣ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ

Φοροδιαφυγή είναι κάθε παράνομη πράξη ή παράλειψη του φορολογουμένου, με την οποία επιδιώκει τη μείωση της φορολογικής του επιβάρυνσης ή αποφυγή καταβολής του φόρου που του έχει βεβαιωθεί⁶.

---

⁵ <https://www.consilium.europa.eu/el/policies/eu-list-of-non-cooperative-jurisdictions/>

⁶ www.euretirio.com

2.4 ENNOIA ΤΗΣ ΦΟΡΟΑΠΟΦΥΓΗΣ

Φοροαποφυγή είναι η με νόμιμες ενέργειες, προσπάθεια των φορολογουμένων, εκμεταλλευόμενοι κενά του νόμου να μειώσουν τις φορολογικές τους υποχρεώσεις ή να αποφύγουν την καταβολή των οφειλόμενων φόρων⁷.

2.5 ENNOIA ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ

Διαφθορά είναι η κατάχρηση δημοσίου αξιώματος για ιδίο όφελος, το οποίο συνήθως μπορεί να πάρει τη μορφή χρήματος, αλλά και μεροληψίας για την οικογένεια ή φίλους ή και προς όφελος μιας ομάδας συμφερόντων, όπως ενός κόμματος εξουσίας και όχι μόνο, είτε για να την διατηρήσει είτε για να την αποκτήσει. Επίσης ως διαφθορά εννοείται η δωροδοκία και τα συναφή αδικήματα της που ασκούν αθέμιτη επιρροή στις εγχώριες και διεθνείς επιχειρηματικές συναλλαγές⁸.

2.6 ENNOIA ΤΗΣ ΠΑΡΑΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Με τον όρο, παραοικονομία εννοούμε όλες εκείνες τις οικονομικές δραστηριότητες, κατά τις οποίες, ενώ δημιουργούνται εισοδήματα συντελεστών παραγωγής και θα έπρεπε να γίνεται καταγραφή τους στις επίσημες εκτιμήσεις του συνόλου των οικονομικών δραστηριοτήτων της χώρας, όπως είναι το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν ή το ακαθάριστο εθνικό προϊόν, εξαιτίας της μερικής ή ολικής απόκρυψης τους από τις αρμόδιες υπηρεσίες ή και λόγω αδυναμίας των τελευταίων να τις καταγράψουν, η δημιουργία των εισοδημάτων αυτών από τις δραστηριότητες αυτές δεν προσμετρούνται στις επίσημες εκτιμήσεις της, σύμφωνα με τον Ιωάννη Βαβούρα⁹.

---

⁷ www.euretirio.com

⁸ <https://eclass.ekdd.gr/esdda/modules/document/file.php/KST>

⁹ ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΒΟΥΡΑΣ, Οικονομική Πολιτική, 2019, Εκδόσεις Παπαζήση

2.7 ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΙ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΙ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΗ ΥΠΕΡΑΚΤΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ

Είναι δύσκολο να δώσει κανείς επακριβή ορισμό, αναφορικά με την έννοια του Διεθνούς Υπεράκτιου Χρηματοοικονομικού Κέντρου, καθώς είναι θέμα πολλών παραμέτρων. Υπάρχουν πολλές χώρες που διαθέτουν ευρεία κλίμακα φορολογικών προγραμμάτων και ενώ θεωρούνται φορολογικοί παράδεισοι, επαγγελματίες και σύμβουλοι πάνω σε φορολογικά θέματα τις θεωρούν Διεθνή Υπεράκτια Οικονομικά Κέντρα. Άλλες πάλι χώρες με λιγότερη ευελιξία σε φορολογικά προγράμματα θεωρούνται και αυτές Διεθνή Υπεράκτια Οικονομικά Κέντρα. Υπάρχει λοιπόν διαφωνία σχετικά με αυτό τον χαρακτηρισμό. Πολλά Διεθνή Υπεράκτια Οικονομικά Κέντρα, μπορούν να περιγράφονται και ως φορολογικοί παράδεισοι λόγω της εξαιρετικά χαμηλής φορολογίας εισοδήματος. Ωστόσο, τα περισσότερα Διεθνή Υπεράκτια Οικονομικά Κέντρα έχουν αναπτύξει ιδιόμορφα νομικά και φορολογικά συστήματα, που ενώ το επίπεδο εσωτερικής φορολογίας είναι πολύ υψηλό, δίνουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιούνται σε παγκόσμια κλίμακα φορολογικά προγράμματα, προσαρμοσμένα, ώστε να προσελκύουν και να ενθαρρύνουν επενδυτές να δραστηριοποιηθούν στην επικράτεια τους. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτών των κέντρων, αποτελεί η Ελβετία¹⁰.

2.8 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ-ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΜΦΑΝΙΣΗΣ ΤΩΝ ΥΠΕΡΑΚΤΙΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ

Αρχικά οι εξωχώριες εταιρείες, εμφανίζονται στα τέλη του 19ου αιώνα στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής και ειδικότερα στις πολιτείες του New Jersey και του Delaware. Η Πολιτεία του New Jersey είχε δημιουργήσει ένα νομοθετικό πλαίσιο όπου σύμφωνα με αυτό γινόταν εύκολα σύσταση και εγκατάσταση εταιρειών στην περιοχή της, οι οποίες θα επιβαρύνονταν μόνο με έναν ευνοϊκό φόρο εγκατάστασης. Στόχος ήταν η προσέλκυση εταιρειών από άλλες πολιτείες και κατά συνέπεια η ενίσχυση των δημοσίων ταμείων της¹¹. Η ραγδαία ανάπτυξη της πολιτείας του New Jersey οδήγησε

---

¹⁰ ΔΟΥΒΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, «Offshore Δραστηριότητες», PRESS LINE, Αθήνα 2008

¹¹ ΑΓΓΕΛΟΣ Π. ΜΠΩΛΟΣ, « Οι εξωχώριες (offshore companies) και Ελληνική Έννομη τάξη, Νομικό Βήμα, 2013

και την πολιτεία του Delaware στο να υιοθετήσει ένα παρόμοιο θεσμικό πλαίσιο προσέλκυσης νέων εταιρειών και κεφαλαίων.

Εν συνεχεία, μετά την κατάρρευση του συστήματος του Bretton Woods και την απελευθέρωση της κίνησης των κεφαλαίων αναπτύχθηκαν τα κίνητρα για τη δημιουργία φορολογικών παραδείσων και στην Ευρώπη. Οι ανεπτυγμένες βιομηχανικά χώρες θέλησαν να δημιουργήσουν ένα κοινωνικό κράτος πρόνοιας και να χρηματοδοτηθεί από την φορολογία. Η αύξηση της φορολογικής επιβάρυνσης που υπέστησαν οι επιχειρήσεις, αύξησε το ενδιαφέρον για τη δημιουργία υπεράκτιων εταιριών προς αποφυγή της βαριάς φορολογίας ακόμη και εντός της Ευρωπαϊκής ηπείρου¹².

Ήδη από τη δεκαετία του 1920, δημιουργήθηκαν οι πρώτες υπεράκτιες εταιρείες στην Ευρώπη. Συγκεκριμένα εμφανίστηκαν στο Μονακό, την Ελβετία και Λιχτενστάιν¹³. Οι υπεράκτιες εταιρείες εμφανίζονται και στα νησιά της Καραϊβικής, αλλά αρχικά δεν κατέστη δυνατή η ανάπτυξη τους. Αυτό οφειλόταν στην γεωπολιτική θέση τους αλλά και σε ιστορικές συγκυρίες. Όμως από την δεκαετία του 1960, όπου και στα κράτη αυτά θεσπίστηκαν νομοθετικές ρυθμίσεις και κανονιστικά πλαίσια, δημιουργήθηκε ένα ευνοϊκό περιβάλλον για την άσκηση και ανάπτυξη οικονομικής δραστηριότητας. Με τον τρόπο αυτό θέλησαν να υποκαταστήσουν την έλλειψη ακόμα και βασικών υποδομών που διέκρινε τα κράτη αυτά. Τα κράτη αυτά λειτουργώντας ως «φορολογικοί παράδεισοι», κατόρθωσαν έτσι να προσελκύσουν όλο και περισσότερους αλλοδαπούς επιχειρηματίες, οι οποίοι μπορούσαν να ασκήσουν έστω και τυπικά τις οικονομικές δραστηριότητες τους¹⁴.

Θεαματική ανάπτυξη των υπεράκτιων εταιριών, παρατηρήθηκε τις δεκαετίες του '80 και του '90. Εκείνη την περίοδο, υπήρξε πολύ έντονη οικονομική δραστηριότητα, μέσω της χρησιμοποίησης των υπεράκτιων εταιριών για ξέπλυμα χρήματος που προερχόταν από διακίνηση ναρκωτικών και άλλες παράνομες δραστηριότητες.

Σήμερα υπάρχουν πάνω από 80 υπεράκτια κέντρα ανά τον κόσμο, αφού η offshore βιομηχανία έχει αναχθεί σε ένα από τα βασικότερα κομμάτια της παγκόσμιας οικονομίας. Αυτό γίνεται αντιληπτό, αν λάβει κανείς υπ' όψιν του το γεγονός ότι, μέσω των υπεράκτιων εταιριών διακινείται περισσότερο από το 1/3 του παγκόσμιου

---

¹² ΑΓΓΕΛΟΣ Π. ΜΠΩΛΟΣ, « Οι εξωχώριες (offshore companies) και Ελληνική Έννομη τάξη, Νομικό Βήμα, 2013

¹³ ΔΟΥΒΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, «Offshore Δραστηριότητες», PRESS LINE, Αθήνα 2008

¹⁴ <https://www.taxheaven.gr/circulars/18495/arora-offshore-etaireies>

συναλλάγματος, περίπου το ½ του παγκόσμιου τζίρου και πάνω από 11 τρισεκατομμύρια δολάρια έχουν διατεθεί για εξωχώρια επενδυτικά αγαθά.

2.9 ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ

Στο παρόν κεφάλαιο, δόθηκε μία περιγραφή των βασικών εννοιών που αποτελούν τον εννοιολογικό πυρήνα της παρούσας πτυχιακής εργασίας και αναπτύσσεται γύρω από την δημιουργία και ανάπτυξη των εξωχώριων εταιρειών. Η ραγδαία εξάπλωση και ανάπτυξη της offshore βιομηχανίας, καθιστώντας την σε ένα από τα βασικότερα κομμάτια της παγκόσμιας οικονομίας, καθιστά επιτακτική την ανάγκη μελέτης αυτού του φαινομένου.

Στα επόμενα κεφάλαια θα ακολουθήσει μία εξειδικευμένη μελέτη των μορφών των εξωχώριων εταιρειών, των πλεονεκτημάτων και μειονεκτημάτων τους, καθώς και του τρόπου που αυτές συμμετέχουν στην φοροδιαφυγή και τη διαφθορά. Πρίν όμως προχωρήσουμε σε αυτή την ανάλυση, κρίνουμε σκόπιμο να παρουσιάσουμε στο επόμενο κεφάλαιο το πλαίσιο για την φορολογική αντιμετώπιση των εξωχώριων εταιρειών σύμφωνα με το διεθνές νομοθετικό και θεσμικό πλαίσιο, και στη συνέχεια σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο: ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΕΞΩΧΩΡΙΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ

3.1 Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΕΞΩΧΩΡΙΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΚΑΙ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Οι σημαντικότεροι οργανισμοί που ρυθμίζουν την λειτουργία των εξωχώριων εταιριών είναι οι παρακάτω :

- **Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (Ο.Ο.Σ.Α.)**

Ήδη από το 2000, ο Ο.Ο.Σ.Α. έχει συγκεντρώσει ένα κατάλογο φορολογικών παραδείσων και αναλόγως με το βαθμό συμμόρφωσης των κρατών στα διεθνή φορολογικά πρότυπα, τα κατατάσσει σε τρεις κατηγορίες. Κύριο μέλημα του είναι να ελαχιστοποιηθούν οι δυσμενείς φορολογικές πρακτικές «harmful tax practices», αναπτύσσοντας σημαντική δράση κατά της Διάβρωσης της Φορολογικής Βάσης και της Μεταφοράς Κερδών. Μέσα στο πλαίσιο αυτό αξιολογούνται τα νομοθετικά συστήματα των χωρών σύμφωνα με ένα ενιαίο κατάλογο κριτηρίων. Επιπλέον, έχει δοθεί προτεραιότητα στην ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ κρατών και χρηματοπιστωτικών φορέων, μέσω της καθιέρωσης ενός Ενιαίου Προτύπου Αναφοράς¹⁵.

- **F.A.T.F. (Financial Action Task Force)**

Ιδρύθηκε το 1989 από τους ισχυρότερους αρχηγούς των κυβερνήσεων των (7) επτά ισχυρότερων βιομηχανικών χωρών. Αυτός ο οργανισμός ταξινομεί τα διεθνή υπεράκτια κέντρα και τα διαχωρίζει σε συνεργάσιμα και μη, εξετάζει την επάρκεια των νομοθετικών κανονισμών και διενεργεί ελέγχους για το ξέπλυμα μαύρου χρήματος.

Το 1990 η F.A.T.F. δημιούργησε ένα κατάλογο με 40 Συστάσεις για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης των εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Το περιεχόμενο των Συστάσεων αυτών ανανεώνονται και προσαρμόζονται στα συνεχή μεταβαλλόμενα δεδομένα.

---

¹⁵ <http://www.gsac.gov.gr/images/pdfsmethNaziris.pdf>

Με βάση το περιεχόμενο των Συστάσεων, οι χώρες που τις εφαρμόζουν οφείλουν να ποινικοποιούν τη νομιμοποίηση των εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και να εφαρμόζουν όσα αναφέρονται στη Σύμβαση της Βιέννης και στη Σύμβαση του Πατέρμο. Επιπλέον θα συγκεντρώνονται πληροφορίες από αρμόδιο όργανο που θα ορίσει η κάθε χώρα, για ξέπλυμα χρήματος και παράνομες δραστηριότητες από τις τράπεζες και τις αρμόδιες αρχές και το όργανο αυτό θα αναλύει τις πληροφορίες και θα τις ανατροφοδοτεί.

Οι τράπεζες υποχρεώνονται από τις Συστάσεις, να μην τηρούν ανώνυμους λογαριασμούς και να κρατούν αρχείο για όλες τις συναλλαγές για τουλάχιστον τα τελευταία πέντε έτη. Αν υπάρχει υποψία για ξέπλυμα χρήματος θα πρέπει να ενημερώνονται άμεσα οι αρμόδιες αρχές για περαιτέρω διερεύνηση.

- **Forum για την Οικονομική Σταθερότητα (F.S.F)**

Ιδρύθηκε το 1999 από τους Υπουργούς Οικονομικών και τους διοικητές των κεντρικών τραπεζών του G7 (Η.Π.Α., Ιαπωνία, Γαλλία, Ρωσία, Γερμανία, Ηνωμένο Βασίλειο και Καναδάς). Πρωταρχικός στόχος ήταν την προώθηση της διεθνούς χρηματοοικονομικής σταθερότητας μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών και της διεθνούς συνεργασίας στο επίπεδο της εποπτείας της. Υπό την αιγίδα του, συστάθηκε μια ομάδα εργασίας, η οποία είχε ως αντικείμενο την έρευνα της επίδρασης των διεθνών υπεράκτιων οικονομικών κέντρων στην παγκόσμια οικονομία και την εξεύρεση λύσεων, προκειμένου να αντιμετωπιστούν τυχόν προβλήματα. Ο πιο πάνω Οργανισμός έχει διαμορφώσει ένα κατάλογο 37 χωρών και περιοχών που λειτουργούν υπερακτια κέντρα. Αυτές οι χώρες χωρίζονται σε συνεργάσιμες και μη ως προς τη συμμετοχή τους στη διαδικασία ελέγχου της νομοθεσίας και των κανονισμών τους και την αποδοχή προτάσεων του Οργανισμού.

Οι υπεράκτιες εταιρείες μπορούν να ενσωματωθούν σε πολλές δικαιοδοσίες. Σύμφωνα με έρευνα που έχει διενεργηθεί, σε ορισμένες παράκτιες δικαιοδοσίες, όπως στο Ηνωμένο Βασίλειο και τη Νέα Ζηλανδία, υπάρχουν συγκεκριμένα είδη εταιρειών, που προσφέρουν πολλά από τα πλεονεκτήματα των τυπικών δομών των υπεράκτιων εταιρειών. Ακολουθεί χάρτης υπεράκτιων εταιριών και αναλυτικός κατάλογος των χωρών αυτών¹⁶.

---

¹⁶ https://el.wikipedia.org/wiki/Υπεράκτια_εταιρία

3.1: Χάρτης Υπεράκτων Εταιριών

- Κατάλογος Υπεράκτιων Κέντρων

Αμερική

- [Αγκουίλα](#)
- [Αρούμπα](#)
- [Βερμούδες](#)
- [Βρετανικές Παρθένες Νήσοι](#)
- [Γρενάδα](#)
- [Καραϊβική Ολλανδία](#)
- [Κέιμαν Νήσοι](#)
- [Κουρασάο](#)
- [Κόστα Ρίκα](#)
- [Μπαρμάντος](#)
- [Μπαχάμες](#)
- [Μπελίζ](#)
- [Νεβιάδα \(πολιτεία των ΗΠΑ\)](#)
- [Πουέρτο Ρίκο](#)
- [Ντελάνγουερ \(πολιτεία των ΗΠΑ\)](#)
- [Ουρουγουάη](#)
- [Παναμάς](#)
- [Πουέρτο Ρίκο](#)
- [Τερκς και Κέικος](#)
- [Τρινιδαδ και Τομπάγκο](#)

Ασία

- [Ιαπωνία](#)
- [Ιορδανία](#)
- [Κράτος της Παλαιστίνης](#)
- [Λαμπουάν](#) (ομοσπονδιακή επικράτεια της [Μαλαισίας](#))
- [Λίβανος](#)
- [Μακάου](#) (ειδική διοικητική περιοχή της [ΛΔΚ](#))
- [Μαλδίβες](#)
- [Μπαχρέιν](#)

- [Μπρουνέι](#)
- [Ντουμπάι](#) (εμιράτο των [ΗΑΕ](#))
- [Ομάν](#)
- [Σιγκαπούρη](#)
- [Ταϊλάνδη](#)
- [Φιλιππίνες](#)
- [Χονγκ Κονγκ](#) (ειδική διοικητική περιοχή της ΛΔΚ)

Αφρική

- [Εσουατίνι](#)
- [Λιβερία](#)
- [Μαδέρα](#) (Αυτόνομη περιοχή της Πορτογαλίας)
- [Μαυρίκιος](#)
- [Σεϋχέλλες](#)
- [Τζιμπουτί](#)

Ευρώπη

• Άγιος Μαρίνος	• Καμπιόνε ντ' Ιτάλια ^{Β.2}
• Ανδόρρα	• Κύπρος
• Βατικανό	• Λίχτενσταϊν ^{Β.2}
• Βουλγαρία	• Λουξεμβούργο
• Γιβραλτάρ	• Μάλτα
• Γκέρνσεϊ	• Μπύανγκεν (εξωτερικό έδαφος της Γερμανίας) ^{Β.2}
• Δανία	• Μονακό
• Ελβετία ^{Β.2}	• Νήσος του Μαν
• Ηνωμένο Βασίλειο	• Ολλανδία
• Ιρλανδία	• Τζέρασι

Ωκεανία

• Γαλλική Πολυνησία	• Νήσοι Μάρσαλ
• Βανουάτου	• Παλάου
• Ναουρού	• Σαμόα
• Νέα Ζηλανδία	• Τουβαλού
• Νήσοι Κουκ (αυτοδιοικ ούμενη περιοχή, ελεύθερα συνδεμένη με την Νέα Ζηλανδία)	• Φίτζι

- **Η Ευρωπαϊκή Αστυνομική Υπηρεσία**

Ιδρύθηκε το 1990 από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στο Λουξεμβούργο και διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην επιβολή του νόμου σε εγκλήματα όπως η διακίνηση ναρκωτικών, η τρομοκρατία και το ξέπλυμα μαύρου χρήματος, στην ανταλλαγή πληροφοριών όσον αφορά το έγκλημα ανάμεσα στους αρμόδιους οργανισμούς και στην συμμετοχή σε έρευνες¹⁷.

3.2 Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΕΞΩΧΩΡΙΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

3.2.1 Μη έκπτωση δαπανών από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων

Οι ελληνικές φορολογικές αρχές με βάση το άρθρο 5 παράγραφος 7 του Ν.3091/2002 και με την σκοπό την αποθάρρυνση των συναλλαγών μεταξύ ημεδαπών επιχειρήσεων και εξωχώριων εταιριών εξέδωσαν την εγκύκλιο ΠΟΛ. 1041/05-03-2003.

Η κυριότερη πρόνοια είναι η μη έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων, των αποσβέσεων επί των πάγιων περιουσιακών στοιχείων τους, τα οποία αγοράζονται από εξωχώρια εταιρία.

Δηλαδή προβλέφθηκε ότι οι επιχειρήσεις που αγοράζουν πάγια περιουσιακά στοιχεία από εξωχώρια εταιρία θα υπολογίζουν λογιστικά αποσβέσεις επί των στοιχείων αυτών, αλλά όμως με την υποβολή της ετήσιας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος τους, θα πρέπει να αναμορφώνουν τα αποτελέσματά τους με το ποσό των πιο πάνω αποσβέσεων, προσθέτοντας αυτό ως λογιστική διαφορά.

Επιπλέον με την ΠΟΛ. 1041/2002, κοινοποιήθηκε λίστα με χώρες - Κράτη που έχουν χαρακτηριστεί ως φορολογικοί παράδεισοι, σύμφωνα με τον Ο.Ο.Σ.Α.

Η θέση της φορολογικής διοίκησης για τα χαρακτηριστικά που φέρουν οι εξωχώριες εταιρίες, και οι κατευθυντήριες οδηγίες για την αποφυγή των ανωτέρω επιπτώσεων είναι οι εξής:

---

¹⁷ https://europa.eu/about-eu/agencies/regulatory_agencies_bodies/pol_agencies/europol/index_el.htm

-Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να ερευνούν αν η αλλοδαπή επιχείρηση από την οποία πρόκειται να προμηθευτούν πάγια περιουσιακά στοιχεία **έχει έδρα σε κάποιο από τα αναφερόμενα πιο πάνω Κράτη ή εδάφη**, ούτως ώστε να εξετάζεται στη συνέχεια αν πρόκειται περί εξωχώριας εταιρίας.

-**Άλλα κριτήρια** που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για να διαπιστωθεί αν ο εκδότης του φορολογικού στοιχείου είναι εξωχώρια εταιρία είναι τα ακόλουθα:

Ο εκδότης του φορολογικού στοιχείου δεν είναι παραγωγός - κατασκευαστής του προϊόντος, αλλά μεσολαβητής - κατασκευαστής. Και τούτο διότι οι εξωχώριες εταιρίες κατά κανόνα διαμεσολαβούν σε τριγωνικές συναλλαγές, όπου από άλλη χώρα αποστέλλονται τα εμπορεύματα και από άλλη τιμολογούνται.

Στα φορολογικά στοιχεία (πλην ελαχίστων εξαιρέσεων) δεν αναγράφεται ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου, καθόσον οι περισσότερες εξωχώριες εταιρίες δε διαθέτουν Α.Φ.Μ.

Ως διεύθυνση της έδρας της εταιρίας συνήθως αναγράφεται το «B.O.» (BOX OFFICE) εταιρία γραμματοκιβωτίου.

Σε περίπτωση που από τα παραπάνω ενδεικτικά στοιχεία δεν προκύπτει η ιδιότητα της προμηθεύτριας εταιρίας ως εξωχώριας ή μη εταιρίας, οι επιχειρήσεις που προμηθεύονται πάγια περιουσιακά στοιχεία έχουν την υποχρέωση να προσκομίσουν αποδεικτικά στοιχεία που θα τους ζητηθούν από τον έλεγχο. Ενδεικτικά, τα στοιχεία αυτά είναι τα ακόλουθα:

Ισολογισμός της εταιρίας για τη διαπίστωση ύπαρξης δραστηριότητας, παγίων και προσωπικού.

Στοιχεία για το απασχολούμενο προσωπικό και τις εγκαταστάσεις της εταιρίας.

Στοιχεία δραστηριότητας της εταιρίας, κλπ.

Τα ανωτέρω ισχύουν, σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης β' του άρθρου 30 του νόμου αυτού, για διαχειριστικές περιόδους που αρχίζουν από την 1η Ιανουαρίου 2003 και μετά. Δηλαδή, τα ανωτέρω έχουν εφαρμογή για πάγια στοιχεία που προμηθεύονται οι επιχειρήσεις από εξωχώριες εταιρίες από 1.1.2003 και μετά.

Με τις διατάξεις της παραγράφου 9 του άρθρου αυτού προβλέπεται η μη έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων και των λοιπών δαπανών που πραγματοποιούν για την αγορά αγαθών ή λήψη υπηρεσιών από εξωχώρια εταιρία,

καθώς και των δικαιωμάτων ή αποζημιώσεων που καταβάλλουν αυτές σε εξωχώρια εταιρία για τη χρησιμοποίηση στην Ελλάδα τεχνικής βοήθειας, ευρεσιτεχνιών, σημάτων, σχεδίων, μυστικών βιομηχανικών μεθόδων και τύπων, πνευματικής ιδιοκτησίας και άλλων συναφών δικαιωμάτων. Εξαιρέση αποτελούν οι δαπάνες που αφορούν αγορά ή μεταφορά στην Ελλάδα αργού πετρελαίου, πετρελαιοειδών ή άλλων προϊόντων για τα οποία δημοσιεύονται δέκτες τιμών χονδρικής πώλησης και το οποία αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε οργανωμένη χρηματιστηριακή αγορά προϊόντων.

Οι επιχειρήσεις εκείνες που έχουν αγοράσει αγαθά (εμπορεύματα, πρώτες και βοηθητικές ύλες κτλ.) ή έχουν λάβει υπηρεσίες από εξωχώρια εταιρία, με εξαίρεση το αργό πετρέλαιο, κλπ. και οι οποίες έχουν μειώσει λογιστικά τα κέρδη τους με το ποσό των δαπανών αυτών, θα πρέπει με την υποβολή της ετήσιας δήλωσης φορολογίας εισοδήματός τους να αναμορφώσουν τα αποτελέσματα τους, με το ποσό των μη εκπιπόμενων δαπανών.

3.2.2 Ειδικός φόρος επι των ακινήτων

Με τις διατάξεις των άρθρων 15 έως και 18 του Ν. 3091/2002 επιβάλλεται για πρώτη φορά **ειδικός φόρος επί των ακινήτων**, που αποσκοπεί στη δημιουργία αντικινήτρων και στην πάταξη της φοροαποφυγής, που παρατηρείται συνήθως **σε ακίνητα που ανήκουν σε αλλοδαπές εταιρείες**, οι οποίες δεν έχουν καμία δραστηριότητα στη χώρα της έδρας τους, αλλά ούτε - κατά κανόνα - και στη χώρα όπου βρίσκονται τα ακίνητα τα οποία κατέχουν.

Ειδικότερα, με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 15, επιβάλλεται ειδικός ετήσιος φόρος 3% επί της αξίας των ακινήτων που βρίσκονται στην Ελλάδα και ανήκουν σε εταιρείες κατά πλήρη ή ψιλή κυριότητα ή επί των οποίων έχουν αυτές εμπράγματα δικαιώματα επικαρπίας.

Εξαιρούνται από την καταβολή του φόρου αυτού:

α) Ανεξάρτητα από τη χώρα στην οποία έχουν την έδρα τους σύμφωνα με τα καταστατικά τους έγγραφα (παρ. 2)

Εταιρείες των οποίων οι μετοχές βρίσκονται σε διαπραγμάτευση σε οργανωμένη χρηματιστηριακή αγορά.

Εταιρείες, που ασκούν στην Ελλάδα και άλλη επιχειρηματική δραστηριότητα (εμπορική, μεταποιητική, παροχής υπηρεσιών), εφόσον τα ακαθάριστα έσοδα τους από τη δραστηριότητα αυτή είναι μεγαλύτερα των ακαθάριστων εσόδων από ακίνητα κατά το οικείο οικονομικό έτος. Στην περίπτωση αυτή και για το οικονομικό έτος αυτό, δεν θα υπολογίζονται τα έσοδα, από ακίνητα, τα οποία ιδιοχρησιμοποιούν οι εταιρείες αυτές αποκλειστικά για την άσκηση της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας.

Ναυτιλιακές επιχειρήσεις που έχουν εγκαταστήσει γραφεία στην Ελλάδα, σύμφωνα με τις διατάξεις του Α.Ν.89/1967, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει και πλοιοκτήτριες εταιρείες εμπορικών πλοίων, μόνο για τα ακίνητα που ιδιοχρησιμοποιούν στην Ελλάδα αποκλειστικά ως γραφεία ή αποθήκες, για την κάλυψη των λειτουργικών τους αναγκών.

Εταιρείες οι οποίες εκμισθώνουν ακίνητα σε εταιρείες που έχουν εγκατασταθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του Α.Ν.89/1967, αποκλειστικά και μόνο για την εγκατάσταση των γραφείων ή των αποθηκών τους (και μόνο για τα ακίνητα αυτά).

Εταιρείες οι οποίες ανήκουν στο Ελληνικό Δημόσιο ή σε οργανισμούς δημοσίου δικαίου, όπως αυτοί νοούνται σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 2 του Π.Δ. 346/1998 .

β) Αν έχουν την έδρα τους στην Ελλάδα ή σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (παρ. 3)

Ανώνυμες Εταιρείες με ονομαστικές μετοχές, μέχρι φυσικού προσώπου ή εφόσον συμμετέχουν νομικά πρόσωπα να δηλώνουν τα φυσικά πρόσωπα που κατέχουν τις μετοχές, τα μερίδια ή τις μερίδες τους.

Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης, εφόσον τα εταιρικά μερίδια ανήκουν σε φυσικά πρόσωπα ή εφόσον συμμετέχουν νομικά πρόσωπα να δηλώνουν τα φυσικά πρόσωπα που κατέχουν τις μετοχές, τα μερίδια ή τις μερίδες τους.

Προσωπικές Εταιρείες, εφόσον οι εταιρικές μερίδες ανήκουν σε φυσικά πρόσωπα ή εφόσον συμμετέχουν νομικά πρόσωπα να δηλώνουν τα φυσικά πρόσωπα, που κατέχουν τις μετοχές, το μερίδια ή τις μερίδες τους. Δηλαδή αν το σύνολο των μετοχών, μεριδίων ή μερίδων δεν το κατέχουν φυσικά πρόσωπο, τότε τα νομικά πρόσωπα που συμμετέχουν πρέπει και αυτά να δηλώσουν τα φυσικά πρόσωπα που κατέχουν το σύνολο των δικών τους μετοχών, μεριδίων ή μερίδων.

γ) Αν έχουν την έδρα τους κατά τα καταστατικά τους έγγραφα σε τρίτη χώρα εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης (παρ. 4).

Προβλέπεται ότι, για να τύχουν της απαλλαγής από το φόρο οι εταιρείες που έχουν την έδρα τους σε χώρα εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, πρέπει οι μετοχές, μερίδια ή μερίδες τους να ανήκουν σε φυσικά πρόσωπα ή να δηλώνουν τα φυσικά πρόσωπα που κατέχουν τις μετοχές, μερίδια ή μερίδες εταιρειών που συμμετέχουν σε αυτές, εφόσον όμως υπάρχει σύμβαση διοικητικής συνδρομής για την καταπολέμηση της απάτης και της φοροδιαφυγής με τη χώρα όπου βρίσκεται η έδρα των εταιρειών αυτών, σύμφωνα με τα καταστατικά τους έγγραφα.

Το βάρος της απόδειξης, για την ύπαρξη των νομίμων προϋποθέσεων που ορίζονται για την υπαγωγή σε συγκεκριμένη κατηγορία εξαίρεσης από το φόρο, έχει το νομικό πρόσωπο που την επικαλείται (παρ.5).

Για την εφαρμογή των διατάξεων του νόμου αυτού ορίζεται ότι, οι εταιρείες της παραγράφου 1 του άρθρου 15 του παρόντος που υπόκεινται στον ειδικό φόρο, θεωρούνται κύριοι ή επικαρπωτές από το χρόνο σύνταξης των οριστικών συμβολαίων, ανεξάρτητα από το χρόνο της μεταγραφής στο οικείο υποθηκοφυλακείο (παρ. 6)..

3.3 Η ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Η Ολομέλεια του Αρείου Πάγου, εξέδωσε την **υπ' αριθμό 2/2003 Απόφαση** σύμφωνα με την οποία :

«Δεν αναγνωρίζεται νομική προσωπικότητα στις offshore εταιρίες όταν για τη συστασή τους έχει ακολουθηθεί η διαδικασία σύστασης της καταστατικής τους έδρας και όχι αυτή της πραγματικής τους έδρας (πραγματική έδρα είναι η έδρα στην οποία ασκείται η διαχείριση της εταιρίας)».

Η συγκεκριμένη απόφαση είναι μείζονος σημασίας αφού ο Άρειος Πάγος κρίνει άκυρες εταιρίες, που έχουν συσταθεί σε χώρες εκτός Ελλάδας και πραγματοποιούν τις δραστηριότητες τους στη χώρα, εάν δεν υπόκεινται στην νομοθεσία που αφορά τις εξωχώριες εταιρίες. Η απόφαση αυτή εκδόθηκε μέσα στο πλαίσιο της προσπάθειας των ελληνικών αρχών να πατάξουν τη φοροδιαφυγή που διενεργείται μέσω των εξωχώριων εταιριών.

3.4 Η ΕΛΛΑΔΑ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Η Ελλάδα, η οποία λειτουργεί μέσα στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και μεν παρεμβαίνει μέχρι ένα βαθμό νομοθετικά στην λειτουργία των εξωχώριων εταιριών, αλλά περιορίζεται και από την ευρωπαϊκή νομοθεσία στην οποία δεν έχουν ληφθεί ουσιαστικά μέτρα. Στην άλλη πλευρά του Ατλαντικού οι ΗΠΑ έχουν υπάρξει πρωταγωνιστές στην μάχη εναντίον των φορολογικών παραδείσων προχωρώντας σε μονομερείς συμβάσεις με χώρες που υποδέχονται φορολογικούς παραδείσους.

3.5 ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ

Στο παρόν κεφάλαιο δόθηκε μία περιγραφή του νομοθετικού πλαισίου για την φορολογική αντιμετώπιση των εξωχώριων εταιριών σύμφωνα με το διεθνές νομοθετικό και θεσμικό πλαίσιο, αλλά και την ελληνική νομοθεσία.

Στο επόμενο κεφάλαιο θα γίνει μία πιο εξειδικευμένη παρουσίαση των μορφών των εξωχώριων εταιριών, των πλειονεκτημάτων και μειονεκτημάτων τους, καθώς και των τομέων που αυτές δραστηριοποιούνται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο: ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΜΟΡΦΕΣ – ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ – ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ – ΣΥΣΣΩΡΕΥΣΗ ΠΛΟΥΤΟΥ ΕΞΩΧΩΡΙΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ

4.1 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΟΥ ΥΠΕΡΑΚΤΙΟΥ ΣΧΗΜΑΤΟΣ

Ο ρόλος των εξωχώριων εταιριών στο παγκόσμιο οικονομικό «γίγνεσθαι» είναι πολύ σημαντικός, αφού η δραστηριοποίηση τους καλύπτει ένα ευρύ φάσμα αντικειμένων που θεωρούνται το επίκεντρο της παγκόσμιας οικονομίας. Η επιλογή του υπεράκτιου σχήματος είναι δύσκολη και απαιτεί ιδιαίτερη προσοχή. Εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τους σκοπούς του επιχειρηματία, σε σχέση με την υπερακτια εταιρεία. Τα κριτήρια βάσει των οποίων γίνεται επιλογή της καταλληλότερης δικαιοδοσίας, πρέπει να εξετάζονται ξεχωριστά σε κάθε περίπτωση ανάλογα με τις ανάγκες του ενδιαφερόμενου επιχειρηματία. Συγκεκριμένα :

- **Πολιτική και οικονομική σταθερότητα της χώρας της δικαιοδοσίας.**

Η σταθερότητα αυτή αφορά και την εν γένει, αλλά και την φορολογική νομοθεσία, η οποία παρέχει στον επιχειρηματία τη δυνατότητα να προβεί σε μακροχρόνιο σχεδιασμό, χωρίς το φόβο της ανατροπής του.

- **Σύγχρονη και ευέλικτη νομοθεσία.**

Η νομοθεσία της έδρας μιας υπερακτιας εταιρείας πρέπει να προβλέπει όσο το δυνατό απλοποιημένες διαδικασίες εγκατάστασης και λειτουργίας της. Η κρατική εποπτεία πρέπει να είναι πολύ περιορισμένη αναφορικά με την διοίκηση και τη λειτουργία της υπεράκτιας εταιρείας, καθώς επίσης δίνει την δυνατότητα σύστασης της εταιρείας με έναν μόνο μέτοχο.

- **Φορολογικές και άλλες διευκολύνσεις.**

Για οποιαδήποτε χρήση και αν προορίζεται η υπερακτια εταιρεία, το κυριότερο κριτήριο επιλογής είναι το φορολογικό καθεστώς που διέπει την δραστηριότητα της εταιρείας. Το προαναφερόμενο φορολογικό καθεστώς συνήθως περιλαμβάνει τον φόρο που επιβάλλεται κατά τη διανομή των μερισμάτων στους μετόχους , τον φόρο που επιβάλλεται στα κέρδη από διάθεση περιουσιακών στοιχείων της υπερακτιας εταιρείας ,

τον φόρο που επιβάλλεται κατά την μεταβίβαση μετοχών της εταιρείας , τον φόρο συγκέντρωσης κεφαλαίου, την αποφυγή του πόθεν έσχες τόσο στην αγορά των περιουσιακών τοιχείων όσο και την νομιμοποίηση των εσόδων, την απαλλαγή από τους φόρους δωρεάς , κληρονομίας, γονικής παροχής και μεταβίβασης ακινήτου κ.λπ. Τα φορολογικά κίνητρα που παρέχονται από τους φορολογικούς παραδείσους συμπληρώνονται από διάφορες διευκολύνσεις και παροχές όπως είναι εκπτώσεις κατά την ενοικίαση και αγορά του γραφείου , απαλλαγές από δασμούς και τέλη, απαλλαγή από την υποχρέωση καταβολής των εργοδοτικών και ασφαλιστικών εισφορών , φορολογικές απαλλαγές κατά την αγορά αυτοκινήτων , εξοπλισμού γραφείου κ.α.

- **Ύπαρξη Συμβάσεων Αποφυγής Διπλής Φορολογίας**

Τα υπερακτια κέντρα διακρίνονται σε αυτά που διαθέτουν ένα δίκτυο Συμβάσεων Αποφυγής διπλής Φορολογίας με άλλα κράτη και σε αυτά που δεν διαθέτουν τέτοιες συμβάσεις. Συνήθως οι χώρες με μηδενικούς φορολογικούς συντελεστές είναι αυτές που δεν έχουν συνάψει διμερείς συμβάσεις , ενώ οι 31 χώρες με χαμηλή αλλά όχι ανύπαρκτη φορολογία προσφέρουν οφέλη και από διακρατικές συμβάσεις. Η χρησιμότητα των διμερών συμβάσεων έγκειται στο γεγονός ότι προσφέρουν τη δυνατότητα του φορολογικού προγραμματισμού, που επιτρέπει την εξαγωγή και τον επαναπατρισμό κεφαλαίων με μικρή και καμία φορά μηδενική φορολογική επιβάρυνση.

- **Απόρρητο**

Συνήθως οι ιδρυτές των υπερακτιων εταιριών επιθυμούν τη διατήρηση της ανωνυμίας τους, όπως όταν οι υπερακτιες εταιρίες διατηρούν στην κυριότητα τους τα περιουσιακά στοιχεία τους. Στις περιπτώσεις αυτές καθοριστική σημασία για την επιλογή της δικαιοδοσίας παίζουν τα εχέγγυα εχεμύθειας που παρέχονται από το κράτος προς τους μετόχους των υπεράκτιων εταιριών. Από την άλλη πλευρά όμως πρέπει να λαμβάνουμε υπόψη ότι η υπέρμετρη λειτουργική ελευθερία μιας δικαιοδοσίας προκαλεί υπόνοιες ότι παρέχονται περιθώρια για διεξαγωγή παράνομων δραστηριοτήτων και ως εκ τούτου αυτή η δικαιοδοσία μπορεί να χαρακτηριστεί ως αναξιόπιστη και να συναντήσει δυσκολίες στις συναλλαγές με διάφορους φορείς σε φορολογικά ευυπόληπτα κράτη. Εξίσου σημαντικό είναι η ύπαρξη και πλήρους τραπεζικού απορρήτου, που προστατεύει από διάφορους ελέγχους.

Βέβαια εκτός των προαναφερόμενων κριτηρίων σημαντικό ρόλο παίζουν και άλλοι παράγοντες όπως η ύπαρξη του καλού τραπεζικού συστήματος , η αξιολογη τηλεπικοινωνιακή υποδομή, το κόστος ίδρυσης και διατήρησης μιας υπεράκτιας εταιρείας κ.α.¹⁸

4.2 ΤΟΜΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΞΩΧΩΡΙΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ

Οι τομείς που δραστηριοποιούνται είναι οι κάτωθι:

Εμπορική Διαμεσολάβηση

Είναι από τους βασικούς τομείς εφαρμογής των εξωχώριων εταιριών. Στόχος μέσω των ενδοομιλικών συναλλαγών και της τιμολόγησης των αγαθών είναι να μειωθεί στο ελάχιστο ο άμεσα συνδεδεμένος φόρος και να αυξηθούν τα κέρδη από τις συναλλαγές.

Αγορά και ανέγερση ακινήτων στο όνομα της εξωχώριας εταιρίας και όχι του επενδυτή για φορολογικούς σκοπούς, αφού αγοραστής είναι αλλοδαπή εταιρία. Η αλλοδαπή εταιρία, δεν υπόκειται στο "πόθεν έσχες" και στον φόρο μεταβίβασης.

Ιδιοκτησία και λανσάρισμα εμπορικού σήματος και πνευματικών δικαιωμάτων έναντι πληρωμής (royalties). Οι τιμές αυτών δεν είναι προκαθορισμένες και έτσι δίνεται η δυνατότητα νόμιμης αποφυγής φόρων και μεταφοράς κεφαλαίων.

Επενδυτική Δραστηριότητα

Το κεφάλαιο συγκεντρώνεται σε μία εξωχώρια εταιρία, όπου δεν επιβαρύνεται με φόρους και υπάρχει ανωνυμία του κατόχου και στη συνέχεια επενδύεται στις αγορές ακινήτων, στις χρηματιστηριακές αγορές κ.λ.π.

Πλοιοκτησία

Μέσω των εξωχώριων εταιριών, δίνεται η δυνατότητα στους μεγαλοπλοιοκτῆτες, να χρησιμοποιούν στα πλοία τους τη σημαία που έχει ως έδρα η εξωχώρια εταιρία «σημαίες ευκαιρίας» και να αποφεύγουν την υψηλή φορολόγηση. Ο Παναμάς, η

---

¹⁸ https://el.wikipedia.org/wiki/Υπεράκτια_εταιρία

Λιβερία, η νήσος Μαν, η Κύπρος και το Γιβραλτάρ είναι από τα πιο γνωστά διεθνή υπεράκτια οικονομικά κέντρα στον τομέα της ναυτιλίας.

Ασφαλιστική Δραστηριότητα

Μέσω μια εξωχώριας ασφαλιστικής εταιρίας, κεφάλαια από την εγχώρια αγορά εξάγονται στο εξωτερικό και έτσι δεν επιβαρύνονται με φόρους.

Τραπεζική Δραστηριότητα

Οι εξωχώριες εταιρίες που δραστηριοποιούνται στον τομέα της τραπεζικής έχοντας ως βασική αρχή την ανωνυμία και την εχεμύθεια, επιτυγχάνουν την αποφυγή φόρων διακινώντας εύκολα και γρήγορα μεγάλα ποσά στους τραπεζικούς λογαριασμούς¹⁹.

4.3 ΜΟΡΦΕΣ ΕΞΩΧΩΡΙΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ

4.3.1 Εταιρίες Χαρτοφυλακίου (Holding Companies)

Οι εταιρίες χαρτοφυλακίου ή αλλιώς offshore επενδύσεων, που η εγκατάσταση τους είναι σε εξωχώρια κέντρα, είναι μια διεθνής μέθοδος φορολογικού σχεδιασμού χρηματοδότησης υπεράκτιων δραστηριοτήτων. Οι δραστηριότητες σε τρίτες χώρες συγκεντρώνονται σε μια υπεράκτια εταιρία, η οποία είτε έχει υποκαταστήματα, είτε κατέχει μετοχές διεθνών θυγατρικών εταιριών που δραστηριοποιούνται σε άλλες χώρες. Η πιο συνηθισμένη μορφή είναι η κατοχή μετοχών από θυγατρικές εταιρίες. Πολλές φορές, όμιλοι επιχειρήσεων ή ακόμη και κάποια φυσικά πρόσωπα αντί να έχουν το χαρτοφυλάκιο στη κατοχή τους, δημιουργούν κάποια εταιρεία χαρτοφυλακίου έτσι ώστε αυτή να διαχειρίζεται τους τίτλους ,κερδίζοντας έτσι την ανωνυμία τους. Με αυτό τον τρόπο μπορούν να μεταβιβάσουν τίτλους χωρίς να φορολογηθούν και χωρίς να γίνεται γνωστό ποιοι είναι οι πραγματικοί ιδιοκτήτες της εταιρείας που κάνουν τη μεταβίβαση. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, η μεταβίβαση του χαρτοφυλακίου γίνεται με έναν πιο έμμεσο τρόπο. Αντί να πουληθούν τα διάφορα άυλα στοιχεία μεταβιβάζονται οι μετοχές της ίδιας της εταιρείας χαρτοφυλακίου. Αυτή την πρακτική, ακολουθούν συνήθως φυσικά πρόσωπα που θέλουν να κρατήσουν απόρρητο από τους υπολοίπους την κατοχή κάποιων άυλων περιουσιακών στοιχείων, πιθανότατα για

---

¹⁹ G DUFEY , SM BARTRAM - The International Executive, 1997 - Διαδικτυακή βιβλιοθήκη Wiley

διάφορους λογούς διεκδικήσεων όπως για παράδειγμα έπειτα από διαζύγιο ή λόγω οφειλών προς το κράτος ή κάποια τράπεζα. Έτσι αν υπάρχει από κάποιον διεκδίκηση έναντι αυτού του ατόμου, είναι απίθανο να ανακαλύψει και να αποδείξει τη ταυτότητα του πραγματικού ιδιοκτήτη της εταιρίας holding. Επίσης, η υπεράκτια εταιρία λειτουργεί ως εκκαθαριστής για τα κέρδη από δραστηριότητες σε τρίτες χώρες, για συσσώρευση και επανεπένδυση κερδών.

Μέσω των συμβάσεων αποφυγής διπλής φορολογίας και της οδηγίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, χώρες όπως το Ηνωμένο Βασίλειο, Λουξεμβούργο, Δανία, Ολλανδία, Ολλανδικές Αντίλλες έχουν δημιουργήσει ειδικό θεσμικό πλαίσιο για ιδιαίτερη μεταχείριση εισοδημάτων από ξένα μερίσματα, προσελκύοντας με αυτό τον τρόπο την εγκατάσταση εταιριών συμμετοχών²⁰.

4.3.2 Εταιρίες Παροχής Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών (Finance Companies)

Οι Εταιρίες Παροχής Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών έχουν έδρα σε μια υπεράκτια χώρα και λειτουργούν ως κανάλι διοχέτευσης δανείων σε μια ξένη θυγατρική εταιρία. Με αυτό τον τρόπο μετακινούνται κέρδη, προκειμένου να αποπληρωθεί το δάνειο και οι τόκοι αυτού από την δανειολήπτρια εταιρία, όπου στην χώρα που έχει εγκατάσταση υπάγεται σε καθεστώς υψηλής φορολόγησης, ενώ στην υπεράκτια χώρα έχει καθεστώς χαμηλής έως και μηδενικής φορολόγησης. Η μητρική εταιρία έτσι, όχι μόνο μειώνει τα φορολογητέα κέρδη, αλλά και μερίσματα²¹.

4.3.3 Εταιρίες αδειών και δικαιωμάτων (Licensing Companies)

Οι Εταιρίες αδειών και δικαιωμάτων με έδρα κάποιο εξωχώριο κέντρο, χορηγούν άδειες και δικαιώματα όπως σήματα, διπλώματα ευρεσιτεχνίας, δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, επιστημονικές πληροφορίες κ.α. σε ξένες θυγατρικές που βρίσκονται σε χώρες με υψηλή φορολογία έναντι ενοικίου (royalty). Οι πληρωμές που εκτελούν οι ξένες θυγατρικές προς τις Εταιρίες αδειών και δικαιωμάτων, αντιμετωπίζονται φορολογικά σαν έξοδα, απομειώνουν την φορολογητέα ύλη και κατά συνέπεια τους φόρους. Εδώ αξίζει να σημειωθεί ότι χρειάζεται προσοχή, όταν πληρώνονται ενοίκια

---

²⁰ ΔΟΥΒΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, «Offshore Δραστηριότητες», PRESS LINE, Αθήνα 2008

²¹ <https://www.taxheaven.gr/circulars/18495/arora-offshore-etaireies>

από μια Ελληνική εταιρεία, προς μια εταιρεία που βρίσκεται σε μη συνεργάσιμο κράτος. Ενδέχεται να μην εκπέσει η συγκεκριμένη δαπάνη φορολογικά, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν4172/2013 άρθρο 23. Τέλος, για να καταφέρει να μεταφέρει τα δικαιώματα και τις άδειες στην χώρα που αποτελεί φορολογικό παράδεισο, μπορεί να χρειαστεί να πληρώσει κάποιο φόρο ή να χρειαστεί να προηγηθεί κάποιος φορολογικός έλεγχος, στην εταιρία που παραχωρεί το δικαίωμα.

4.3.4 Εμπορικές εταιρίες (Trading Companies)

Το εισαγωγικό και εξαγωγικό εμπόριο είναι η βασική δραστηριότητα των εμπορικών εταιριών, μεταφέροντας έτσι τα χρήματα από τις χώρες με υψηλή φορολογία στις χώρες με χαμηλή φορολογία. Η offshore εταιρία, αγοράζει σε σχέση με κάποιο αντιπρόσωπο, προϊόντα και υπηρεσίες σε χαμηλότερες τιμές. Μετά τα πωλεί σε ξένη θυγατρική εταιρία σε υψηλότερη τιμή και τα κέρδη της offshore υπόκεινται σε χαμηλό συντελεστή φορολόγησης. Η ξένη θυγατρική, αγοράζοντας ακριβότερα από την offshore, επιτυγχάνει μείωση των κερδών της, τα οποία φορολογούνται με υψηλό συντελεστή. Έτσι ένα μέρος των κερδών, μεταφέρθηκε από τη θυγατρική στην υπεράκτια εταιρία και φορολογήθηκε με χαμηλό συντελεστή. Το παραπάνω, είναι χαρακτηριστικό παράδειγμα τριγωνικής συναλλαγής. Πρέπει εδώ να επισημάνουμε ότι σύμφωνα με τον νόμο 4172/2013 δεν αναγνωρίζονται δαπάνες προς μη συνεργάσιμα κράτη. Οπότε υπάρχει κίνδυνος, οι δαπάνες που έκανε η εταιρία προς τη υπεράκτια να μην αναγνωριστούν. Αυτό βέβαια ισχύει εφόσον η εν λόγω εταιρία βρίσκεται στην Ελλάδα. Πρέπει να σημειωθεί, πως τα εμπορεύματα δεν εισάγονται στη χώρα που εδρεύει η υπεράκτια σχεδόν ποτέ, παρόλο που αυτή τα αγοράζει και τα προϊόντα αποστέλλονται απευθείας στον τελικό παραλήπτη.

4.3.5 Εταιρίες παροχής διοικητικών υπηρεσιών (Administration Companies)

Πρόκειται για εταιρείες οι οποίες παρέχουν διοικητικές υπηρεσίες προς άλλες εταιρείες. Οι εταιρίες οι οποίες δέχονται τις υπηρεσίες και πληρώνουν για αυτές, μπορεί να είναι επιχειρήσεις που ανήκουν στον ίδιο όμιλο ή άλλες εταιρίες που δεν έχουν σχέση με την εταιρία που προσφέρει τις υπηρεσίες. Κάποιες υπεράκτιες δραστηριότητες που ασκούν αυτές οι offshore εταιρείες, δεν περιλαμβάνουν απλά μια θυγατρική εταιρεία αλλά ακόμη και έναν όμιλο ο οποίος αποτελείται από μητρική και

διαφορές θυγατρικές. Το συγκεκριμένο παράκτιο σχήμα, δημιουργείται με σκοπό να συγκεντρωθούν όλες οι διοικητικές και διαχειριστικές λειτουργίες του ομίλου σε ένα μόνο φορέα με την ίδρυση κεντρικών γραφείων διοίκησης σε μια εξωχώρια χώρα. Η δημιουργία εξωχώριας εταιρείας σε ένα φορολογικό παράδεισο, αποτελεί τεχνική που σκοπό έχει τη μεταφορά κερδών. Αυτό επιτυγχάνεται εφόσον η μια εταιρεία προσφέρει στη άλλη υπηρεσίες οι οποίες τιμολογούνται με βάση ενός ποσοστού επί των κερδών του ομίλου. Έτσι καταφέρνουν και μεταφέρουν ένα ποσοστό των κερδών σε ένα φορολογικό παράδεισο, όπου εκεί πλέον φορολογούνται με χαμηλότερους έως μηδενικούς φορολογικούς συντελεστές²².

4.3.6 Ναυτιλιακές εταιρίες (Shipping Companies)

Έχουν θεσπιστεί ιδιαίτερα ευνοϊκές ρυθμίσεις από εξωχώρια κέντρα για τις εταιρίες που δραστηριοποιούνται στην ναυτιλία, συμπεριλαμβανομένων και των υπηρεσιών ναύλωσης και ενοικίασης σκαφών. Τα εξωχώρια αυτά κέντρα, ενθαρρύνουν τις ναυτιλιακές επιχειρήσεις να νηολογούν με εξαιρετικά σύντομες διαδικασίες πλοία και να λειτουργούν με τις «σημαίες ευκαιρίας» ή «σημαίες ανοιχτού νηολογίου». Η φορολογία των κερδών που προκύπτουν από την εκμετάλλευση του πλοίου, το οποίο φέρει σημαία του φορολογικού παραδείσου, φορολογούνται με πολύ χαμηλό φορολογικό συντελεστή. Δεν είναι τυχαίο ότι οι περισσότερες χώρες έχουν θεσπίσει ένα ιδιαίτερο φορολογικό πλαίσιο για τις ναυτιλιακές εταιρίες και δεν τις φορολογούν όπως τις κοινές εταιρίες. Αυτό συμβαίνει διότι μια ναυτιλιακή εταιρία μπορεί με πολύ μεγάλη ευκολία να μεταβεί σε μια άλλη σημαία, γνωστή και ως σημαία ευκαιρίας.

4.3.7 Εμπιστεύματα (Trusts)

Το trust, δημιουργήθηκε από τους Άγγλους, ως ένας τρόπος προστασίας της περιουσίας. Συστήνεται με έγγραφη συμφωνία (Πράξη συστάσεως), με συμβαλλόμενους τον διαθέτη (settlor), ο οποίος διοικεί το trust, τον θεματοφύλακα (custodian) και τον δικαιούχο ή εμπιστευματοδόχο (beneficiary), που λαμβάνει και τα οφέλη από τα περιουσιακά στοιχεία του trust. Στις περισσότερες περιπτώσεις, ο διαθέτης και ο δικαιούχος είναι το ίδιο πρόσωπο. Το trust δεν έχει νομική προσωπικότητα και

---

²² ΔΟΥΒΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, «Offshore Δραστηριότητες», PRESS LINE, Αθήνα 2008

περιουσιακά στοιχεία. Όλη η περιουσία του (μετρητά, ακίνητα, αξιόγραφα, επενδύσεις κ.λ.π.) είναι εκχωρημένη στο διαχειριστή. Ειδικότερα, ο εμπιστευματούχος αποκτά την περιουσία του ιδρυτή διακριτά από τη δική του περιουσία και οφείλει να τη διατηρεί και να την αποδίδει σύμφωνα με τους όρους του εμπιστεύματος, οι δε δικαιούχοι – ωφελούμενοι είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή οντότητες, τα οποία απολαμβάνουν των ωφελειών του εμπιστεύματος από τους εμπιστευματούχους, είτε μέσω τακτικών πληρωμών, είτε με τη λήξη του εμπιστεύματος, επίσης βάσει των όρων που έθεσε ο ιδρυτής του (εν ζωή ή μετά θάνατον). Αν και το trust αναγνωρίζεται μόνο στις χώρες αγγλοσαξονικού δικαίου, ωστόσο οι περισσότεροι φορολογικοί παράδεισοι, επιτρέπουν την λειτουργία του trust . Τα trusts είναι ένα μεγάλο αγκάθι στην φοροδιαφυγή και την φοροαποφυγή αναλόγως της φύσης και της πηγής εσόδων του Trust, αφού χρησιμοποιούνται κυρίως για την απόκρυψη εισοδημάτων από παράνομες δραστηριότητες και ξέπλυμα βρώμικου χρήματος. Βασικό στοιχείο του Trust, είναι η απόκρυψη της ταυτότητας του διαθέτη.

4.3.8 Εταιρίες Επενδύσεων (Investment Companies)

Πρόκειται για εταιρείες, που βρίσκονται σε προνομιακές περιοχές και συγκεντρώνουν κεφάλαια από κέρδη που έχουν φέρει επενδύσεις σε άλλες υπεράκτιες εταιρείες. Ο σκοπός της συγκέντρωσης των κεφαλαίων, είναι να επανεπενδυθούν σε χώρες με υψηλότερους φορολογικούς συντελεστές. Για να έχει όφελος η δημιουργία μιας τέτοιας εταιρείας, πρέπει να συσταθεί σε μια χώρα η οποία έχει χαμηλή έως μηδενική φορολόγηση στα έσοδα κεφαλαίου, όπως οι τόκοι ή αλλά κέρδη από κάποια ανώνυμα χρεόγραφα.

Οι εταιρίες επενδύσεων ασχολούνται με επενδύσεις σε ανώνυμα χρεόγραφα (μετοχές και ομόλογα), που είναι διαπραγματεύσιμα σε πολλές χώρες, εκτός τραπεζικού συστήματος, καθώς και swaps επιτοκίων και νομισμάτων. Επίσης σημαντικό είναι, η υπεράκτια χώρα να έχει σύμβαση αποφυγής διπλής φορολόγησης με τη χώρα που επενδύονται τα χρήματα, έτσι ώστε να αποφευχθεί να πληρωθούν φόροι και στις δυο χώρες.

4.3.9 Τραπεζικές εταιρίες (Banking Companies ή «The Offshore Bank»)

Οι τραπεζικές αυτές εταιρίες είναι θυγατρικές, μεγάλων τραπεζικών ομίλων. Χρησιμοποιούνται και από επιχειρήσεις και από ιδιώτες, γιατί αφενός οι τόκοι που καταβάλλουν είναι απαλλαγμένοι από φόρους, αφετέρου διακινείται διεθνώς συνάλλαγμα, χωρίς περιορισμούς και ελέγχους από την επιτροπή κεφαλαιαγοράς ή τις κεντρικές τράπεζες.

Οι τραπεζικές αυτές εταιρίες, χρησιμοποιούνται ως φορολογικά καταφύγια κεφαλαίων, αφού υπάρχει η ανωνυμία στις τραπεζικές συναλλαγές και καταθέσεις. Κρατούν έναν κώδικα εμπιστευτικότητας και δεν αποκαλύπτουν στοιχεία των πελατών, εκτός αν είναι υποχρεωμένοι από κάποιο τοπικό δικαστήριο. Αυτό γίνεται συνήθως μετά από αίτηση κάποιας τρίτης χώρας, για κάποιον μόνιμο κάτοικο της τρίτης χώρας. Συνήθως τα δικαστήρια, δικαιώνουν την άρση του απορρήτου, όταν υπάρχουν σοβαρά στοιχεία για χρήματα που πηγάζουν από εγκληματικές ενέργειες και τρομοκρατία ²³.

4.3.10 Εταιρίες Αντιπροσώπευσης (Nominee)

Οι εταιρίες αντιπροσώπευσης (nominees) είναι εταιρείες οι οποίες δραστηριοποιούνται ως αντιπρόσωποι μια άλλης εταιρείας έναντι αμοιβής. Η αμοιβή αυτή, συνήθως καθορίζεται ως ποσοστό επί των πωλήσεων. Οι εταιρείες αντιπροσώπευσης χρησιμοποιούνται σε υπεράκτια μορφή, όταν μια εγχώρια εταιρεία λειτουργεί ως αντιπρόσωπος της εξωχώριας εταιρείας. Γίνεται έτσι μεταφορά κερδών από μια εγχώρια εταιρεία σε μια εξωχώρια, καθώς η εγχώρια λαμβάνει ένα ποσοστό των κερδών από τις πωλήσεις. Το ποσό φορολογείται εγχώρια, ενώ οι υπόλοιπες πωλήσεις φορολογούνται στην υπεράκτια εταιρεία. Μέσω της σύναψης ενός ιδιωτικού συμφωνητικού καθορίζονται οι σχέσεις και το ποσοστό που καταβάλλεται, από την εταιρεία αντιπροσώπευσης στην υπεράκτια. Σε πολλές χώρες η λειτουργία αυτών των εταιριών είχε αρνητική επίδραση αφού μέσω αυτών των εταιριών επιτυγχάνεται φοροαποφυγή. Για το λόγο αυτό, οι χώρες οι οποίες ζημιώθηκαν αντέδρασαν μέσω νομοθετικών παρεμβάσεων θέτοντας ειδικούς νομοθετικούς κανόνες για να εμποδίσουν τις εταιρείες να μεταφέρουν κέρδη σε υπεράκτιες αφού τα κράτη εισέπρατταν λιγότερα φορολογικά έσοδα.

---

²³ ΔΟΥΒΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, «Offshore Δραστηριότητες», PRESS LINE, Αθήνα 2008

Με τον Ν.3091/2002 η ελληνική φορολογική διοίκηση, προέβλεψε ότι οι συναλλασσόμενοι με υπεράκτιες δεν μπορούν να αναγνωρίσουν τις δαπάνες και τις αποσβέσεις για αγαθά και υπηρεσίες που προέρχονται από αυτές τις εταιρίες. Επέβαλε επίσης τον ειδικό ετήσιο φόρο 3% στην ακίνητη περιουσία που ανήκει σε υπεράκτιες εταιρίες. Όσον αφορά τα τιμολόγια πώλησης η επέμβαση ήταν δραστική, έτσι ώστε οι εταιρίες να αποτραπούν να συνεργαστούν με μια εταιρία αντιπροσώπευσης, αφού οι εταιρίες δεν θα μπορούσαν να εκπέσουν τις δαπάνες.

4.3.11 Εταιρίες Ασφαλίσεων (Insurance Companies)

Πολλές διεθνείς ασφαλιστικές εταιρίες έχουν δημιουργήσει ένα υφιστάμενο trust σε φορολογικό παράδεισο με πολιτικές ασφάλισης. Για να ασφαλιστεί κάποιος (συνταξιοδοτικά προγράμματα, ασφάλεια ζωής και άλλα) καταβάλλει ένα ποσό στην ασφαλιστική εταιρία. Η αγορά τέτοιων ασφαλιστικών προγραμμάτων γίνεται συνήθως διαδικτυακά, όπου ο πελάτης μπορεί να διαπραγματευτεί το κόστος του συμβολαίου ή να επιλέξει ανάμεσα σε ένα μεγάλο εύρος υπεράκτιων εταιρειών παροχής ασφαλιστικών προγραμμάτων. Μόνο όμως ένα μικρό μέρος από αυτό που καταβάλλεται, στοιχίζει η ασφάλιση του. Το υπόλοιπο ποσό, τοποθετείται από την ασφαλιστική εταιρία στα δικά της επενδυτικά κεφάλαια και προβαίνει σε παθητική διαχείριση αυτών. Οι επενδύσεις αυτές, είναι χαμηλού κινδύνου και δημιουργείται έτσι ένα επενδυτικό χαρτοφυλάκιο, το οποίο περιλαμβάνει μετρητά, ομολογίες, μετοχές κ.λ.π. Το κέρδος που λαμβάνει η ασφαλιστική εταιρία, προέρχεται τόσο από τα κέρδη που προέρχονται από τα ασφάλιστρα όσο και από τις επενδύσεις όπου φορολογούνται με τους χαμηλούς φορολογικούς συντελεστές, που ισχύουν στο υπεράκτιο κέντρο.

4.3.12 Εταιρίες Παροχής Υπηρεσιών (Service Companies)

Οι εταιρίες αυτές χρησιμοποιούνται από υψηλά αμειβόμενους συμβούλους επιχειρήσεων, συγγραφείς κ.λ.π., όπου εκχωρούν τα δικαιώματα των αμοιβών τους σε μια υπεράκτια εταιρία για φορολογικούς λόγους. Η υπεράκτια εταιρία, πληρώνει με τη σειρά της τους δικαιούχους με τέτοιο τρόπο, ώστε να έχουν ελάχιστες φορολογικές υποχρεώσεις.

4.3.13 Ακίνητα (Real Estate)

Η αγορά και διαχείριση ακινήτων είναι η συνηθέστερη χρήση των υπεράκτιων εταιριών στην Ελλάδα. Για να προβεί μια υπεράκτια εταιρία σε αγορά ακινήτου, πρέπει ο νόμιμος εκπρόσωπος της εταιρίας που θα εμφανιστεί ενώπιον του συμβολαιογράφου, να έχει μια σειρά νομιμοποιητικών εγγράφων, που να αποδεικνύουν την νόμιμη σύσταση της υπεράκτιας εταιρίας κατά το δίκαιο της έδρας, την λειτουργία και μη λύση αυτής μέχρι εκείνη τη στιγμή, αλλά και την πληρεξουσιότητα του εμφανιζόμενου εκπροσώπου για σύνταξη και υπογραφή συμβολαίου αγοράς ακινήτου.

4.3.14 Εταιρίες Χρηματοδοτικής Μίσθωσης (Leasing Companies)

Στις περιπτώσεις που έχουν συγκεντρωθεί κεφάλαια στο όνομα μιας υπεράκτιας εταιρίας στο εξωτερικό και η ιδρύτρια εταιρία επιθυμεί να επαναπατρίσει τα κεφάλαια αυτά στον τόπο της έδρας της, τότε χρησιμοποιεί τις εταιρίες χρηματοδοτικής μίσθωσης. Η υπεράκτια εταιρία αγοράζει τον πάγιο εξοπλισμό (μηχανήματα κ.λ.π.) που χρειάζεται η ιδρύτρια εταιρία και της τα μισθώνει. Με το κεφάλαιο που συσσωρεύτηκε στο εξωτερικό και δεν φορολογήθηκε, η ιδρύτρια εταιρία απέκτησε τον απαιτούμενο εξοπλισμό εκπίπτοντας από το εισόδημα της την δαπάνη αυτή, με την μορφή μισθώματος.

4.3.15 Εταιρίες Υβρίδια (Hybrid Companies)

Οι εταιρίες αυτές προκύπτουν από τον συνδυασμό διαφορετικών παραδοσιακών δομών εταιριών. Για το σχηματισμό μιας εταιρίας υβρίδιο μπορούμε π.χ. να χρησιμοποιήσουμε μια εταιρία περιορισμένης ευθύνης που είναι εμπορική εταιρία και μια εταιρία παροχής εγγυήσεων, που δεν είναι εμπορική επιχείρηση. Για την σύσταση της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης απαιτείται η εισφορά χρημάτων για τον σχηματισμό κεφαλαίου, αντίστοιχη ανάληψη εταιρικού μεριδίου (καταβολή) και μετασχηματισμό του εταιρικού κεφαλαίου σε εταιρική περιουσία. Οι εταίροι ανάλογα με την συμμετοχή τους στο κεφάλαιο, συμμετέχουν και στα κέρδη. Για την σύσταση εταιρίας παροχής εγγυήσεων δεν απαιτείται η εισφορά χρημάτων κατά την ίδρυση, αλλά μόνο σε περίπτωση που υπάρχει ανάγκη. Συνδυάζοντας τα ανωτέρω χαρακτηριστικά δημιουργείται η λεγόμενη «εταιρία περιορισμένης εγγύησης», η οποία έχει κεφάλαιο. Με αυτό τον τρόπο μπορούν

να σχεδιαστούν διάφορα υβριδικά εταιρικά σχήματα σε εξωχώρια οικονομικά κέντρα, προκειμένου να ωφεληθούν φορολογικά από τα αντίστοιχα εταιρικά σχήματα.

4.4 ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΕΞΩΧΩΡΙΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ

Το κυριότερο χαρακτηριστικό γνώρισμα των εξωχώριων εταιρειών είναι το τρίπτυχο: εξοικονόμηση χρήματος – ταχύτητα – εχεμύθεια²⁴. Το χαμηλό κόστος που απαιτείται για την σύσταση, το εξαιρετικά μικρό κεφάλαιο, οι περιορισμένες διατυπώσεις και η ανωνυμία του ιδιοκτήτη, είναι από τους βασικούς λόγους ίδρυσης και διατήρησης των υπεράκτιων εταιριών, όπως αυτοί παρουσιάζονται αναλυτικά :

Ελάχιστο απαιτούμενο εταιρικό κεφάλαιο. Η σύσταση γίνεται γρήγορα (σε μόλις μια μέρα), με χαμηλό κόστος, κεφάλαιο και εξαιρετικά περιορισμένες διατυπώσεις δημοσιότητας, χωρίς καμία προετοιμασία, αφού οι λεπτομέρειες μπορούν να ρυθμιστούν εκ' των υστέρων.

Πλήρης ανωνυμία των πραγματικών μετόχων, είναι καθ' όλα νόμιμη. Δεν υπάρχει η υποχρέωση γνωστοποίησης και των «ονομαστικών» μετόχων, δηλαδή αυτών που κατέχουν τις μετοχές για λογαριασμό άλλων. Η αδυναμία εξακρίβωσης του πραγματικού μετόχου μιας εξωχώριας εταιρίας είναι από τα πιο σημαντικά στοιχεία για την προστασία των περιουσιακών στοιχείων αυτού, από ενδεχόμενες μελλοντικές διεκδικήσεις πιστωτών.

Δυνατότητα σύστασης της εταιρείας με έναν μόνο μέτοχο. Υπάρχει η δυνατότητα οι εταιρείες να έχουν μόνο μία μετοχή, σε διάφορα κέντρα offshore εταιριών.

Αποφυγή των διατάξεων του φορολογικού δικαίου. Δεν ισχύει το «πόθεν έσχες» για τις υπεράκτιες εταιρείες και επίσης αυτές δεν επιβαρύνονται με τεκμήρια για την απόκτηση και την διατήρηση περιουσιακών στοιχείων, με την προϋπόθεση ότι έχει προηγηθεί εισαγωγή αντίστοιχου ποσού συναλλάγματος στο όνομα της υπεράκτιας εταιρείας.

---

²⁴ ΠΑΜΠΟΥΚΗΣ Χ <<Οι υπεράκτιες εταιρείες στο Ελληνικό Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο>>

Αποφυγή καταβολής φόρων όπως : φόρου τόκων καταθέσεων και φόρου μερισμάτων, φόρου μεταβίβασης και κατοχής περιουσιακών στοιχείων (φόρος κληρονομιάς , φόρος μεταβίβασης ακινήτων, φόρος δωρεάς, γονικής παροχής και φόρος μεγάλης ακίνητης περιουσίας). Επίσης μεγάλη απάτη διενεργείται στον τομέα του Φ.Π.Α. (Φόρου Προστιθέμενης Αξίας) που αντιπροσωπεύει την κύρια μορφή φορολογικών εσόδων των ευρωπαϊκών χωρών. Οι εταιρείες που οργανώνουν την απάτη επωφελούνται από την τριγωνική πρακτική που εφαρμόζουν τα κράτη στις συναλλαγές τους, με στόχο να πουλήσουν ένα προϊόν σε χαμηλότερη τιμή, χάρη στο γεγονός ότι ο ΦΠΑ δεν καταβάλλεται στη χώρα που πρέπει να τον εισπράξει²⁵.

Μη ύπαρξη συναλλαγματικών περιορισμών. Οι τράπεζες που λειτουργούν εδώ είναι απαλλαγμένες από κανονισμούς που επιβάλλουν συγκεκριμένα ποσά αποθεματικών πάνω στις καταθέσεις, από φόρους στις συναλλαγές, ή από περιορισμούς των συναλλαγματικών ισοτιμιών που προσφέρουν. Έτσι, μπορούν να λειτουργούν πιο οικονομικά και πιο αποτελεσματικά μέσα σε μια άκρως ελεύθερη παγκόσμια χρηματοοικονομική αγορά. Βέβαια, οι ελάχιστοι περιορισμοί στη λειτουργία των υπεράκτιων τραπεζών προσφέρεται και ως αντάλλαγμα για το μεγαλύτερο ποσοστό κινδύνου που υπάρχει για τους καταθέτες και τους δανειστές.

Υποστηρίζεται ότι η υπεράκτια συναλλαγματική αγορά ενισχύει την παγκόσμια οικονομία και συγκεκριμένα :

Πρώτον, με τη λειτουργία της εναποθέτει κεφάλαια στις πιο παραγωγικές δραστηριότητες και έτσι επιτυγχάνονται καλύτερα αποτελέσματα με μικρότερο κόστος συναλλαγής. Παρέχει διασπορά του συναλλαγματικού κινδύνου για τους επενδυτές και τους δανειστές, ιδιαίτερα στην περίπτωση όπου η δυνατότητα της προστασίας έναντι ζημιών από μεταβολές των διεθνών τιμών (hedging), των χρηματοοικονομικών κινδύνων είναι περιορισμένη στην εγχώρια αγορά.

Παράλληλα, έχει θετικές επιπτώσεις όσον αφορά τη ρευστότητα του συστήματος, άρα και στο βάθος και εύρος των συναλλαγματικών αγορών στην εγχώρια αγορά. Τέλος, μπορεί να αυξήσει την ελαστικότητα των επιτοκίων των ροών κεφαλαίου, πιέζοντας έτσι τις εκάστοτε πολιτικές και οικονομικές αρχές να κρατήσουν σταθερές

---

²⁵ Falciani H. – Minguzzi A. (2015)

μακροοικονομικές πολιτικές, ούτως ώστε να αποφύγουν και τις απότομες μετακινήσεις κεφαλαίου.

Οι αρνητικές πλευρές του θέματος, μεταξύ άλλων μπορούν να περιγραφούν συνοπτικά ως ακολούθως :

Η ελευθερία που παρέχεται στο κεφάλαιο στις υπεράκτιες αγορές, μπορεί να μειώσει την αποτελεσματικότητα του εγχώριου νομισματικού και πληθωριστικού ελέγχου, επειδή η επέκταση των δανείων από υπεράκτιες τράπεζες είναι πιθανό να επεκτείνει την προσφορά συναλλάγματος και να προκαλέσει προβλήματα σε εθνικά νομίσματα αλλά και στις οικονομίες τους. Έτσι, υποδαυλίζεται μια τυχόν περιοριστική νομισματική στάση της χώρας καταγωγής, ιδιαίτερα όταν αυτή προσπαθεί να την περιορίσει με τη θέσπιση κατώτατων ορίων αποθεματικών (reserve requirements). Επισημαίνεται εδώ ότι στις περισσότερες υπεράκτιες τράπεζες, δεν υπάρχουν κατώτατα όρια στα αποθεματικά τους. Αυτό αποτελεί ένα αρκετά λογικό επιχείρημα, καθώς η ελεύθερη διακίνηση κεφαλαίων μπορεί να προκαλέσει ανισορροπίες στις μακροοικονομικές πολιτικές, ιδιαίτερα σε μικρά κράτη, με αδύναμη οικονομική υποδομή. Ακόμα και στις πανίσχυρες ΗΠΑ, πολλές είναι οι φωνές που καλούν τις αμερικανικές επιχειρήσεις να «επιστρέψουν στα πάτρια εδάφη», ιδιαίτερα μάλιστα μετά το σκάνδαλο της Enron, το οποίο έδωσε ώθηση στα μεγαλύτερα ιδιωτικά ιδρύματα συνταξιοδοτήσεων, να κινήσουν δικαστικές διαδικασίες απαιτώντας να σταματήσουν οι αμερικανικές εταιρίες να «κρύβονται σε φορολογικούς παραδείσους, αποφεύγοντας την πληρωμή των φόρων»²⁶.

Τραπεζικό απόρρητο που προστατεύει από ελέγχους.

Το απόρρητο αφενός επιτρέπει να αποκρύπτονται οι πληροφορίες σχετικά με μια εταιρεία, αφετέρου εμποδίζει να καθοριστούν οι επιβαλλόμενοι φόροι και ενισχύει την τάση των επιχειρήσεων να προστατεύουν τα στοιχεία που αφορούν τις παραγωγικές διαδικασίες, την οργάνωση, το προς πώληση προϊόν και τα χαρακτηριστικά των παρεχόμενων υπηρεσιών²⁷.

Δυνατότητα μεταφοράς κερδών των εταιριών από τις χώρες με υψηλούς φορολογικούς συντελεστές σε δικαιοδοσίες με χαμηλή ή ανύπαρκτη φορολογία.

---

²⁶ https://infognomonpolitics.gr/2013/03/blog-post_8720/

²⁷ Falciani H. – Minguzzi A. (2015)

Αποφυγή εφαρμογής εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας. Η δημιουργία μιας υπεράκτιας εταιρείας , απαλλάσσει τον επιχειρηματία από κάθε υποχρέωση καταβολής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης ή άλλων εργοδοτικών εισφορών.

Αποφυγή δεσμεύσεων ατομικής περιουσίας. Για τον σκοπό αυτό ιδρύεται μια υπεράκτια εταιρεία στην οποία μεταβιβάζεται ένα μεγάλο μέρος της προσωπικής περιουσίας του ιδρυτή διασφαλίζοντας τον με αυτόν τον τρόπο από τη διεκδίκηση κάποιου ανικανοποίητου δανειστή²⁸.

4.5 ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΕΞΩΧΩΡΙΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ

Πέρα όμως από τα δελεαστικά προνόμια που δίνονται για την ίδρυση και διατήρηση μιας εξωχώριας εταιρίας, υπάρχουν και μειονεκτήματα, όπου συνδέονται με την εσωτερική έννομη τάξη του κράτους που δραστηριοποιούνται. Συγκεκριμένα :

Τα κράτη θέτουν περιορισμούς ως προς το είδος της **επιχείρησης** που ασκούν οι εξωχώριες εταιρίες.

Αυστηροποίηση των ελέγχων στις τραπεζικές συναλλαγές. Μέσω του άνοιγματος τραπεζικών λογαριασμών από το Σ.Μ.Τ.Λ. (Σύστημα Μητρώου Τραπεζικών Λογαριασμών) διερευνούνται πρόσωπα που θεωρούνται ύποπτα για φοροδιαφυγή και ξέπλυμα βρόμικου χρήματος μέσω των εξωχώριων εταιριών. Η διαδικασία αυτή πένον έχει γίνει ιδιαίτερα απλή και ταχύτατη, με αποτέλεσμα να μην καθυστερούν οι ελεγκτικές διαδικασίες.

Σε Διεθνή Υπεράκτια Οικονομικά Κέντρα, **η δέουσα επιμέλεια και ο έλεγχος μπορεί να είναι πιο αυστηρός**, από ότι στις περισσότερες εγχώριες περιοχές. Για να ανοιχθεί για παράδειγμα ένας τραπεζικός λογαριασμός στο όνομα μιας υπεράκτιας εταιρίας, απαιτούνται δικαιολογητικά και νομιμοποιητικά έγγραφα, προκειμένου η εν λόγω διαδικασία να είναι σύμφωνη με τον κανονισμό περί ξεπλύματος χρήματος. Η τράπεζα θα απαιτεί κατά κανόνα τα έγγραφα επαλήθευσης της ταυτότητας από τους

---

²⁸ https://el.wikipedia.org/wiki/Υπεράκτια_εταιρεία

υπογράφοντες στο λογαριασμό και μπορεί να απαιτεί μία ή περισσότερες επαγγελματικές συστατικές επιστολές από έναν πληρεξούσιο, ένα λογιστή ή ακόμα και έναν τραπεζίτη που θα τον γνωρίζει²⁹.

Απαγορεύσεις σχετικά με την διατήρηση εργαζομένων και την εκτέλεση εργασιών, εντός της επικράτειας της οποίας συστάθηκαν.

Αυστηρό νομοθετικό φορολογικό πλαίσιο κατά της πρακτικής των φορολογικών παραδείσων, που καθιστά αποτρεπτική την δραστηριοποίηση υπεράκτιων εταιριών εντός της επικράτειας του (χαρακτηριστικό παράδειγμα στην Ελλάδα είναι αυτό που ισχύει για τις αλλοδαπές εταιρίες ακινήτου, όπου υπάρχει η υποχρέωση ετήσιας καταβολής φόρου 15% επί της αντικειμενικής του αξίας).

Επιφυλακτικότητα από υποψήφιους αγοραστές ως προς την αγορά των μετοχών, αλλά και ως προς τον έλεγχο νομιμότητας αφού δεν δύνανται να γνωρίζουν τυχόν υποχρεώσεις της εταιρίας.

Σε περίπτωση που ο μέτοχος της υπεράκτιας εταιρείας πεθάνει, είναι συνήθως απαραίτητο να έχει τη διαθήκη του εισηγμένη προς επικύρωση στην υπεράκτια δικαιοδοσία, η οποία μπορεί να προσθέσει στο κόστος, την καθυστέρηση και την ταλαιπωρία κατά τη διαχείριση περιουσίας του θανόντος³⁰.

4.6 ΚΡΥΜΜΕΝΟΣ ΠΛΟΥΤΟΣ ΣΕ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥΣ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΥΣ

4.6.1 Παγκόσμιος Πλούτος

Από έρευνα που διενεργήθηκε από τους οικονομολόγους **Ανέτ Αλσταντσέτερ**, ο **Νιλς Γιόχανσεν** και ο **Γκάμπριελ Ζάκμαν** το 10% του παγκόσμιου πλούτου βρίσκεται σε φορολογικούς παραδείσους. Υπάρχουν μεγάλες διακυμάνσεις μεταξύ των κρατών. Το 50% του πλούτου των Ρώσων φυλάσσεται σε φορολογικούς παραδείσους όπως η

---

²⁹ https://el.wikipedia.org/wiki/Υπεράκτια_εταιρεία

³⁰ https://el.wikipedia.org/wiki/Υπεράκτια_εταιρεία

Βενεζουέλα, η Σαουδική Αραβία και τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα. Η Βρετανία και η ηπειρωτική Ευρώπη φυλάσσουν μόνο το 15% του πλούτου τους σε υπεράκτια κέντρα, ενώ για τις σκανδιναβικές χώρες το ποσοστό αυτό είναι μονοψήφιο. Στη Γαλλία, την Βρετανία και την Ισπανία, οι κροίσοι (που ανήκουν στο 0,01% των πλουσιότερων νοικοκυριών) φυλάσσουν το 30-40% του πλούτου τους στο εξωτερικό. Στη Ρωσία το ποσοστό του πλούτου των κροίσων που φυλάσσεται στο εξωτερικό, αγγίζει το 100%. Κάποιοι παράδεισοι όπως ο Παναμάς και η Σιγκαπούρη δεν δίνουν στοιχεία στην δημοσιότητα, ενώ η Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών περιλαμβάνει στα στοιχεία της μόνο τραπεζικούς λογαριασμούς και όχι στοιχεία ενεργητικού, όπως οι τίτλοι.

Ένα άλλο ενδιαφέρον στοιχείο της έρευνας είναι ότι οι γείτονες της Ελβετίας, δεν προτιμούν τους απομακρυσμένους φορολογικούς παραδείσους διατηρώντας σε ελβετικές τράπεζες τα χρηματά τους. Μετά την εκδήλωση της χρηματοοικονομικής κρίσης, μειώθηκαν τα ποσά που φυλάσσονται σε ελβετικές τράπεζες σε αντίθεση με το Χονγκ Κονγκ που εξαπλασιάστηκαν οι ροές μεταξύ των ετών 2007 – 2015. Αυτό συνέβη γιατί οι ελβετικές τράπεζες δέχτηκαν διάφορες πιέσεις, προκειμένου να αποκαλύψουν στοιχεία όσων φοροδιαφεύγουν.

Σύμφωνα με τον οικονομολόγο κ. Ζάκμαν οι φορολογικοί παράδεισοι θα αναγκαστούν να γίνουν πιο διαφανείς, γιατί εντείνονται οι πιέσεις για επιβολή προστίμων και στις τράπεζες. Βέβαια τα πρόστιμα που επιβάλλονται, σε σχέση με τα κέρδη που βγάζουν οι τραπεζικοί κολοσσοί, είναι ελάσσονος σημασίας. Απαιτούνται πιο δραστικά μέτρα, όπως αφαίρεση άδειας της τράπεζας³¹.

4.6.1 Ελληνικός Πλούτος

Η Ελλάδα βρίσκεται πολύ ψηλά στη λίστα με τις χώρες που ένα μεγάλο μέρος του πλούτου τους είναι κρυμμένο σε φορολογικούς παραδείσους, σύμφωνα με έρευνα που υπολογίζει των κρυμμένο πλούτο των χωρών.

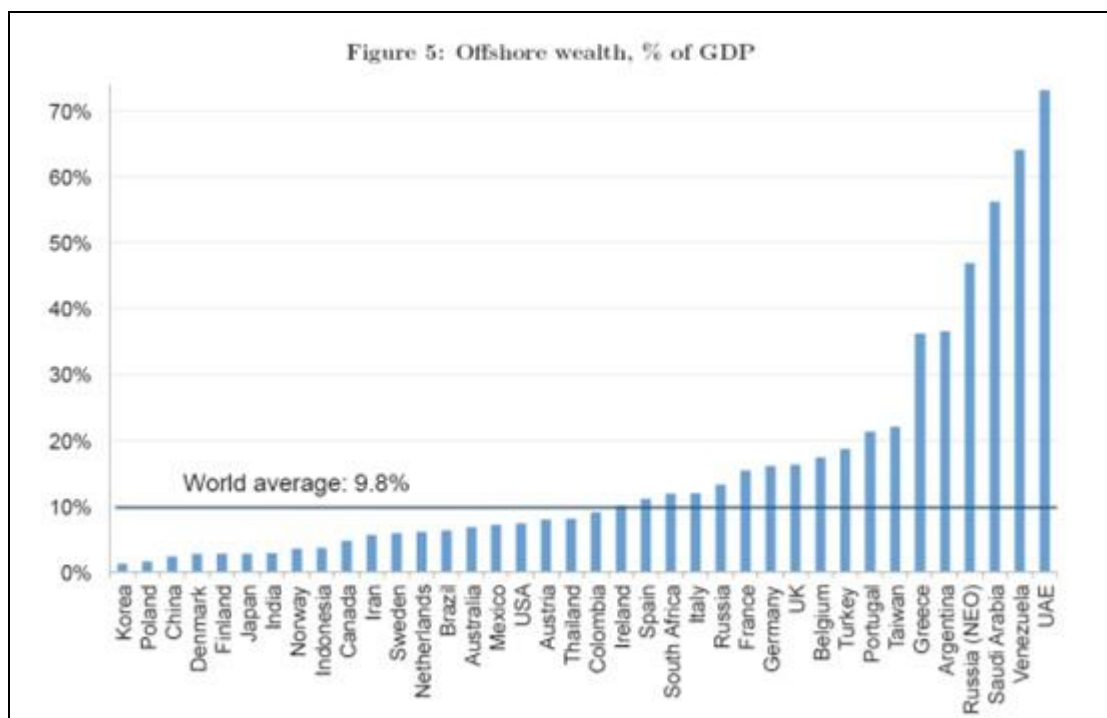
Σύμφωνα με νέα έρευνα του Gabriel Zucman που επεξεργάζεται στοιχεία της Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών (BIS), ο πλούτος των ελληνικών νοικοκυριών που βρίσκεται σε χώρες όπως η Ελβετία και ο Παναμάς αγγίζει το 40% του ελληνικού ΑΕΠ.

---

³¹ <https://www.insider.gr/eidiseis/65147/poioi-kryboyn-ta-hrimata-toys-stoys-forologikoys-paradeisoys>

Το ποσοστό αυτό είναι αρκετά υψηλότερο από τον μέσο όρο του 9,8% σε παγκόσμιο επίπεδο και κατατάσσει τη χώρα μας πάνω από κάθε άλλη ευρωπαϊκή χώρα με ΑΕΠ μεγαλύτερο από 200 δισ. δολάρια.

Υψηλότερα από την Ελλάδα βρίσκονται μόνο τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, η Βενεζουέλα, η Σαουδική Αραβία, η Ρωσία και η Αργεντινή, ενώ ακολουθούν χώρες όπως η Πορτογαλία, η Γερμανία, η Γαλλία και η Ιταλία.

4.6 : Γράφημα κατανομής παγκόσμιου offshore πλούτου

Όπως φαίνεται από τον πίνακα, το ποσοστό του offshore πλούτου προς το ΑΕΠ είναι πολύ χαμηλό στις Σκανδιναβικές Χώρες, αυξάνεται περίπου στο 15% στην ηπειρωτική Ευρώπη και αγγίζει το 60% σε χώρες της Λατινικής Αμερικής και της Μέσης Ανατολής.

Το μεγαλύτερο ρόλο στο πως διαμορφώνεται το μέγεθος του offshore πλούτου φαίνεται να παίζει η γεωγραφική θέση και η πολιτική σταθερότητα. Οι χώρες που είναι πιο κοντά στην Ελβετία, εμφανίζουν μεγαλύτερο offshore πλούτο, όπως και αυτές που έχουν φυσικούς πόρους και βίωσαν πολιτικά σοκ μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.

Γεγονός είναι σύμφωνα με την έρευνα ότι μεταξύ των χωρών του ΟΟΣΑ υπάρχει ισχυρή συσχέτιση, ανάμεσα στο μέγεθος του offshore πλούτου και τον αριθμό των ιδιοκτητών σε εταιρείες-βιτρίνες της παναμέζικης νομικής εταιρείας Mossack Fonseca.

Σημειώνεται ότι η έρευνα του οικονομολόγου κ. Zucman περιορίζεται στις οικονομίες που ξεπερνούν τα 200 δις. δολάρια, ενώ για λόγους ακρίβειας, οι υπολογισμοί για το ποσοστό του offshore πλούτου ως προς το ΑΕΠ αφορούν το 2007³².

4.7 ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ

Σε αυτό το κεφάλαιο παρατέθηκαν αναλυτικά οι μορφές των εξωχώριων εταιριών, καθώς και οι τομείς στους οποίους δραστηριοποιούνται.

Η ανάλυση αυτή είναι απαραίτητη, προκειμένου να κατανοηθούν τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα που προσφέρουν αυτές οι μορφές των εταιριών, καθώς και οι λόγοι που επιλέγονται αυτές οι εταιρίες και συσσωρεύεται σε αυτές τεράστιος πλούτος.

---

³² <http://www.euro2day.gr>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^Ο: ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΕΞΩΧΩΡΙΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΣΤΗ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΦΘΟΡΑ

5.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στον παγκοσμιοποιημένο 21ο αιώνα που η τεχνολογία επιτρέπει στους επιχειρηματίες να διευθύνουν τις επιχειρήσεις τους από οποιοδήποτε μέρος του κόσμου, δεν παραμένουν σε μια χώρα, όμηροι ενός φορολογικού συστήματος, που δεν εξυπηρετεί τα συμφέροντά τους. Η μυστικότητα και η ανωνυμία στις συναλλαγές σε συνδυασμό με την μετανάστευση κεφαλαίων σε χώρες με χαμηλούς ή μηδενικούς φορολογικούς συντελεστές μέσω των εξωχώριων εταιριών, δίνει τη δυνατότητα φοροαποφυγής και φοροδιαφυγής με νομιμοφανή τρόπο. Το νόμιμο όμως δεν είναι και ηθικό. Δημιουργούνται έτσι τα θεμέλια για την ανάπτυξη ανήθικων πρακτικών στον τομέα της οικονομίας, που συνδέονται άμεσα με το ξέπλυμα χρήματος από ένα μεγάλο εύρος παράνομων δραστηριοτήτων όπως απάτες, υπεξαίρεσεις, κλοπές, ναρκωτικά, όπλα, παράνομες ενδοομιλικές συναλλαγές.

5.2 ΤΡΟΠΟΙ ΦΟΡΟΑΠΟΦΥΓΗΣ ΚΑΙ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΕΞΩΧΩΡΙΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ

Η επιλογή του τόπου εγκατάστασης της επιχειρηματικής έδρας, γίνεται με κριτήριο την ύπαρξη φιλικού φορολογικού καθεστώτος, όπου αποτελεί και απαραίτητη προϋπόθεση για ανάπτυξη επενδύσεων και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Η χρήση των εξωχώριων εταιριών για την μείωση καταβολής φόρου είναι καθ' όλα νόμιμη, υπάρχει όμως διάσταση απόψεων ως προς το πότε η φοροαποφυγή προσεγγίζει την φοροδιαφυγή.

- **Συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας**

Είναι διακρατικές συμβάσεις που έχουν συναφθεί μεταξύ των κρατών και βασίζονται κυρίως, στη φορολόγηση με βάση την κατοικία του φορολογούμενου. Αν δεν υπάρχει τέτοια σύμβαση μεταξύ των κρατών, τότε το εισόδημα που αποκτάται και φορολογείται στη μία χώρα στην συνέχεια, φορολογείται και στην άλλη. Οι χώρες με μηδενικούς

φορολογικούς συντελεστές, δεν έχουν υπογράψει διμερείς συμβάσεις, ενώ οι χώρες με χαμηλούς αλλά όχι ανύπαρκτους φορολογικούς συντελεστές έχουν συνάψει διμερείς συμφωνίες³³. Οι διμερείς συμβάσεις παρέχουν την δυνατότητα για φορολογικό προγραμματισμό, γιατί μπορούν να επαναπατριστούν κεφάλαια με μικρή ή και μηδενική επιβάρυνση.

- **Τριγωνικές Συναλλαγές**

Πολυεθνικές επιχειρήσεις και άλλες επιχειρηματικές μονάδες, προβαίνουν σε αγοραπωλησίες αγαθών και υπηρεσιών μεταξύ τους, ώστε μέσω της μεταβιβαστικής τιμολόγησης να μειώνουν τις φορολογικές τους υποχρεώσεις. Για παράδειγμα μια πολυεθνική εταιρία, που έχει θυγατρικές σε χώρες με διαφορετικούς συντελεστές φορολογίας, έχει την δυνατότητα να προσδιορίζει τις τιμές μεταβίβασης, με συνέπεια να καθορίζει τεχνητά το επίπεδο κερδών της κάθε θυγατρικής. Επιπλέον μέσω της χρήσης των φορολογικών παραδείσων, η μητρική εταιρία επιλέγει να φορολογείται το εισόδημα της σε χώρες με χαμηλούς φορολογικούς συντελεστές. Οι τριγωνικές συναλλαγές δεν είναι παράνομες ως πράξεις αλλά γίνονται παράνομες, όταν χρησιμοποιούνται ως «εργαλείο» φοροαποφυγής και απόκρυψης εσόδων, αφού μέσω της εμπιστευτικότητας και της μηδαμινής φορολόγησης, πληρώνουν ελάχιστο ή και μηδενικό φόρο.

Για παράδειγμα, η εταιρεία Α με έδρα την Γερμανία παράγει ένα προϊόν αξίας 1000 ευρώ και το πουλά στην εταιρεία Β, στη Γαλλία, στην τιμή των 1000 ευρώ χωρίς ΦΠΑ. Η εταιρεία Β το πουλά με τη σειρά της στην εταιρεία Γ, κι αυτή γαλλική, στην τιμή των 1200 ευρώ, μια τιμή που περιλαμβάνει ΦΠΑ 20%. Η εταιρεία Β, λοιπόν, θα πρέπει να αποδώσει 200 ευρώ στο γαλλικό κράτος, πράγμα που δεν κάνει, ενώ η εταιρεία Γ ζητά και λαμβάνει από τη Γαλλία επιστροφή του ΦΠΑ που πλήρωσε στην εταιρεία Β. Στη συνέχεια, οι δύο επιχειρήσεις μοιράζονται τα 200 ευρώ που κέρδισαν εξαπατώντας το κράτος, κι έτσι η εταιρεία Γ μπορεί να πουλήσει το προϊόν της σε μια άλλη επιχείρηση –την εταιρεία Δ–, που εδρεύει σε μια άλλη χώρα π.χ στην Ιταλία, σε πολύ χαμηλή τιμή, για παράδειγμα 900 ευρώ, στρεβλώνοντας έτσι τον ανταγωνισμό των αγορών. Η εταιρεία Β, που δεν απέδωσε τον ΦΠΑ, οδηγείται σε πτώχευση κάποια μέρα μετά τη

---

³³ ΔΟΥΒΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, «Offshore Δραστηριότητες», PRESS LINE, Αθήνα 2008

συναλλαγή αυτή και ο γύρος ξαναρχίζει με άλλες εταιρείες των ίδιων ιδιοκτητών. Η απάτη μπορεί να επαναλαμβάνεται επ' άπειρον.

Αυτές οι απάτες, του τύπου «καρουζέλ» (αλυσιδωτές απάτες), προκαλούν κάθε χρόνο απώλειες δεκάδων δισεκατομμυρίων στις ευρωπαϊκές χώρες, δεδομένου ότι ο ΦΠΑ είναι ο σημαντικότερος φόρος για τον προϋπολογισμό τους: γενικά, αντιστοιχεί στο διπλάσιο όλων των άλλων φόρων. Οι εμπλεκόμενες εταιρείες είναι *high frequency creations* (δημιουργίες υψηλής συχνότητας), δηλαδή εταιρείες που δημιουργούνται μέσα σε δυο τρεις μέρες, διαπράττουν την απάτη και κατόπιν εξαφανίζονται με τη συνέργεια των συστημάτων μεταφοράς. Για να ανακαλυφθούν, αρκεί να αναλυθούν τα τιμολόγια, τα οποία συχνά μοιάζουν μεταξύ τους: αλλάζει μόνο το όνομα της εταιρείας που τα έχει εκδώσει³⁴.

- **Εικονικές Τριγωνικές Συναλλαγές**

Για τις εικονικές τριγωνικές συναλλαγές απαιτούνται δυο εταιρίες. Μια κοινοτική και μια εξωχώρια, όπου έχουν καταρτίσει μεταξύ του ένα συμβόλαιο αντιπροσώπευσης, που ρυθμίζει τις σχέσεις τους και αναφέρει ρητά ότι όλες οι διεργασίες γίνονται από την εξωχώρια εταιρία, η οποία δεν φαίνεται πουθενά (*nominee agreement*), ενώ το τιμολόγιο εκδίδεται στην κοινοτική εταιρία. Η κοινοτική εταιρία δεν έχει κανένα δικαίωμα είσπραξης επί των πωλήσεων και του κέρδους. Το μόνο που εισπράττει είναι ένα ποσοστό προμήθειας από το κέρδος, που είναι και το μόνο που φορολογείται εντός του κράτους μέλους. Τα υπόλοιπα κέρδη είναι της εξωχώριας και φορολογούνται με χαμηλούς φορολογικούς συντελεστές.

Παραδείγματος χάρη όταν η κοινοτική εταιρία κάνει εισαγωγές αγαθών, ο προμηθευτής της στέλνει τα προϊόντα, αφού είναι και ο τελικός παραλήπτης, αλλά το τιμολόγιο εκδίδεται στην εξωχώρια εταιρία. Η εξωχώρια εταιρία με την σειρά της, τιμολογεί με τιμή μεγαλύτερη την κοινοτική, με αποτέλεσμα να αυξάνεται το κόστος για την κοινοτική εταιρία, να μειώνεται το ποσό του αναλογούντος φόρου και να συγκεντρώνεται μεγαλύτερο κεφάλαιο στην εξωχώρια εταιρία.

---

³⁴ Falciani H. – Minguzzi A. (2015)

5.3 ΞΕΠΛΥΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΣ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΕΞΩΧΩΡΙΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχει η προέλευση του όρου «ξέπλυμα χρήματος». Ο όρος «ξέπλυμα χρήματος» γεννήθηκε το 1920 στην Αμερική την εποχή της ποτοαπαγόρευσης. Την περίοδο αυτή διακινούνταν μεγάλες ποσότητες παράνομου αλκοόλ αμφισβητούμενης ποιότητας και συγκεκριμένα από τις επιχειρήσεις που εκμεταλλευόταν ο Αλ Καπόνε. Τα κέρδη του από αυτή την δραστηριότητα ήταν τεράστια και έπρεπε να νομιμοποιηθούν με κάποιο τρόπο. Ο επιχειρηματίας που εμπλέκονταν σε αυτές τις παράνομες δράσεις, δημιούργησε επιχειρήσεις πλυντηρίων (laundries). Εκμεταλλεζόμενες τη χαμηλή φορολογική επιβάρυνση, αφού ο φορολογικός συντελεστής ήταν ιδιαίτερα χαμηλός, οι επιχειρήσεις αυτές εμφάνιζαν τεράστια φορολογηθέντα κέρδη και με τον τρόπο αυτό, νομιμοποιούσαν τα παράνομα κέρδη τους με τη μικρότερη δυνατή απώλεια³⁵.

Κατά τον ίδιο τρόπο και σήμερα οι εμπλεκόμενοι σε παράνομες δραστηριότητες, προσπαθούν να καλύψουν την προέλευση των κεφαλαίων τους, και να ενσωματώσουν τα κεφάλαια αυτά (μαύρο χρήμα) στην οικονομία. Η διαδικασία που ακολουθείται, είναι ευρέως γνωστή ως «ξέπλυμα μαύρου χρήματος».

Ο όρος «ξέπλυμα μαύρου χρήματος», περιλαμβάνει όλες τις προσπάθειες συγκάλυψης των πηγών εσόδων που προέρχονται από παράνομες δραστηριότητες, έτσι ώστε να φαίνεται ότι αποκτήθηκαν νόμιμα τα έσοδα αυτά.

5.3.1 Είδη εξωχώριων εταιριών που συμμετέχουν στο ξέπλυμα μαύρου χρήματος

Οι εξωχώριες εταιρίες λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών και πλεονεκτημάτων τους χρησιμοποιούνται, από οικονομικούς εγκληματίες για ξέπλυμα χρήματος από παράνομες δραστηριότητες, αφού προσφέρουν ανωνυμία, τραπεζικό απόρρητο, μηδενικό κόστος και ευέλικτο νομοθετικό πλαίσιο. Τα παρακάτω τρία είδη εταιριών είναι αυτά που χρησιμοποιούνται για την νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

---

³⁵https://economytoday.sigmalive.com/arthrografia/36115_xeplyma-vromikoy-hrimatos-pos-syndeontai-oi-yperakties-etairies

- **Εταιρίες Βιτρίνα**

Είναι νομικά πρόσωπα που ιδρύονται νόμιμα, αλλά μπορεί να διενεργούν παράνομες συναλλαγές. Συνήθως οι επιχειρηματίες αυτοί, έχουν περισσότερες από μια εταιρίες και μεταφέρουν τα παράνομα χρήματα από τη μια στην άλλη, προσπαθώντας με διάφορες τεχνικές να καλύψουν τα ίχνη της προέλευσης των χρημάτων αυτών.

- **Εταιρίες Φαντάσματα**

Οι εταιρίες αυτές υφίστανται μόνο ονομαστικά. Δεν συντάσσεται καταστατικό ούτε καταχωρείται δημοσίευση. Το όνομα τους εμφανίζεται σε έγγραφα φορτωτικών και εμβάσματα ως παραλήπτης, προκειμένου να μην φαίνεται ο τελικός λήπτης των παράνομων χρημάτων. Αποκλειστικός σκοπός των εταιριών αυτών, είναι η απορρόφηση κεφαλαίων και η αποσυσχέτιση τους από την πηγή προέλευσης.

- **Εταιρίες Σφραγίδα**

Οι εταιρίες σφραγίδα , ιδρύονται εύκολα και γρήγορα από τα δικηγορικά γραφεία της υπεράκτιας δικαιοδοσίας. Εμφανίζονται ως νομικά πρόσωπα, συνήθως με την μορφή εταιρίας περιορισμένης ευθύνης αποκρύπτοντας έτσι το φυσικό πρόσωπο και οι δικηγόροι ορίζονται εκπρόσωποι και διαχειριστές των εταιριών αυτών. Μέσω των εταιριών αυτών πραγματοποιείται μια εικονική αγορά και πώληση, κινείται ο τραπεζικός λογαριασμός με τα αντίστοιχα ποσά και αμέσως μετά οι εταιρίες αυτές διαλύονται, ώστε αν αργότερα διενεργηθεί έλεγχος από τις φορολογικές αρχές, η διεξαγωγή του να καθίσταται ιδιαίτερα δύσκολη.

5.3.2 Ξέπλυμα χρήματος μέσω χρηματιστηρίου

Φυσικά πρόσωπα, offshore εταιρείες και νομικά πρόσωπα χρησιμοποιούν τις συναλλαγές στο χρηματιστήριο για να νομιμοποιήσουν έσοδα από παράνομες ή εγκληματικές δραστηριότητες. Προκειμένου να διοχετεύσουν τα παράνομα έσοδα, προβαίνουν σε αγορές μετοχών εισηγμένων στο χρηματιστήριο, αγορές αμοιβαίων κεφαλαίων, repos, χρηματιστηριακών παραγώγων και συμμετέχουν σε δημόσιες εγγραφές εταιριών. Κύριο χαρακτηριστικό γνώρισμα για το ξέπλυμα χρήματος είναι το

«βραχύβιο» της συναλλαγής (αγορά και πώληση). Ανεξάρτητα αν η πώληση είναι ζημιογόνος, πραγματοποιείται, αφού αυτό που ενδιαφέρει στην προκειμένη περίπτωση είναι να διοχετευθούν τα παράνομα χρήματα στην αγορά και όχι να αποκτηθούν κέρδη.

5.3.3 Ενσωμάτωση μαύρου χρήματος στην οικονομία

Η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομη δραστηριότητα επιτυγχάνεται σταδιακά ακολουθώντας την κάτωθι διαδικασία που είναι γνωστή ξέπλυμα μαύρου χρήματος :

- **Τοποθέτηση Χρημάτων**

Στο πρώτο αυτό στάδιο τα χρήματα εισάγονται τμηματικά και όχι ως σύνολο στην οικονομία μέσω μιας νόμιμης επιχείρησης. Χωρίζονται σε μικρότερα ποσά και γίνεται προσπάθεια για ανάμειξή τους με νόμιμα κεφάλαια, μέσω νόμιμων διαδικασιών και ενεργειών. Η τοποθέτηση είναι ιδιαίτερα δύσκολη, γιατί σε αυτό το στάδιο υπάρχουν περισσότερες πιθανότητες να εντοπιστούν. Ο εντοπισμός των παράνομων χρημάτων και η επιβολή του νόμου, αποτρέπει τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

- **Διαστρωμάτωση ή Συσσώρευση Χρημάτων**

Αποτελείται από μια σειρά συναλλαγών, που αποσκοπεί στη δημιουργία ενός θολού τοπίου, όσον αφορά την προέλευση και τον προορισμό των κεφαλαίων. Σε αυτό το στάδιο τα παρανόμως αποκτηθέντα χρήματα απομακρύνονται από την αρχική πηγή τους και μέσω μιας σειράς διαφόρων ενεργειών επανατοποθετούνται κάπου αλλού. Έτσι δεν υπάρχει η δυνατότητα σύνδεσής τους με την αρχική προέλευση³⁶.

---

³⁶https://economytoday.sigmalive.com/arthrografia/36115_xeplyma-vromikoy-hrimatos-pos-syndeontai-oi-yperakties-etaireies

- **Ενσωμάτωση – Ολοκλήρωση**

Σε αυτό το στάδιο τα παράνομα αποκτηθέντα κεφάλαια ενσωματώνονται στην υγιή οικονομία, αφού έχουν εξαλειφτεί τα σημάδια της παράνομης προέλευσής τους. Το βρώμικο χρήμα μεταλλάσσεται σε «καθαρό».

5.4 ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΕΞΩΧΩΡΙΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΦΘΟΡΑ

Όλο και πιο συχνά, έρχονται στο φώς δημοσιεύματα που αφορούν πολυεθνικές εταιρίες, ισχυρά οικονομικά πρόσωπα, πολιτικά πρόσωπα ή και απλούς πολίτες που εμπλέκονται σε σκάνδαλα φοροδιαφυγής και διαφθοράς, χρησιμοποιώντας ως εργαλείο τις εξωχώριες εταιρίες.

Συνηθέστατα οι εξωχώριες εταιρίες χρησιμοποιούνται για την τήρηση λογαριασμών, αλλά δυστυχώς και για αυτόχρημα, παράνομες δραστηριότητες, όπως ξέπλυμα βρώμικου χρήματος, παράνομες μεσιτείες, δωροδοκίες ή δωροληψίες προσώπων συνδεδεμένων με το κράτος (επιόρκων πρωθυπουργών, υπουργών, κρατικών λειτουργών και υπαλλήλων, αξιωματικών των Ενόπλων Δυνάμεων, ασυνειδήτων δικαστικών λειτουργών κ.λπ.). Μέσω των δωροδοκιών σε πολιτικούς, κρατικούς λειτουργούς κ.λπ. γίνεται διείσδυση του επιχειρηματικού κεφαλαίου στην πολιτική και δημόσια εξουσία. Ιδιωτικοποιείται έτσι η πολιτική, προς το συμφέρον των επιχειρηματιών. Επιπλέον η δωροδοκία ενός μεμονωμένου πολιτικού αξιωματούχου για την αποκόμιση συγκεκριμένου ωφελήματος, στοιχειοθετεί τα αδικήματα της δωροδοκίας /δωροληψίας. Δεν πρέπει εδώ να παραληφθεί το παράδειγμα υπόγειας χορηγίας μιας εταιρείας (πολυεθνικής ή μη) ή χρηματοδότησης προς ένα πολιτικό κόμμα, με στόχο «την καλλιέργεια ευνοϊκού πολιτικού κλίματος» και την ευνοϊκή μεταχείριση της εταιρείας στη διανομή του κρατικού χρήματος μέσω δημοσίων συμβάσεων, στην πλειονότητα των περιπτώσεων. Με αυτό τον τρόπο γίνεται έλεγχος της διακίνησης του κρατικού χρήματος, υπάρχει νόθευση του ελεύθερου ανταγωνισμού και καταστρατηγείται το πλαίσιο των δημόσιων συμβάσεων.

Δεν λείπουν βέβαια και οι περιπτώσεις, στις οποίες το πολιτικό σύστημα χρησιμοποιείται ως όχημα για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και το ξέπλυμα των εσόδων του οργανωμένου εγκλήματος.³⁷

---

³⁷<http://www.kathimerini.gr/1009823/article/epikairothta/ellada/ypo8esh-siemens-apologh8hke-enwpion-toy-dikasthrioy-o-8-tsoykatos>

Το φαινόμενο της διαφθοράς μέσω των εξωχώριων εταιριών είναι πιο έντονο στις αναπτυσσόμενες και υπανάπτυκτες χώρες.

5.5 ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ

Στο παρόν κεφάλαιο, αναλύονται οι τρόποι φοροαποφυγής και φοροδιαφυγής μέσω των εξωχώριων εταιριών, καθώς επίσης και το πως νομιμοποιείται το χρήμα από παράνομες δραστηριότητες.

Λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών τους όπως η ανωνυμία, το τραπεζικό απόρρητο, το μηδενικό κόστος και ευέλικτο νομοθετικό πλαίσιο εκτός από το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος, μεγάλη είναι η συμμετοχή τους στην διαφθορά όπως παράνομες μεσιτείες, δωροδοκίες ή δωροληψίες πολιτικών προσώπων, κρατικών λειτουργών κ.λ.π.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο: ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

6.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το θέμα της αντιμετώπισης της φοροδιαφυγής και της διαφθοράς που διενεργείται μέσα από τις εξωχώριες εταιρίες απασχολεί τις κυβερνήσεις σε παγκόσμιο επίπεδο. Οποιοσδήποτε όμως στόχος είναι ανέφικτος, εάν δεν υπάρχει στρατηγικός σχεδιασμός, μελέτη πραγματικών δεδομένων και αξιοποίηση της εμπειρίας των ελεγκτικών οργάνων. Για το λόγο αυτό, θα πρέπει το φαινόμενο της φοροδιαφυγής και της διαφθοράς μέσω των εξωχώριων εταιριών να μπει στο μικροσκόπιο. Να καταγραφούν οι τρόποι που επινοούν οι φορολογούμενοι προκειμένου να φοροδιαφεύγουν μέσω της δημιουργίας εξωχώριων εταιριών, και αφού γίνει αυτό να δοθούν στοχευμένες και αποτελεσματικές λύσεις.

Η παρούσα πτυχιακή εργασία, ξεκινώντας από μία γενικότερη θεώρηση της έννοιας της εξωχώριας εταιρίας και μία αναζήτηση σε αδρές γραμμές του ρόλου της και του τρόπου με τον οποίο συμμετέχει στη φοροδιαφυγή και τη διαφθορά, καθώς και τις συνέπειες που αυτό επιφέρει, με σκοπό την απόκρυψη και μείωση των εσόδων, και κατά συνέπεια μείωση της φορολογητέας ύλης. Αυτό έγινε μέσα από μελέτες εμπειρικών δεδομένων στην ελληνική πραγματικότητα και στη διεθνή, καθώς δεν υπάρχει βιβλιογραφία που να πραγματεύεται τις εξωχώριες εταιρίες και την φοροδιαφυγή και διαφθορά που πραγματοποιείται μέσω αυτών.

Σειρά έχει η αποτύπωση της εμπειρίας του οργάνων του φορολογικού ελεγκτικού μηχανισμού, μέσα από την έρευνα που διεξήχθη για τις ανάγκες της πτυχιακής εργασίας, όπως περιγράφεται παρακάτω.

6.2 ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Οι στόχοι της έρευνας είναι να διερευνηθούν τα ακόλουθα:

-Πρώτος Στόχος: Αν το νομοθετικό πλαίσιο, αποτρέπει την σύσταση και λειτουργία των εξωχώριων εταιριών.

-Δεύτερος Στόχος: Η δημιουργία εξωχώριων εταιριών είναι μέρος του οικονομικού παιχνιδιού που εξελίσσεται σε παγκόσμιο επίπεδο και όπως έχει αποδειχθεί ευνοεί τους δημιουργούς αυτών κατά μεγάλο ποσοστό. Γι' αυτό κρίνεται σκόπιμο να βρεθούν τρόποι που θα εξαναγκάσουν τις εξωχώριες εταιρίες να λειτουργούν με διαφανείς πρακτικές, δημιουργώντας υγιείς συνθήκες ανταγωνισμού στην αγορά.

-Τρίτος Στόχος: Αν τα μέσα που διαθέτουν οι φορολογικές αρχές επαρκούν για την αντιμετώπιση των προβλημάτων της φοροδιαφυγής και της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες μέσω των εξωχώριων εταιριών.

-Τέταρτος Στόχος: Αν τα στελέχη των φορολογικών αρχών είναι κατάλληλα εκπαιδευμένα σε θέματα ελέγχου εξωχώριων εταιριών και ειδικότερα σε θέματα εύρεσης συλλογής και ανάλυσης στοιχείων από εσωτερικές και εξωτερικές πηγές.

-Πέμπτος Στόχος: Η ανάδειξη πιθανών προτάσεων - λύσεων για την ελαχιστοποίηση του φαινομένου της φοροδιαφυγής και της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες μέσω των εξωχώριων εταιριών.

6.3 Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η επιλεγείσα μέθοδος έρευνας, περιλαμβάνει μία πρωτογενή **ποσοτική έρευνα**, μέσα από ερωτηματολόγια σε υπάλληλους της Α.Α.Δ.Ε που υπηρετούν σε τμήματα ελέγχου. Υλοποιήθηκε μέσα από ερωτηματολόγια που δόθηκαν σε υπαλλήλους της ΑΑΔΕ. Συγκεκριμένα η επιλογή του δείγματος των συμμετεχόντων στην έρευνα έγινε με τα παρακάτω κριτήρια:

α) Οι συμμετέχοντες θα έπρεπε να είναι ελεγκτές. Ο λόγος για τον οποίο ορίστηκε αυτή η παράμετρος ως κριτήριο επιλογής, είναι γιατί η παρούσα έρευνα αφορά στη διερεύνηση της φοροδιαφυγής και διαφθοράς μέσω των εξωχώριων εταιριών, και ως εκ τούτου αυτοί που έχουν σχετική εμπειρία είναι οι ελεγκτές.

β) Οι ελεγκτές θα έπρεπε να εργάζονται σε μεγάλα ελεγκτικά κέντρα. Ο λόγος για τον οποίο ορίστηκε αυτή η παράμετρος ως κριτήριο επιλογής, είναι γιατί η φοροδιαφυγή και διαφθορά μέσω των εξωχώριων εταιριών είναι ευρέως διαδεδομένη στα μεγάλα αστικά κέντρα, και στις αντίστοιχες ελεγκτικές υπηρεσίες υπάρχει μεγαλύτερη εξοικείωση των ελεγκτών με τη διαχείριση τέτοιων υποθέσεων.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω κριτήρια, εγχειρίστηκαν 150 δομημένα ερωτηματολόγια σε ελεγκτές που με εμπειρία των κάτωθι ελεγκτικών κέντρων:

-Υ.Ε.Δ.Δ.Ε Αττικής (70 ερωτηματολόγια)

-Υ.Ε.Δ.Δ.Ε Θεσσαλονίκης (50 ερωτηματολόγια)

-Δ.Ο.Υ (Α΄ Αθηνών, Ελευσίνας- 30 ερωτηματολόγια)

Από αυτά συμπληρώθηκαν και επεστράφησαν τα 100 ερωτηματολόγια (ποσοστό απόκρισης 67%). Οι συμμετέχοντες, ενημερώθηκαν ότι το ερωτηματολόγιο είναι ανώνυμο και εμπιστευτικό, ότι η συμπλήρωσή του είναι προαιρετική, και ότι θα χρησιμοποιηθεί μόνο για τους σκοπούς της έρευνας.

Αναγνωρίζοντας τα βασικά μειονεκτήματα του ερωτηματολογίου ως μεθόδου διεξαγωγής έρευνας, δηλαδή την άρνηση ή την αδυναμία απάντησης, και τον επηρεασμό του ερωτώμενου από τη μορφή των ερωτήσεων, δόθηκε ιδιαίτερη προσοχή στο σχεδιασμό του. Στο Παράρτημα παρατίθεται το ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιήθηκε στη συγκεκριμένη έρευνα.

Ο σχεδιασμός και η προετοιμασία του ερωτηματολογίου έγινε με βάση τα παρακάτω:

γ) Καθορισμός των πληροφοριών που ήταν ανάγκη να συλλεχθούν. Βασικός στόχος ήταν η ευθυγράμμιση του ερωτηματολογίου με τους ειδικούς σκοπούς της έρευνας, μέσω της αποσαφήνισης των πληροφοριών που θέλαμε να συγκεντρώσουμε. Έτσι καταλήξαμε ότι έπρεπε καταρχήν να έχουμε μία άποψη για το προφίλ των ερωτώμενων σύμφωνα με την μεθοδολογία που ακολουθήσαμε. Στη συνέχεια οι ερωτήσεις μας θα έπρεπε να δίνουν απαντήσεις στους στόχους της έρευνας, όπως αυτοί αποτυπώθηκαν αναλυτικά στην παράγραφο 6.2.

δ) Καθορισμός του τύπου των ερωτήσεων που χρησιμοποιήθηκαν. Χρησιμοποιήθηκαν οι ακόλουθοι τύποι ερωτήσεων:

-Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής: Δίνεται η επιλογή μίας, μεταξύ δύο ή περισσότερων, αμοιβαίων αποκλειόμενων, εναλλακτικών απαντήσεων. Τέτοιου τύπου ερωτήσεις είναι όλες οι ερωτήσεις που αφορούν στο προφίλ των ερωτώμενων, καθώς και οι ερωτήσεις της ειδικότερης έρευνας

-Ερωτήσεις κλίμακας: Πρόκειται για μία κλίμακα σε διατάξιμη μορφή, στην οποία η ερωτώμενοι μπορούν να επιλέξουν το βαθμό στον οποίο συμφωνούν με μία πρόταση (Καθόλου, Σε χαμηλό βαθμό, Σε μεσαίο βαθμό, Σε υψηλό βαθμό, Σε πολύ υψηλό βαθμό). Τέτοιου τύπου ερωτήσεις είναι για παράδειγμα οι με αριθμό 2,6,8. Αυτού του τύπου οι ερωτήσεις χρησιμοποιήθηκαν στις περιπτώσεις που η απάντηση αφορούσε στην αξιολόγηση μίας πρότασης.

ε) Η έκταση του ερωτηματολογίου. Μέσα από την έρευνα και καταγραφή των εμπειρικών δεδομένων, προέκυψαν 19 ερωτήματα τα οποία παρατέθηκαν στους

συμμετέχοντες. Οι ερωτήσεις αυτές κρίθηκε ότι ανταποκρίνονται στους στόχους της έρευνας, χωρίς να καθιστούν το ερωτηματολόγιο κουραστικό.

ζ) Η διατύπωση των ερωτήσεων. Ο τρόπος διατύπωσης των ερωτήσεων είναι πολύ σημαντικός, προκειμένου να είναι κατανοητές γι' αυτό και δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση, λαμβάνοντας βέβαια υπόψη και σε ποιους απευθύνεται. Ένας ερωτώμενος που δεν είναι φορολογικός ελεγκτής, σίγουρα θα συναντούσε δυσκολία στο να κατανοήσει κάποιους όρους. Η προκαθορισμένη επιλογή του δείγματος των συμμετεχόντων, οι οποίοι έχουν συγκεκριμένα χαρακτηριστικά, δηλαδή είναι φορολογικοί ελεγκτές συντέλεσε στο να διατυπωθούν οι ερωτήσεις με τους ειδικούς όρους.

η) Η σειρά των ερωτήσεων μέσα στο ερωτηματολόγιο. Το ερωτηματολόγιο ξεκινά με ερωτήσεις που καθορίζουν το προφίλ των συμμετεχόντων και στη συνέχεια εξειδικεύεται με ερωτήσεις του θέματος της εργασίας. Η σειρά των ερωτήσεων, είναι τέτοια, ώστε η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου να προχωράει από τη μία ερώτηση στην άλλη με λογικό και φυσικό τρόπο, διατηρώντας το ενδιαφέρον του ερωτώμενου. Με την ολοκλήρωση της σύνταξης του ερωτηματολογίου, έπρεπε να επιλεγεί ο τρόπος που αυτό θα δοθεί στους συμμετέχοντες. Τελικά έγινε σχεδιασμός αυτού on line με την εφαρμογή Google Forms, και επιλέχθηκε να δοθεί μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις των υπαλλήλων της Α.Α.Δ.Ε.

Βέβαια, η ελλιπής εξοικείωση των συμμετεχόντων με τη συμπλήρωση ενός ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου, ήταν ένας αποτρεπτικός παράγοντας ως προς την απάντησή του. Τελικά, το ποσοστό ανταπόκρισης ανήλθε στο 67%, δηλαδή απαντήθηκαν 100 από τα 150 ερωτηματολόγια. Το ποσοστό αυτό αποτελεί ένα ποσοστό ικανοποιητικό, προκειμένου να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα.

6.4 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

Στην παράγραφο 6.2 αναφέρθηκαν οι στόχοι της παρούσας έρευνας μεταξύ των οποίων είναι να διερευνηθεί κατ' αρχήν αν οι φορολογικές αρχές διαθέτουν επαρκή μέσα για την αντιμετώπιση των προβλημάτων της φοροδιαφυγής και της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες μέσω των εξωχώριων εταιριών. Γι' αυτό είναι σκόπιμο να διερευνηθούν :

1. Αν η φορολογική νομοθεσία δημιουργεί ένα πλαίσιο το οποίο να αποτρέπει την σύσταση και λειτουργία των εξωχώριων εταιριών

2. Οι ικανότητες των στελεχών της φορολογικής διοίκησης στο να βρούν τρόπους που θα εξαναγκάσουν τις εξωχώριες εταιρίες να λειτουργούν με διαφανείς πρακτικές
3. Αν τα στελέχη των φορολογικών αρχών είναι κατάλληλα εκπαιδευμένα σε θέματα ελέγχου εξωχώριων εταιριών

Οι ανωτέρω στόχοι υποστηρίζονται από τρεις υποθέσεις έρευνας:

1. Το νομοθετικό πλαίσιο δεν αποτρέπει επαρκώς την σύσταση και λειτουργία των εξωχώριων εταιριών
2. Τα στελέχη της φορολογικής διοίκησης δεν διαθέτουν τα κατάλληλα τεχνικά μέσα (ηλεκτρονικοί φάκελοι εταιριών κ.λ.π.), έτσι ώστε να μπορέσουν να βρούν τρόπους που θα εξαναγκάσουν τις εξωχώριες εταιρίες να λειτουργούν με διαφανείς πρακτικές
3. Τα στελέχη των φορολογικών αρχών δεν είναι κατάλληλα εκπαιδευμένα σε θέματα ελέγχου εξωχώριων εταιριών

Με την ανάλυση των ερωτηματολογίων, οι ερευνητικές υποθέσεις θα επιβεβαιωθούν ή θα απορριφθούν όπως αναλυτικά παρουσιάζεται στην επόμενη ενότητα.

6.5 ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ

Η μεθοδολογία της παρούσας έρευνας συντάχθηκε με τον βασικό στόχο της θεωρητικής έρευνας. Ως μέσο επικοινωνίας με τους ερωτώμενους χρησιμοποιήθηκε ένα ερωτηματολόγιο, για τη σύνταξη του οποίου δόθηκε ιδιαίτερη σημασία ώστε να καλύπτει τους στόχους της παρούσας έρευνας και να χαρακτηρίζεται από πληρότητα και σαφήνεια.

Αφού αναλύθηκε η μεθοδολογία της έρευνας που επελέγη, στο επόμενο κεφάλαιο θα απότυπωθούν τα αποτελέσματα αυτής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο: ΤΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

7.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στο κεφάλαιο 6, αναλύθηκε ο τρόπος με τον οποίο επιλέχθηκε η μέθοδος που εξυπηρετεί τους σκοπούς και τους στόχους της παρούσας έρευνας. Επιπλέον η σύνταξη του ερωτηματολογίου, η μέθοδος δειγματοληψίας που επιλέχθηκε και οι ερευνητικές υποθέσεις έγιναν ακολουθώντας κάποιες βασικές αρχές.

Τα ερωτηματολόγια, συγκεντρώθηκαν ηλεκτρονικά και ακολούθησε το επόμενο στάδιο της επεξεργασίας των απαντήσεων. Για την επεξεργασία και την ανάλυση χρησιμοποιήθηκε το στατιστικό πρόγραμμα ανάλυσης δεδομένων που παρέχει το Microsoft Office Excel.

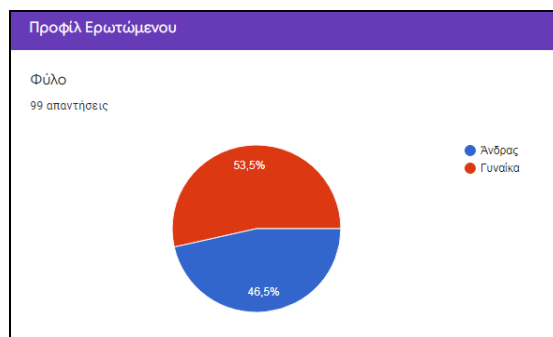
Παρακάτω θα παρουσιαστούν τα αποτελέσματα της στατιστικής ανάλυσης, παρατεθειμένα σε τρία μέρη. Το πρώτο μέρος αφορά στην ανάλυση του προφίλ των ερωτώμενων, το δεύτερο αφορά στην ανάλυση των απαντήσεων που δόθηκαν στο ερωτηματολόγιο, και τέλος στο τελευταίο μέρος θα γίνει ο έλεγχος των ερευνητικών υποθέσεων.

7.2 ΜΕΡΟΣ Α: ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΡΟΦΙΛ ΕΡΩΤΩΜΕΝΩΝ

Απο τους 100 ελεγκτές που συμμετείχαν στην έρευνα, όσον αφορά το φύλο απάντησαν οι 99 από τους οποίους οι 71 ήταν άνδρες, δηλαδή ποσοστό 46,5%, ενώ οι 81 γυναίκες, δηλαδή ποσοστό 53,5 %, όπως αποτυπώνεται στο σχετικό πίνακα 7.1 και το κυκλικό διάγραμμα 7.1 που ακολουθεί:

Πίνακας 7.1: Απαντήσεις ως προς το φύλλο

Φύλλο	Συχνότητα	Σχετική συχνότητα
Γυναίκα	53	53,5%
Ανδρας	46	46,5%
Σύνολο	99	100%

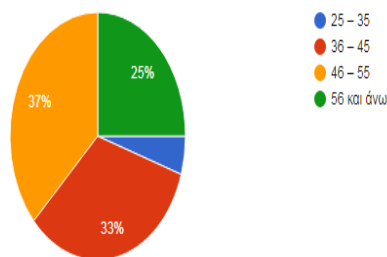
Διάγραμμα 7.1: Κυκλικό διάγραμμα σχετικής συχνότητας φύλλου συμμετεχόντων

Στον πίνακα 7.2 και στο κυκλικό διάγραμμα σχετικής συχνότητας, αποτυπώνεται η ηλικιακή κατανομή των 100 συμμετεχόντων στην έρευνα που παρατίθεται παρακάτω. Το 5% των ελεγκτών έχει ηλικία μεταξύ των 25 – 35 ετών, το 33% μεταξύ 36 – 45, το 37% μεταξύ 46 – 55 και τέλος το 25% έχει ηλικία από 56 ετών και άνω.

Πίνακας 7.2: Απαντήσεις ως προς την ηλικία

Ηλικία	Συχνότητα	Σχετική συχνότητα
25-35	5	5%
36-45	33	33%
46-55	37	37%
56 και άνω	25	25%
Σύνολο	100	100%

Ηλικία
100 απαντήσεις

Διάγραμμα 7.2: Κυκλικό διάγραμμα σχετικής συχνότητας ηλικιακής κατανομής συμμετεχόντων

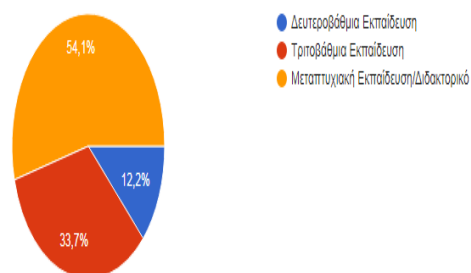
Στον πίνακα 7.3 και στο κυκλικό διάγραμμα σχετικής συχνότητας, αποτυπώνεται το μορφωτικό επίπεδο των συμμετεχόντων.

Πίνακας 7.3: Απαντήσεις ως προς το μορφωτικό επίπεδο

Μορφωτικό Επίπεδο	Συχνότητα	Σχετική συχνότητα
Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση	12	12,2%
Τριτοβάθμια Εκπαίδευση	33	33,7%
Μεταπτυχιακή Εκπαίδευση/ Διδακτορικό	53	54,1%
Σύνολο	98	100%

Μορφωτικό Επίπεδο
98 απαντήσεις

Αντιγραφή

Διάγραμμα 7.3: Κυκλικό διάγραμμα σχετικής συχνότητας μορφωτικού επιπέδου συμμετεχόντων

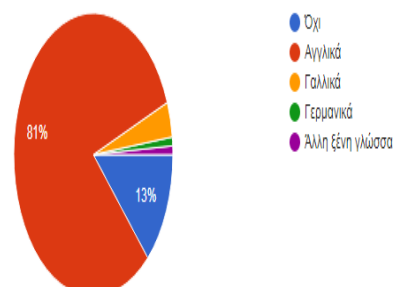
Το 54,1% που αποτελεί και το μεγαλύτερο μέρος των ελεγκτών που ερωτήθηκαν, έχει αποκτήσει εκπαίδευση μεταπτυχιακού επιπέδου (μέρος αυτών και διδακτορικό), το 33,7% έχει αποκτήσει μόρφωση επιπέδου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ενώ το 12,2% δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Στον πίνακα 7.4 και στο κυκλικό διάγραμμα σχετικής συχνότητας, αποτυπώνεται η γνώση ξένων γλωσσών των 100 συμμετεχόντων.

Πίνακας 7.4: Απαντήσεις ως προς τη γνώση ξένων γλωσσών

Γνώση Ξένων γλωσσών	Συχνότητα	Σχετική συχνότητα
Όχι	13	13%
Αγγλικά	81	81%
Γαλλικά	4	4%
Γερμανικά	1	1%
Μόνο άλλη ξένη γλώσσα	1	1%
Σύνολο	100	100%

Γνώση Ξένων Γλωσσών
100 απαντήσεις

Διάγραμμα 7.4: Κυκλικό διάγραμμα σχετικής συχνότητας γνώσης ξένων γλωσσών συμμετεχόντων

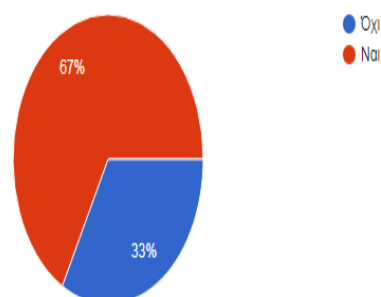
Το 81% των συμμετεχόντων γνωρίζει Αγγλικά, ενώ το 4% των ελεγκτών γνωρίζει γαλλικά. Ένας ελεγκτής δήλωσε ότι γνωρίζει γερμανικά, ενώ βρέθηκε και ένας ελεγκτής που γνωρίζει και μια άλλη ξένη γλώσσα εκτός των αναγραφόμενων. Το 13% των ελεγκτών δήλωσαν ότι δεν γνωρίζουν καμία ξένη γλώσσα.

Στον πίνακα 7.5 και στο κυκλικό διάγραμμα σχετικής συχνότητας, αποτυπώνεται η πιστοποιημένη γνώση πληροφορικής των 100 συμμετεχόντων.

Πίνακας 7.5: Απαντήσεις ως προς τις πιστοποιημένες γνώσεις πληροφορικής

Πιστοποιημένες γνώσεις πληροφορικής	Συχνότητα	Σχετική συχνότητα
Ναι	67	67%
Όχι	33	33%
Σύνολο	100	100%

Διαθέτετε πιστοποιημένες γνώσεις Πληροφορικής;
100 απαντήσεις

Διάγραμμα 7.5: Κυκλικό διάγραμμα σχετικής συχνότητας πιστοποιημένων γνώσεων πληροφορικής

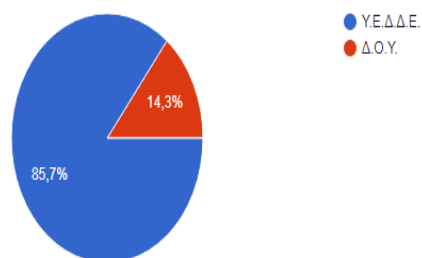
Από τους 100 συμμετέχοντες το 67% δήλωσε ότι διαθέτει πιστοποιημένες γνώσεις πληροφορικής, ενώ το 33% δήλωσαν ότι δεν διαθέτουν. Αξίζει εδώ να σημειωθεί ότι η μη πιστοποίηση των γνώσεων πληροφορικής δεν αποκλείει το γεγονός κάποιος να γνωρίζει άριστα τη χρήση υπολογιστών.

Στον πίνακα 7.6 και στο κυκλικό διάγραμμα σχετικής συχνότητας, αποτυπώνεται σε ποια υπηρεσία εργάζονται οι συμμετέχοντες ελεγκτές.

Πίνακας 7.6: Απαντήσεις ως προς σε ποια ελεγκτική υπηρεσία εργάζονται

Σε ποια ελεγκτική υπηρεσία εργάζεστε;	Συχνότητα	Σχετική συχνότητα
ΥΕΔΔΕ	84	85,7%
ΔΟΥ	14	14,3%
Σύνολο	98	100%

Σε ποια ελεγκτική Υπηρεσία εργάζεστε;
98 απαντήσεις

Διάγραμμα 7.6: Κυκλικό διάγραμμα σχετικής συχνότητας ελεγκτικής υπηρεσίας στην οποία εργάζονται οι συμμετέχοντες

Σύμφωνα με τα παραπάνω προκύπτει ότι ποσοστό 85,7%, εργάζονται στην Υ.Ε.Δ.Δ.Ε., ενώ οι υπόλοιποι 14 ελεγκτές, δηλαδή ποσοστό 14,3%, εργάζονται σε Δ.Ο.Υ.

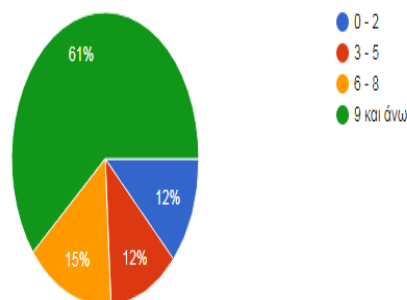
Στον πίνακα 7.7 και στο κυκλικό διάγραμμα σχετικής συχνότητας, αποτυπώνονται τα χρόνια προϋπηρεσίας των 100 συμμετεχόντων ελεγκτών στον έλεγχο.

Το μεγαλύτερο ποσοστό των ελεγκτών, ήτοι το 61%, έχει 9 χρόνια και άνω προϋπηρεσίας στον έλεγχο. Το 12% έχει 3 έως 5 χρόνια προϋπηρεσίας στον έλεγχο, ενώ το 15% 6 έως 8 χρόνια. Τέλος, το 12% έχει έως 2 χρόνια προϋπηρεσίας στον έλεγχο.

Πίνακας 7.7: Απαντήσεις ως προς τα χρόνια προϋπηρεσίας στον έλεγχο

Χρόνια προϋπηρεσίας στον έλεγχο	Συχνότητα	Σχετική συχνότητα
0-2	12	12%
3-5	12	12%
6-8	15	15%
9 και άνω	61	61%
Σύνολο	100	100%

Χρόνια προϋπηρεσίας στον έλεγχο:
100 απαντήσεις

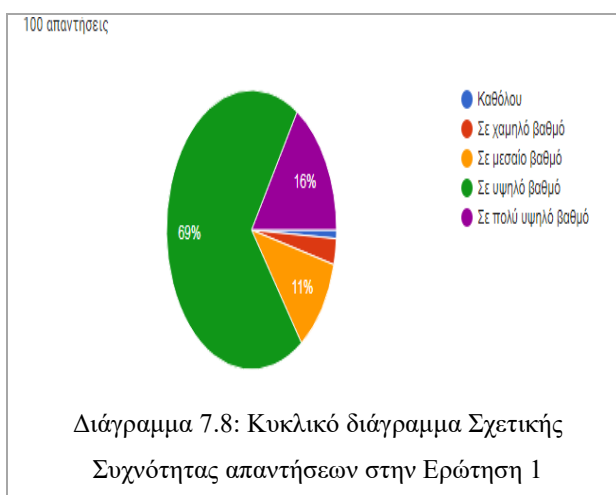
Διάγραμμα 7.7: Κυκλικό διάγραμμα σχετικής συχνότητας χρόνων προϋπηρεσίας στον έλεγχο συμμετεχόντων

7.3 ΜΕΡΟΣ Β: ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

Ερώτηση 1^η: Πιστεύετε ότι η λήψη μέτρων που θα περιορίζε ή θα εξάλειφε την εξασφάλιση της ανωνυμίας της συμμετεχόντων σε μια εξωχώρια εταιρεία, θα ήταν ένα ισχυρό αντικίνητρο στην ίδρυση της ;

Πίνακας 7.8: Απαντήσεις στην ερώτηση 1

Ερώτηση 1η	Συχνότητα	Σχετική συχνότητα
Καθόλου	1	1%
Σε χαμηλό βαθμό	3	3%
Σε μεσαίο βαθμό	11	11%
Σε υψηλό βαθμό	69	69%
Σε πολύ υψηλό βαθμό	16	16%
Σύνολο	100	100%

Στην ερώτηση αυτή, οι ελεγκτές σε μεγάλο ποσοστό, ήτοι 69%, δήλωσαν ότι η λήψη μέτρων που θα περιορίζε ή θα εξάλειφε την εξασφάλιση της ανωνυμίας της συμμετεχόντων σε μια εξωχώρια εταιρεία, θα ήταν ένα ισχυρό αντικίνητρο στην ίδρυση της σε μεγάλο βαθμό και αντίστοιχα το 16% απάντησε σε πολύ υψηλό βαθμό. Παρατηρείται ότι ένα ποσοστό 85% υποστηρίζει ότι η λήψη μέτρων για τον περιορισμό

της ανωνυμίας της συμμετεχόντων σε μια εξωχώρια εταιρεία θα βοηθούσε σημαντικά στον περιορισμό της ιδρύσεώς τους.

Ερώτηση 2^η: Ποιά πιστεύετε ότι είναι η θέληση των ιδρυτών – μετόχων προκειμένου να ιδρύσουν μια εξωχώρια εταιρεία ;

Πίνακας 7.9: Απαντήσεις στην ερώτηση 2

Ερώτηση 2η	Συχνότητα	Σχετική συχνότητα
Απόκρυψη εισοδημάτων	7	7%
Προσπάθεια νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες	7	7%
Διάπραξη φοροδιαφυγής	1	1%
Όλα τα παραπάνω	84	84%
Άλλο	1	1%
Σύνολο	100	100%

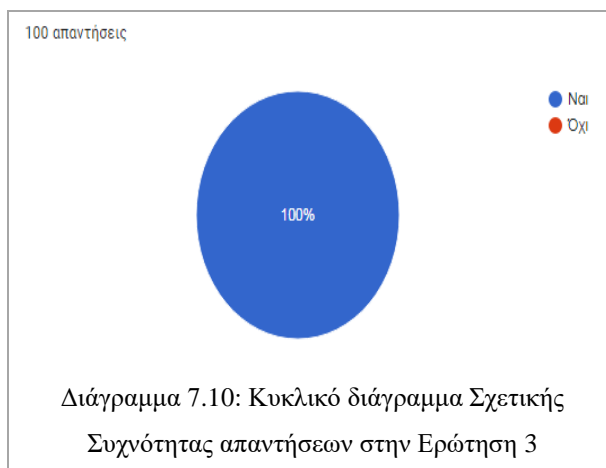
Το μεγαλύτερο μέρος των ερωτηθέντων ελεγκτών και συγκεκριμένα το 84%, πιστεύει οι ιδρυτές – μέτοχοι των εξωχώριων εταιριών αποσκοπούν μέσω αυτών των εταιριών να αποκρύψουν εισοδήματα, να νομιμοποιήσουν έσοδα από παράνομες δραστηριότητες και ταυτόχρονα να διαπράξουν φοροδιαφυγή. Μόνο το 1% πιστεύει ότι οι ιδρυτές – μέτοχοι των εξωχώριων εταιριών αποσκοπούν σε κάτι άλλο μέσω αυτών των εταιριών.

Ερώτηση 3^η: Πιστεύετε ότι μέσω των εξωχώριων εταιριών ενισχύεται το φαινόμενο της φοροδιαφυγής και της διαφθοράς;

Το σύνολο των 100 ερωτηθέντων ελεγκτών όπως προκύπτει από τον πίνακα 7.10 αλλά και από το 7.10 Κυκλικό διάγραμμα Σχετικής Συχνότητας απάντησε ότι, μέσω των εξωχώριων εταιριών ενισχύεται το φαινόμενο της φοροδιαφυγής και της διαφθοράς.

Πίνακας 7.10: Απαντήσεις στην ερώτηση 3

Ερώτηση 3η	Συχνότητα	Σχετική συχνότητα
Ναί	100	100%
Όχι	-	-
Σύνολο	100	100%

Ερώτηση 4^η: Αν πιστεύετε ότι το φαινόμενο της φοροδιαφυγής και της διαφθοράς ενισχύεται μέσα από την λειτουργία των εξωχώριων εταιριών, σε ποιο βαθμό πιστεύετε ότι ενισχύεται ;

Πίνακας 7.11: Απαντήσεις στην ερώτηση 4

Ερώτηση 4η	Συχνότητα	Σχετική συχνότητα
Καθόλου	-	-
Σε χαμηλό βαθμό	1	1%
Σε μεσαίο βαθμό	27	27%
Σε υψηλό βαθμό	60	60%
Σε πολύ υψηλό βαθμό	12	12%
Σύνολο	100	100%

Στον πίνακα 7.11 αλλά και στο 7.11 Κυκλικό διάγραμμα Σχετικής Συχνότητας φαίνεται ότι ένα μεγάλο ποσοστό των ερωτηθέντων ελεγκτών, το 60% υποστηρίζει ότι το φαινόμενο της φοροδιαφυγής και της διαφθορά ενισχύεται μέσα από την λειτουργία των εξωχώριων εταιριών σε υψηλό βαθμό, ενώ το 12% πιστεύει ότι ενισχύεται κατά πολύ μεγάλο βαθμό. Αντίθετα κανείς δεν απάντησε το αντίθετο, ενώ μόνο ένας απάντησε ότι ενισχύεται σε χαμηλό βαθμό.

Ερώτηση 5^η: Η ανταλλαγή πληροφοριών με χώρες του εξωτερικού βοηθούν στην καταπολέμηση των φαινομένων της φοροδιαφυγής στο τομέα των εξωχώριων εταιρειών ;

Πίνακας 7.12: Απαντήσεις στην ερώτηση 5

Ερώτηση 5η	Συχνότητα	Σχετική συχνότητα
Καθόλου	-	-
Σε χαμηλό βαθμό	8	8%
Σε μεσαίο βαθμό	21	21%
Σε υψηλό βαθμό	57	57%
Σε πολύ υψηλό βαθμό	14	14%
Σύνολο	100	100%

Από το σύνολο των 100 ερωτηθέντων ελεγκτών το 57% απάντησε ότι η ανταλλαγή πληροφοριών με χώρες του εξωτερικού βοηθούν σε υψηλό βαθμό την καταπολέμηση των φαινομένων της φοροδιαφυγής στο τομέα των εξωχώριων εταιρειών και το 14% απάντησε ότι η ανταλλαγή πληροφοριών με το εξωτερικό βοηθά σε πολύ υψηλό βαθμό. Ένα μεγάλο ποσοστό λοιπόν 71% δίνει μεγάλη σπουδαιότητα στην ανταλλαγή πληροφοριών με το εξωτερικό, ενώ δεν απάντησε κανείς ότι η ανταλλαγή πληροφοριών με το εξωτερικό για τις εξωχώριες εταιρίες δεν βοηθά.

Ερώτηση 6^η: Οι φορολογικές αρχές μπορούν να αντιμετωπίσουν με εναλλακτικούς τρόπους και να λάβουν πληροφορίες που είναι απαραίτητες για τον φορολογικό έλεγχο από μη συνεργαζόμενες χώρες;

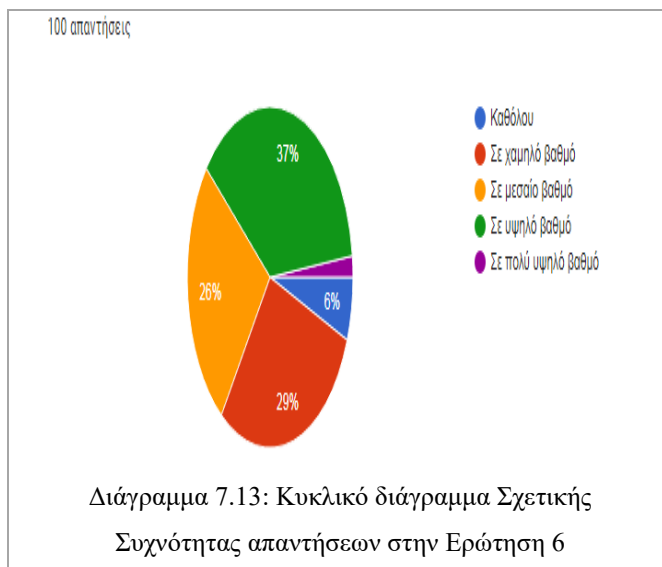
Σε αυτή την ερώτηση, όπως προκύπτει οι απαντήσεις των ερωτηθέντων δίστανται. Από τον πίνακα 7.13 αλλά και από το 7.11 Κυκλικό διάγραμμα Σχετικής Συχνότητας ένα ποσοστό 37% έχει απαντήσει ότι οι φορολογικές αρχές μπορούν να αντιμετωπίσουν με εναλλακτικούς τρόπους και να λάβουν πληροφορίες που είναι απαραίτητες για τον φορολογικό έλεγχο από μη συνεργαζόμενες χώρες σε υψηλό βαθμό, ένα 2% σε πολύ υψηλό βαθμό και το 26% απάντησε σε μεσαίο βαθμό. Αντίθετα ένα ποσοστό 29%

απάντησε σε χαμηλό βαθμό μπορούν οι φορολογικές αρχές να λάβουν πληροφορίες από μη συνεργαζόμενες χώρες και το 6% απάντησε ότι δεν μπορούν καθόλου να λάβουν πληροφορίες από μη συνεργαζόμενες χώρες.

Πίνακας 7.13: Απαντήσεις στην ερώτηση 6

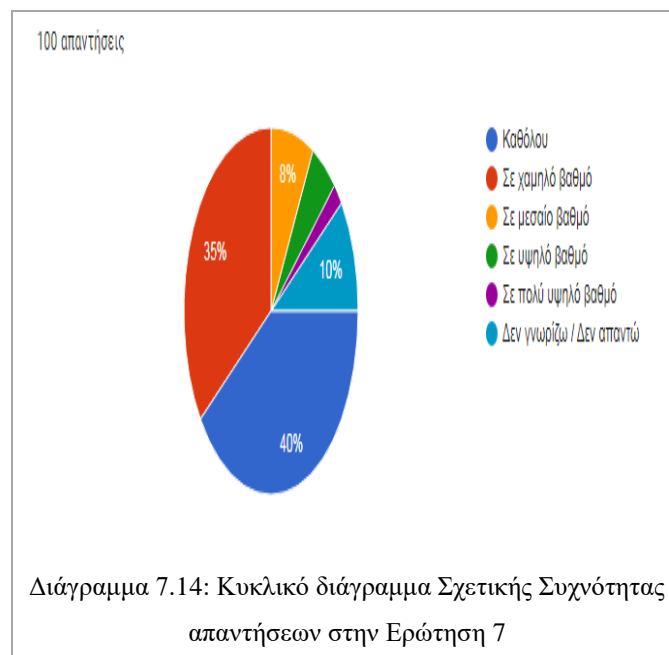
Ερώτηση 6η	Συχνότητα	Σχετική συχνότητα
Καθόλου	6	6%
Σε χαμηλό βαθμό	29	29%
Σε μεσαίο βαθμό	26	26%
Σε υψηλό βαθμό	37	37%
Σε πολύ υψηλό βαθμό	2	2%
Σύνολο	100	100%

Ερώτηση 7^η: Πιστεύετε ότι το εγχώριο θεσμικό πλαίσιο αποτρέπει την δημιουργία εξωχώριων εταιρειών;

Πίνακας 7.14: Απαντήσεις στην ερώτηση 7

Ερώτηση 7η	Συχνότητα	Σχετική συχνότητα
Καθόλου	40	40%
Σε χαμηλό βαθμό	35	35%
Σε μεσαίο βαθμό	8	8%
Σε υψηλό βαθμό	5	5%
Σε πολύ υψηλό βαθμό	2	2%
Δεν γνωρίζω/ Δεν απαντώ	10	10%
Σύνολο	100	100%

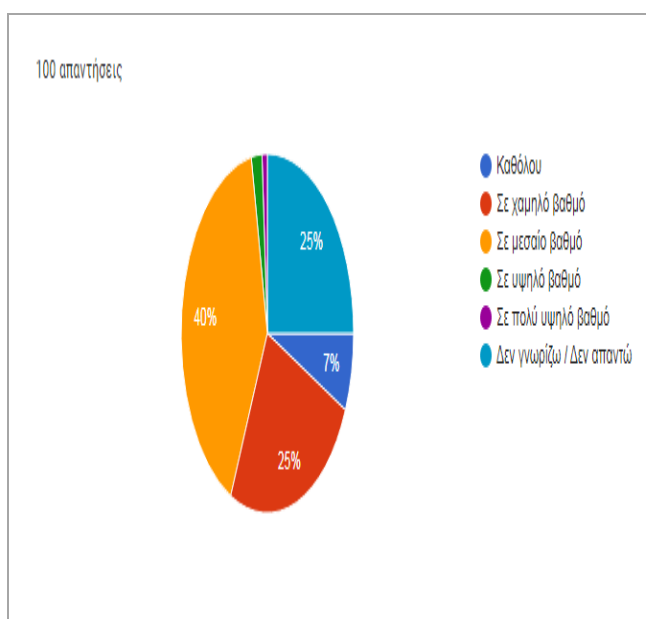
Σύμφωνα με τις απαντήσεις των ερωτηθέντων ελεγκτών, όπως παρουσιάζονται στον πίνακα 7.14 αλλά και στο 7.14 Κυκλικό διάγραμμα Σχετικής Συχνότητας, το 40%

πιστεύει ότι το εγχώριο θεσμικό πλαίσιο δεν αποτρέπει την δημιουργία εξωχώριων εταιρειών ενώ το 35% την αποτρέπει σε χαμηλό βαθμό. Μόλις το 5% και το 2% απάντησε ότι το εγχώριο θεσμικό πλαίσιο αποτρέπει την δημιουργία εξωχώριων εταιρειών σε υψηλό και πολύ υψηλό βαθμό αντίστοιχα. Το 10% απάντησε ότι δεν γνωρίζει.

Ερώτηση 8^η: Πιστεύετε ότι το ευρωπαϊκό ή το διεθνές θεσμικό πλαίσιο είναι περισσότερο αυστηρό στην ίδρυση και στον έλεγχο των εξωχώριων εταιρειών;

Πίνακας 7.15: Απαντήσεις στην ερώτηση 8

Ερώτηση 8η	Συχνότητα	Σχετική συχνότητα
Καθόλου	7	7%
Σε χαμηλό βαθμό	25	25%
Σε μεσαίο βαθμό	40	40%
Σε υψηλό βαθμό	2	2%
Σε πολύ υψηλό βαθμό	1	1%
Δεν γνωρίζω/ Δεν απαντώ	25	25%
Σύνολο	100	100%

Διάγραμμα 7.15: Κυκλικό διάγραμμα Σχετικής Συχνότητας απαντήσεων στην Ερώτηση 8

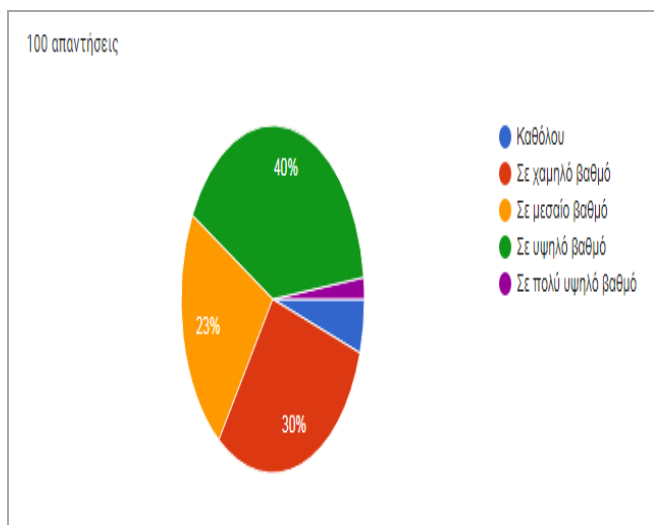
Σε αυτή την ερώτηση, το 25% των ελεγκτών απάντησε ότι δεν γνωρίζει, ενώ ένα αμελητέο ποσοστό 2% και 1% απάντησε ότι το ευρωπαϊκό ή το διεθνές θεσμικό πλαίσιο είναι περισσότερο αυστηρό στην ίδρυση και στον έλεγχο των εξωχώριων εταιρειών σε υψηλό βαθμό και σε πολύ υψηλό βαθμό αντίστοιχα. Το 25% των ερωτηθέντων απάντησε ότι το ευρωπαϊκό ή το διεθνές θεσμικό πλαίσιο είναι περισσότερο αυστηρό στην ίδρυση και στον έλεγχο των εξωχώριων εταιρειών σε χαμηλό βαθμό ενώ το 40% σε μεσαίο βαθμό.

Ερώτηση 9^η: Πιστεύετε ότι η μη έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα των αποσβέσεων των παγίων στοιχείων που αγοράζονται από εξωχώρια εταιρεία είναι

αποτελεσματικό αντικίνητρο για τον περιορισμό συναλλαγών των εξωχώριων εταιρειών ;

Πίνακας 7.16: Απαντήσεις στην ερώτηση 9

Ερώτηση 9η	Συχνότητα	Σχετική συχνότητα
Καθόλου	5	5%
Σε χαμηλό βαθμό	30	30%
Σε μεσαίο βαθμό	23	23%
Σε υψηλό βαθμό	40	40%
Σε πολύ υψηλό βαθμό	2	2%
Σύνολο	100	100%

Διάγραμμα 7.16: Κυκλικό διάγραμμα Σχετικής Συχνότητας απαντήσεων στην Ερώτηση 9

Σύμφωνα με τις απαντήσεις των ελεγκτών, όπως παρουσιάζονται στον πίνακα 7.16 αλλά και στο 7.16 Κυκλικό διάγραμμα Σχετικής Συχνότητας, ένα μεγάλο μέρος των ελεγκτών και συγκεκριμένα 42% πιστεύει σε μεγάλο βαθμό ότι η μη έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα των αποσβέσεων των παγίων στοιχείων που αγοράζονται από εξωχώρια εταιρεία είναι αποτελεσματικό αντικίνητρο για τον περιορισμό συναλλαγών των εξωχώριων εταιρειών ενώ ένα ποσοστό 23% σε μεσαίο βαθμό. Αντίθετα 30% υποστηρίζει ότι η μη έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα των αποσβέσεων των παγίων στοιχείων που αγοράζονται από εξωχώρια εταιρεία είναι αποτελεσματικό αντικίνητρο για τον περιορισμό συναλλαγών των εξωχώριων εταιρειών σε χαμηλό βαθμό και το 5% πιστεύει ότι δεν είναι καθόλου αποτελεσματικό αντικίνητρο.

Ερώτηση 10^η: Πιστεύετε ότι η καθιέρωση του Ε.Φ.Α. (Ειδικός Φόρος Ακινήτων) ο οποίος υπολογίζεται στο 15% της αντικειμενικής αξίας των ακινήτων αποτελεί ισχυρό αντικίνητρο για τον περιορισμό της αγοράς ακινήτων από εξωχώριες εταιρείες ;

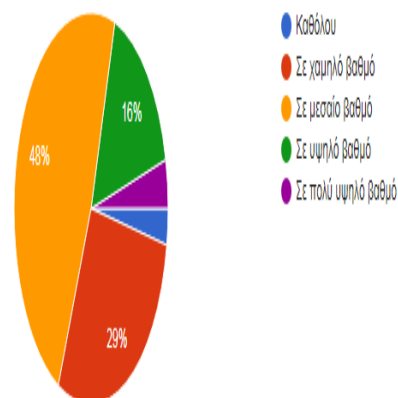
Στην ερώτηση για το αν η καθιέρωση του Ε.Φ.Α. (Ειδικός Φόρος Ακινήτων) αποτελεί ισχυρό αντικίνητρο για τον περιορισμό της αγοράς ακινήτων από εξωχώριες εταιρείες σύμφωνα με τον πίνακα 7.17 αλλά και στο 7.17 Κυκλικό διάγραμμα Σχετικής

Συχνότητας το 3% των ελεγκτών απάντησε ότι δεν αποτελεί αντικίνητρο και το 29% απάντησε ότι αποτελεί αντικίνητρο σε χαμηλό βαθμό. Αντίθετα το 16% και το 4% υποστήριξαν ότι ο Ε.Φ.Α. αποτελεί αντικίνητρο σε μεγάλο βαθμό, ενώ το 48% σε μεσαίο βαθμό.

Πίνακας 7.17: Απαντήσεις στην ερώτηση 10

Ερώτηση 10η	Συχνότητα	Σχετική συχνότητα
Καθόλου	3	3%
Σε χαμηλό βαθμό	29	29%
Σε μεσαίο βαθμό	48	48%
Σε υψηλό βαθμό	16	16%
Σε πολύ υψηλό βαθμό	4	4%
Σύνολο	100	100%

100 απαντήσεις

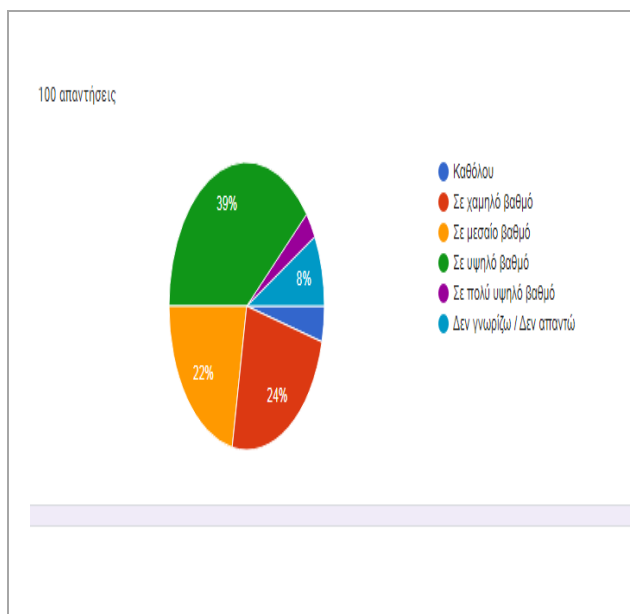
Διάγραμμα 7.17: Κυκλικό διάγραμμα Σχετικής Συχνότητας απαντήσεων στην Ερώτηση 10

Ερώτηση 11^η: Είναι δυνατή η έρευνα της προέλευσης των χρημάτων μέσω της πρόσβασης στους τραπεζικούς λογαριασμούς των εξωχώριων εταιρειών;

Σύμφωνα με τον πίνακα 7.18 αλλά και στο 7.18 Κυκλικό διάγραμμα Σχετικής συχνότητας που ακολουθούν, το 8% των ελεγκτών απάντησε ότι δεν γνωρίζει, το 3% απάντησε ότι δεν είναι δυνατή η έρευνα της προέλευσης των χρημάτων μέσω της πρόσβασης στους τραπεζικούς λογαριασμούς των εξωχώριων εταιρειών και το 24% απάντησε η προέλευση των χρημάτων μέσω των τραπεζικών λογαριασμών μπορεί να διερευνηθεί σε χαμηλό βαθμό. Αντίθετα το 39% και το 4% υποστήριξαν ότι η έρευνα των τραπεζικών λογαριασμών βοηθά στη διερεύνηση προέλευσης των χρημάτων σε μεγάλο βαθμό, ενώ το 22% σε μεσαίο βαθμό.

Πίνακας 7.18: Απαντήσεις στην ερώτηση 11

Ερώτηση 11η	Συχνότητα	Σχετική συχνότητα
Καθόλου	3	3%
Σε χαμηλό βαθμό	24	24%
Σε μεσαίο βαθμό	22	22%
Σε υψηλό βαθμό	39	39%
Σε πολύ υψηλό βαθμό	4	4%
Δεν γνωρίζω/ Δεν απαντώ	8	8%
Σύνολο	100	100%

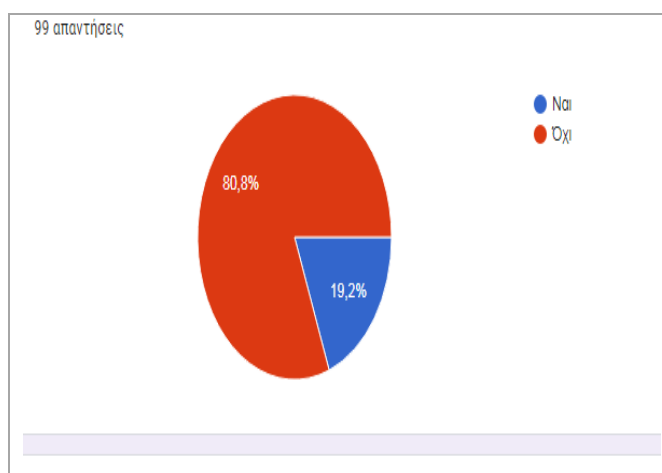

Διάγραμμα 7.18: Κυκλικό διάγραμμα Σχετικής Συχνότητας απαντήσεων στην Ερώτηση 11

Ερώτηση 12^η: Έχετε παρακολουθήσει κάποιο σεμινάριο για τις εξωχώριες εταιρίες;

Πίνακας 7.19: Απαντήσεις στην ερώτηση 12

Ερώτηση 12η	Συχνότητα	Σχετική συχνότητα
Ναι	19	19,2%
Όχι	80	80,8%
Σύνολο	100	100%

Διάγραμμα 7.19: Κυκλικό διάγραμμα Σχετικής Συχνότητας απαντήσεων στην Ερώτηση 12

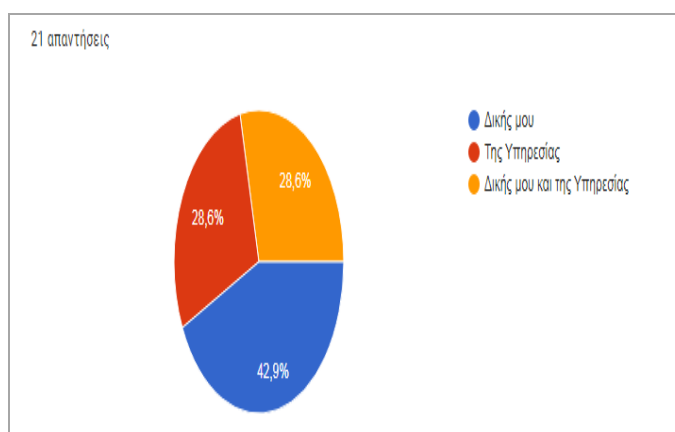
Στην συγκεκριμένη ερώτηση απάντησαν 99 από του 100 ελεγκτές. Οι 19 απάντησαν ότι έχουν παρακολουθήσει σεμινάριο για τις εξωχώριες εταιρίες, ενώ οι 80 απάντησαν ότι δεν έχουν παρακολουθήσει σχετικό σεμινάριο. Η εικόνα παρουσιάζεται στον ακόλουθο πίνακα 7.19 αλλά και στο 7.19 Κυκλικό διάγραμμα Σχετικής συχνότητας.

Ερώτηση 13^η: Εάν έχετε παρακολουθήσει κάποιο σεμινάριο, αυτό έγινε με δική σας πρωτοβουλία ή της Διοίκησης ;

Στον πίνακα 7.20 αλλά και στο 7.20 Κυκλικό διάγραμμα Σχετικής συχνότητας που ακολουθούν προκύπτει ότι το 42,9% που παρακολούθησαν σεμινάριο, παρακολούθησαν με δική τους πρωτοβουλία, το 28,6% παρακολούθησαν σεμινάριο με πρωτοβουλία της υπηρεσίας τους και το 28,6% παρακολούθησαν σεμινάριο με πρωτοβουλία δικής τους και της υπηρεσίας τους.

Πίνακας 7.20: Απαντήσεις στην ερώτηση 13

Ερώτηση 13 ^η	Συχνότητα	Σχετική συχνότητα
Δικής μου	9	42,9%
Δικής μου και της Υπηρεσίας	6	28,6%
Της Υπηρεσίας	6	28,6%
Σύνολο	100	100%

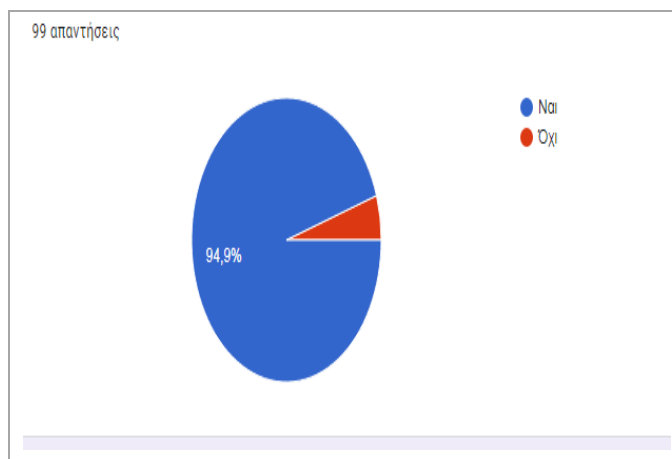
Διάγραμμα 7.20: Κυκλικό διάγραμμα Σχετικής Συχνότητας απαντήσεων στην Ερώτηση 13

Ερώτηση 14^η: Κατά τη γνώμη σας για την αποτελεσματικότερη άσκηση των υπηρεσιακών καθηκόντων σας, θα πρέπει να λάβετε επιμόρφωση σε εξειδικευμένα θέματα για τις εξωχώριες εταιρίες;

Στην ερώτηση αυτή η πλειοψηφία των ερωτηθέντων ελεγκτών ήτοι ποσοστό 94,9% απάντησαν ότι η επιμόρφωση με εξειδικευμένα σεμινάρια για τις εξωχώριες εταιρίες βοηθά στην αποτελεσματικότερη άσκηση των υπηρεσιακών καθηκόντων.

Πίνακας 7.21: Απαντήσεις στην ερώτηση 14

Ερώτηση 14η	Συχνότητα	Σχετική συχνότητα
Ναι	94	94,9%
Όχι	5	5,1%
Σύνολο	99	100%

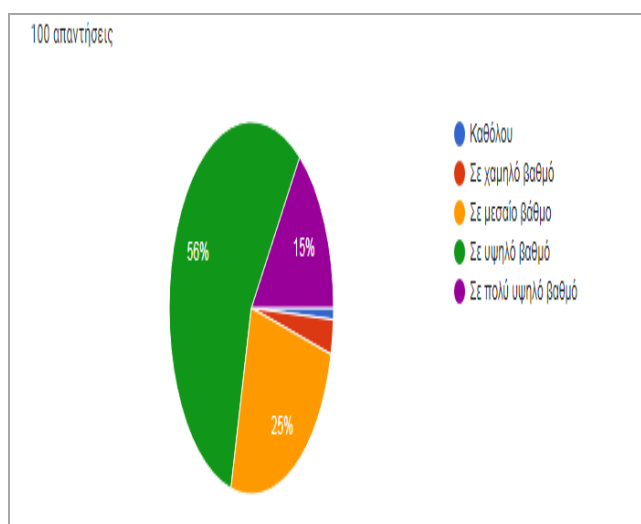

Διάγραμμα 7.21: Κυκλικό διάγραμμα Σχετικής Συχνότητας απαντήσεων στην Ερώτηση 14

Ερώτηση 15^η: Θεωρείτε ότι η επιμόρφωση σε εξειδικευμένα θέματα για τις εξωχώριες εταιρίες, συμβάλλει θετικά στην εργασιακή σας απόδοση;

Πίνακας 7.22: Απαντήσεις στην ερώτηση 15

Ερώτηση 15η	Συχνότητα	Σχετική συχνότητα
Καθόλου	1	1%
Σε χαμηλό βαθμό	3	3%
Σε μεσαίο βαθμό	25	25%
Σε υψηλό βαθμό	56	56%
Σε πολύ υψηλό βαθμό	15	15%
Σύνολο	100	100%

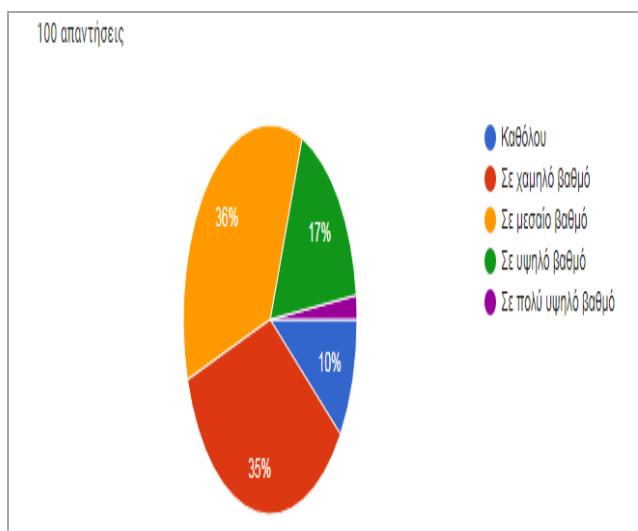
Διάγραμμα 7.22: Κυκλικό διάγραμμα Σχετικής Συχνότητας απαντήσεων στην Ερώτηση 15

Από τις απαντήσεις των ερωτηθέντων ελεγκτών προκύπτει ότι η πλειοψηφία σε ποσοστό 56% και 15% πιστεύει ότι συμβάλλει θετικά σε μεγάλο βαθμό στην εργασιακή απόδοση, η επιμόρφωση σε εξειδικευμένα θέματα για τις εξωχώριες εταιρίες ενώ ένα ποσοστό 25% πιστεύει ότι συμβάλλει θετικά σε μεσαίο βαθμό. Ένα αμεληταίο ποσοστό 3% θεωρεί μικρής σημασίας την επιμόρφωση με εξειδικευμένα σεμινάρια ενώ το 1% πιστεύουν ότι δεν βελτιώνουν καθόλου την εργασιακή απόδοση τα εξειδικευμένα σεμινάρια. Η εικόνα αυτή παρουσιάζεται στον ανωτέρω πίνακα 7.22 αλλά και στο 7.22 Κυκλικό διάγραμμα Σχετικής συχνότητας.

Ερώτηση 16^η: Οι διαθέσιμες βάσεις δεδομένων και τα τεχνικά μέσα των φορολογικών αρχών, παρέχουν επαρκείς πληροφορίες για τον εντοπισμό εγκλημάτων φοροδιαφυγής από τις εξωχώριες εταιρίες;

Πίνακας 7.23: Απαντήσεις στην ερώτηση 16

Ερώτηση 16η	Συχνότητα	Σχετική συχνότητα
Καθόλου	10	10%
Σε χαμηλό βαθμό	35	35%
Σε μεσαίο βαθμό	36	36%
Σε υψηλό βαθμό	17	17%
Σε πολύ υψηλό βαθμό	2	2%
Σύνολο	100	100%

Διάγραμμα 7.23: Κυκλικό διάγραμμα Σχετικής Συχνότητας απαντήσεων στην Ερώτηση 16

Όπως προκύπτει από τον πίνακα 7.23 αλλά και στο 7.23 Κυκλικό διάγραμμα Σχετικής συχνότητας το 10% των συμμετοχόντων ελεγκτών απάντησε ότι οι βάσεις δεδομένων και τα τεχνικά μέσα των φορολογικών αρχών δεν παρέχουν επαρκείς πληροφορίες για τον εντοπισμό εγκλημάτων φοροδιαφυγής από τις εξωχώριες εταιρίες, ενώ το 35% απάντησε ότι οι πληροφορίες που παρέχουν είναι επαρκείς σε χαμηλό βαθμό. Το 19% (17% και 2%) απάντησε ότι οι πληροφορίες που παρέχουν είναι επαρκείς σε μεγάλο βαθμό ενώ το 36% υποστήριξε ότι οι πληροφορίες είναι επαρκείς σε μεσαίο βαθμό.

Ερώτηση 17^η: Πιστεύετε ότι η δημιουργία και ο εμπλουτισμός μιας βάσης δεδομένων στην ΔΗΛΕΔ, η οποία θα περιλαμβάνει ηλεκτρονικό φάκελο ανά επιχείρηση, όπου θα καταχωρούνται με κάθε λεπτομέρεια όλες οι απαιτούμενες πληροφορίες και τα οικονομικά δεδομένα, θα βοηθούσε στην καλύτερη προετοιμασία ποιοτικότερων και αποδοτικότερων ελέγχων ;

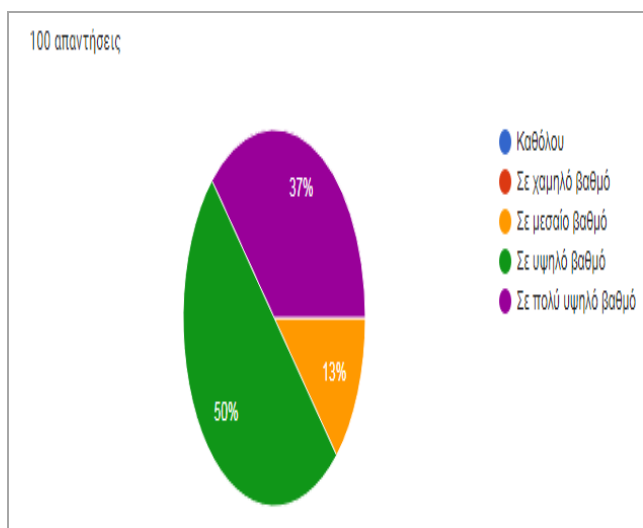
Στην ερώτηση αυτή, οι περισσότεροι συμμετέχοντες ελεγκτές απάντησαν ότι η δημιουργία και ο εμπλουτισμός μιας βάσης δεδομένων στην ΔΗΛΕΔ, η οποία θα περιλαμβάνει ηλεκτρονικό φάκελο ανά επιχείρηση, όπου θα καταχωρούνται με κάθε

λεπτομέρεια όλες οι απαιτούμενες πληροφορίες και τα οικονομικά δεδομένα , θα βοηθούσε στην καλύτερη προετοιμασία ποιοτικότερων και αποδοτικότερων ελέγχων σε μεγάλο βαθμό και ένα μικρό ποσοστό 13% απάντησε σε μεσαίο βαθμό. Οι απαντήσεις αυτές αποτυπώνονται τον πίνακα 7.24 αλλά και στο 7.24 Κυκλικό διάγραμμα Σχετικής συχνότητας.

Πίνακας 7.24: Απαντήσεις στην ερώτηση 17

Ερώτηση 17η	Συχνότητα	Σχετική συχνότητα
Καθόλου		%
Σε χαμηλό βαθμό		%
Σε μεσαίο βαθμό	13	13%
Σε υψηλό βαθμό	50	50%
Σε πολύ υψηλό βαθμό	37	37%
Σύνολο	100	100%

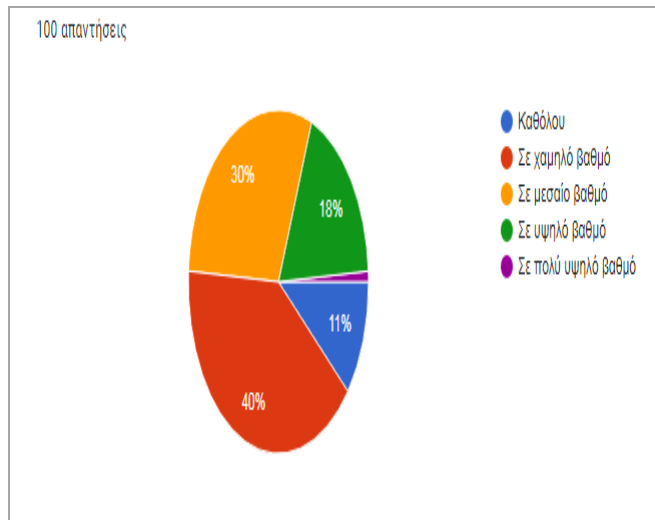
Διάγραμμα 7.24: Κυκλικό διάγραμμα Σχετικής Συχνότητας απαντήσεων στην Ερώτηση 17

Ερώτηση 18^η: Με το δεδομένο νομοθετικό πλαίσιο και τα δεδομένα τεχνικά μέσα και τις βάσεις δεδομένων των φορολογικών αρχών πιστεύετε ότι διενεργείται αποτελεσματικός έλεγχος στις εξωχώριες εταιρίες ;

Στον ακόλουθο πίνακα 7.25 αλλά και στο 7.25 Κυκλικό διάγραμμα Σχετικής συχνότητας αποτυπώνονται οι απαντήσεις των συμμετοχόντων ελεγκτών από τις οποίες προκύπτει ότι δεν μπορεί να διενεργηθεί αποτελεσματικός έλεγχος στις εξωχώριες εταιρίες με δεδομένο το νομοθετικό πλαίσιο, τα τεχνικά μέσα και τις βάσεις δεδομένων των φορολογικών αρχών σε ποσοστό 11% και σε ποσοστό 40% μπορεί να διενεργηθεί έλεγχος σε χαμηλό βαθμό. Το 30% απάντησε ότι μπορεί να διενεργηθεί έλεγχος σε μεσαίο βαθμό, ενώ το 19% απάντησε ότι μπορεί να διενεργηθεί αποτελεσματικός έλεγχος σε μεγάλο βαθμό.

Πίνακας 7.25: Απαντήσεις στην ερώτηση 18

Ερώτηση 18η	Συχνότητα	Σχετική συχνότητα
Καθόλου	11	11%
Σε χαμηλό βαθμό	40	40%
Σε μεσαίο βαθμό	30	30%
Σε υψηλό βαθμό	18	18%
Σε πολύ υψηλό βαθμό	1	1%
Σύνολο	100	100%

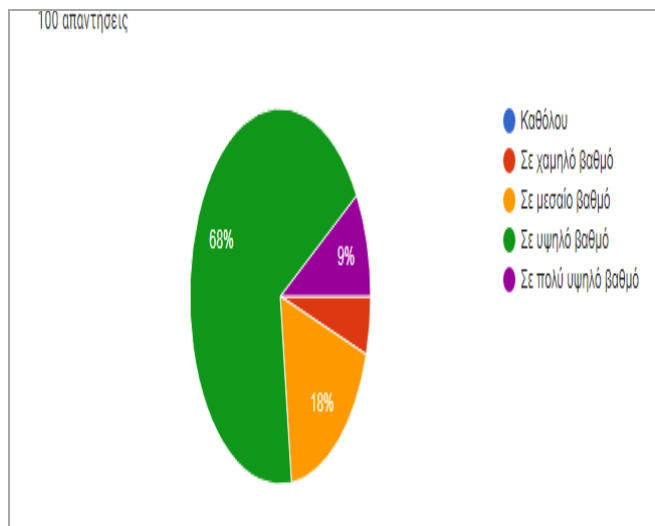

Διάγραμμα 7.25: Κυκλικό διάγραμμα Σχετικής Συχνότητας απαντήσεων στην Ερώτηση 18

Ερώτηση 19^η: Εάν υπήρχαν σύγχρονα τεχνικά μέσα και κατάλληλη επιμόρφωση των ελεγκτών, πιστεύετε ότι θα ήταν πιο εύκολη η αποκάλυψη της φοροδιαφυγής και της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες μέσω των εξωχώριων εταιριών ;

Πίνακας 7.26: Απαντήσεις στην ερώτηση 18

Ερώτηση 19η	Συχνότητα	Σχετική συχνότητα
Καθόλου		%
Σε χαμηλό βαθμό	5	5%
Σε μεσαίο βαθμό	18	18%
Σε υψηλό βαθμό	68	68%
Σε πολύ υψηλό βαθμό	9	9%
Σύνολο	100	100%

Διάγραμμα 7.26: Κυκλικό διάγραμμα Σχετικής Συχνότητας απαντήσεων στην Ερώτηση 19

Στην ερώτηση αυτή και όπως φαίνεται από τον ακόλουθο πίνακα 7.26 αλλά και το 7.26 Κυκλικό διάγραμμα Σχετικής συχνότητας, η πλειοψηφία των ελεγκτών σε ποσοστό 77% απάντησε ότι αν υπήρχαν σύγχρονα τεχνικά μέσα και κατάλληλη επιμόρφωση των ελεγκτών, θα ήταν πιο εύκολη η αποκάλυψη της φοροδιαφυγής και της νομιμοποίησης

εσόδων από παράνομες δραστηριότητες των εξωχώριων εταιριών. Ένα ποσοστό 18% απάντησε ότι για τις εξωχώριες εταιρίες η αποκάλυψη της φοροδιαφυγής και η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες θα ήταν εύκολη σε μεσαίο βαθμό, ενώ ένα πολύ μικρό ποσοστό 5% απάντησε σε χαμηλό βαθμό.

7.4 ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ

Στο κεφάλαιο αυτό, έγινε ανάλυση των αποτελεσμάτων της έρευνας που διεξήχθη στα πλαίσια της παρούσας πτυχιακής εργασίας.

Τα αποτελέσματα που προέκυψαν από την ανάλυση των συλλεχθέντων στοιχείων, έδωσαν σαφείς απαντήσεις στους προβληματισμούς και τους στόχους της έρευνάς μας.

Στο επόμενο κεφάλαιο θα καταγραφούν τα συμπεράσματα που προέκυψαν, θα παρατεθούν προτάσεις βελτίωσης του υπάρχοντος πλαισίου και θα γίνουν προτάσεις για περαιτέρω έρευνα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8^ο: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ

8.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στο κεφάλαιο αυτό, συνοψίζονται τα συμπεράσματα που προέκυψαν από την επιστημονική έρευνα και την ανάλυση των πρωτογενών δεδομένων που συλλέχθηκαν με τα ερωτηματολόγια, στα πλαίσια της παρούσας πτυχιακής εργασίας.

Από την ανάλυση των τρόπων φοροδιαφυγής, φοροαποφυγής και διαφθοράς μέσω των εξωχώριων εταιριών προέκυψε η αδυναμία του ελέγχου των εξωχώριων εταιριών, και αναδείχθηκε η επιτακτική ανάγκη για εύρεση λύσεων προς αποτελεσματική αντιμετώπιση των φαινομένων της φοροδιαφυγής, φοροαποφυγής και διαφθοράς που συνδέονται με τη λειτουργία των εξωχώριων εταιριών.

Στις επόμενες παραγράφους θα γίνει μία καταγραφή των συμπερασμάτων και των προτάσεων βελτίωσης του υπάρχοντος πλαισίου που διέπει τις εξωχώριες εταιρίες, μέσω των οποίων θα αναδειχθούν και προτάσεις για περαιτέρω έρευνα.

8.2 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το φαινόμενο των υπεράκτιων εταιριών είναι γνωστό από τα αρχαία χρόνια με πολύ χαρακτηριστικό το παράδειγμα της Δήλου, όπου το λιμάνι της μετατράπηκε από τους Ρωμαίους σε ζώνη ελεύθερης φορολόγησης. Σκοπός ήταν να ανταγωνισθεί την Ρόδο η οποία επέβαλε φόρο 2% στα πλοία που διέρχονταν. Στην Αμερική χρονολογείται η παρουσία των εξωχώριων εταιριών τον 19^ο αιώνα, στην πολιτεία του New Jersey, η οποία προσπάθησε να αυξήσει τα εσοδά της δημιουργώντας ευνοϊκό φορολογικό πλαίσιο για τις εταιρίες που θα λειτουργούσαν στην επικρατεία της. Στην Ευρώπη και συγκεκριμένα στην Βρετανία, πήραν την σημερινή τους μορφή και αποτελούν ένα ραγδαία αυξανόμενο φαινόμενο στην οικονομική πραγματικότητα των διεθνών χρηματοοικονομικών αγορών απορροφώντας τεράστια κεφάλαια τα οποία θα μπορούσαν να επενδυθούν από τα κράτη. Για αυτό το λόγο διεξάγοντας έρευνες και υιοθετώντας διάφορες παρεμβάσεις κυρίως τεχνολογικές αλλά και νομοθετικές, οι χώρες σε παγκόσμια κλίμακα προσπαθούν να περιορίσουν το φαινόμενο αυτό.

Στην παρούσα έρευνα από την ανάλυση του προφίλ των ερωτώμενων ελεγκτών, πρόεκυψε ότι το 67% αυτών έχουν πιστοποιημένες γνώσεις ηλεκτρονικών υπολογιστών. Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με το υψηλό ποσοστό του μορφωτικού τους επίπεδου, αφού η πλειονότητα αυτών κατέχουν μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών, δείχνει ότι η φορολογική διοίκηση καταρχήν διαθέτει τους κατάλληλους ανθρώπινους πόρους, ώστε να μπορέσει με αποτελεσματικότητα να επιτελέσει το έργο της καταπολέμησης της φοροδιαφυγής, φοροαποφυγής και διαφθοράς .

Οι ερωτηθέντες ελεγκτές απάντησαν σχεδόν στο συνολό του ότι μέσω των εξωχώριων εταιριών ενισχύεται το φαινόμενο της φορογιαφυγής και της διαφθοράς και μάλιστα σε μεγάλο βαθμό. Επιπροσθέτως αυτοί που ιδρύουν εξωχώριες εταιρίες στοχεύουν στο να αποκρύψουν εισοδήματα, να φοροδιαφύγουν αλλά και να νομιμοποιήσουν έσοδα από παράνομες δραστηριότητες.

Σχεδόν το σύνολο των ερωτηθέντων ελεγκτών απάντησε ότι η λήψη μέτρων που θα περιορίζε ή θα εξάλειφε την ανωνυμία στις εξωχώριες εταιρίες, θα αποτελούσε ένα πολύ ισχυρό αντικίνητρο για την ίδρυσή τους. Χαρακτηριστικό παράδειγμα το οποίο έχει συντελέσει στην αποτροπή ίδρυσης εξωχώριων εταιριών αποτελεί το γεγονός ότι, οι τράπεζες για το άνοιγμα τραπεζικών λογαριασμών, όπως και για τις μεταφορές μεγάλων χρηματικών απαιτούν συγκεκριμένα δικαιολογητικά. Σύμφωνα με το Ν. 4557/2018 και την σχετική Απόφαση της Επιτροπής Τραπεζικών και Πιστωτικών Θεμάτων 281/5/17-03-2009 της Τράπεζας της Ελλάδος είναι υποχρεωμένες οι τράπεζες, να μην πραγματοποιούν καμία συναλλαγή, αν δεν έχουν προηγουμένως πιστοποιήσει και επαληθεύσει την ταυτότητα του συναλλασσόμενου. Επίσης είναι υποχρεωμένες να ζητούν στοιχεία φορολογικά και να τα φυλάσσουν στο αρχείο τους.

Βέβαια στον κάθε έλεγχο και ειδικότερα στον έλεγχο των εξωχώριων εταιριών, σημαντική είναι η συμβολή της χρήσης της τεχνολογίας. Τα δεδομένα που διαθέτει σήμερα η ΔΗΛΕΔ, δεν είναι αρκετά έτσι ώστε να σχεδιαστούν και να διενεργηθούν ποιοτικοί και αποτελεσματικοί έλεγχοι ειδικά στις εξωχώριες εταιρίες, απάντησε η πλειοψηφία των ελεγκτών. Διαπιστώθηκε δηλαδή η αναποτελεσματική καταγραφή κρίσιμων φορολογικών πληροφοριών προσώπων που επιχειρούν μέσω εξωχώριων εταιριών στις βάσεις δεδομένων της φορολογικής διοίκησης, με αποτέλεσμα οι

ελεγκτές ακόμη και αν είναι ικανοί, να μην υποβοηθούνται από σύγχρονα πληροφοριακά συστήματα.

Σημαντικό εργαλείο στον έλεγχο των εξωχώριων εταιριών, σύμφωνα με τις απαντήσεις των ερωτηθέντων, αποτέλεσε η πρόσβαση σε τραπεζικούς λογαριασμούς μέσω του Συστήματος Μητρώου Τραπεζικών Λογαριασμών (Σ.Μ.Τ.Λ.), όπου μέσω αυτών, οι ελεγκτές έχουν πλήρη εικόνα της ροής του χρήματος. Τα τελευταία χρόνια υπάρχει συνεργασία και με τις τράπεζες του εξωτερικού, οπότε μπορούν να αντληθούν και από εκεί πληροφορίες και στοιχεία χρήσιμα για τον έλεγχο σε πρόσωπα και εταιρίες που διαθέτουν τραπεζικούς λογαριασμούς σε τράπεζες του εξωτερικού, ακόμα και σε χώρες που είναι μη συνεργάσιμες στους φορολογικούς ελέγχους.

Από την έρευνα διαπιστώθηκε επίσης, ότι ελεγκτές δεν διαθέτουν επαρκή εμπειρία στην διεξαγωγή των ειδικών ελέγχων για τις εξωχώριες εταιρείες, που απαιτούν εύρεση και αξιοποίηση πληροφοριών από διάσπαρτες πηγές μη καταγεγραμμένες με συστηματικό τρόπο.

Οι περισσότεροι ελεγκτές που συμμετείχαν στην έρευνα, σε ποσοστό 61%, διαθέτουν πάνω από εννιά χρόνια εμπειρίας στον έλεγχο. Παρά όμως την εμπειρία που διαθέτουν, οι περισσότεροι θεωρούν ότι είναι αναγκαία, η παρουσία και συμμετοχή στους φορολογικούς ελέγχους ειδικευμένων υπαλλήλων σε θέματα εξωχώριων εταιριών. Χαρακτηριστικά το 94% των ερωτηθέντων απάντησαν ότι είναι απαραίτητο να διεξαχθούν ειδικά σεμινάρια για τις εξωχώριες εταιρίες. Από τους ερωτηθέντες, μόνο το 19% απάντησε ότι έχει παρακολουθήσει σεμινάριο για τις εξωχώριες εταιρίες και από το ποσοστό αυτό, το 42% παρακολούθησε σεμινάριο με δική του πρωτοβουλία.

Στην έρευνα αυτή, αναδεικνύεται το γεγονός ότι το νομοθετικό πλαίσιο τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο δεν είναι επαρκές για να αποτρέψει την ίδρυση των εξωχώριων εταιριών. Παρόλα αυτά, έχουν γίνει αρκετά και σημαντικά βήματα προς την κατεύθυνση της συνεργασίας των χωρών στην ανταλλαγή πληροφοριών, ακόμα και με τις μη συνεργαζόμενες χώρες, προκειμένου να αποτρέψουν την φοροδιαφυγή.

Επιπροσθέτως, σύμφωνα με τις απαντήσεις των ελεγκτών εισάγοντας ήδη από το 2002 : α) την μη έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων, των

αποσβέσεων επί των πάγιων περιουσιακών στοιχείων που αγοράζονται από εξωχώρια εταιρία και β) τον ειδικό φόρο επί των ακινήτων, που επιβάλλεται σε ακίνητα που ανήκουν σε αλλοδαπές εταιρείες, οι οποίες δεν έχουν καμία δραστηριότητα στη χώρα της έδρας τους, αλλά ούτε - κατά κανόνα - και στη χώρα όπου βρίσκονται τα ακίνητα τα οποία κατέχουν, επιτέχθηκε σε αρκετά μεγάλο βαθμό η δημιουργία αντικινήτρων και η αποθάρρυνση των συναλλαγών μεταξύ ημεδαπών επιχειρήσεων και εξωχώριων εταιρειών.

Από τις απαντήσεις των ελεγκτών στο συνολό τους, προκύπτει ότι επαληθεύονται οι ερευνητικές υποθέσεις, αφού συμπερένεται ότι το νομοθετικό πλαίσιο δεν αποτρέπει αποτελεσματικά την σύσταση και λειτουργία των εξωχώριων εταιριών, τα στελέχη της φορολογικής διοίκησης αν και είναι υψηλού μορφωτικού επιπέδου, δεν διαθέτουν τα κατάλληλα τεχνικά μέσα, έτσι ώστε να μπορέσουν να βρουν τρόπους που θα εξαναγκάσουν τις εξωχώριες εταιρίες να λειτουργούν με διαφανείς πρακτικές και τέλος τα στελέχη των φορολογικών αρχών δεν είναι κατάλληλα εκπαιδευμένα σε θέματα ελέγχου εξωχώριων εταιριών.

Συσχετίζοντας από την άλλη πλευρά τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας με την υπάρχουσα βιβλιογραφία δεν προκύπτει σύγκρουση μεταξύ τους, αλλά επαλήθευση αυτών. Αυτό προκύπτει, αφού μέσω των διαφορετικών μορφών των εξωχώριων εταιριών, διενεργείται φοροδιαφυγή, φοροαποφυγή και διαφθορά. Μέσω δε της ανωνυμίας που υπάρχει, πολλοί είναι αυτοί που νομιμοποιούν χρήμα από παράνομες δραστηριότητες. Τα τελευταία χρόνια, έχει γίνει μια αξιολογή προσπάθεια περιορισμού της ίδρυσης των εξωχώριων εταιριών. Η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των χωρών, ακόμα και μεταξύ αυτών που έχουν χαρακτηριστεί ως μη συνεργάσιμες είναι πολύ σημαντική. Η λειτουργία του τραπεζικού συστήματος από την άλλη πλευρά, με τις νομοθετικές παρεμβάσεις που έχει εισάγει, έχει βοηθήσει αποτελεσματικά στην αποτροπή της ίδρυσης των εξωχώριων εταιριών. Θα πρέπει εδώ να επισημανθεί, η καταλυτική συμβολή της νομοθεσίας (παρά τα κενά που υπάρχουν) τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο, αφού μέσω εξωχώριων διακινήθηκαν τεράστια κεφάλαια και έγινε επιτακτική η ανάγκη να αποκαλυφθούν και να φορολογηθούν.

8.3 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ

Η δημιουργία υπεράκτιων εταιρειών αποτελεί κομμάτι της παγκόσμιας οικονομικής δραστηριότητας και αποδεδειγμένα η χρήση τους ευνοεί τους δημιουργούς αυτών . Έτσι οι ελεγκτικοί μηχανισμοί είναι υπόχρεοι να καταβάλουν τη μεγίστη προσπάθεια για την μείωση της φοροδιαφυγής μέσω υπεράκτιων σχημάτων. Το ποσοστό που θα καταφέρουν να περιορίσουν την φοροδιαφυγή μέσω υπεράκτιων σχημάτων είναι απόρροια του συνδυασμού της ικανότητας των ελεγκτικών μηχανισμών, η οποία αποκτάται με την επιμόρφωση και την εμπειρία όσο και της πολιτικής ικανότητας και βούλησης.

Βέβαια απαιτούνται και τα ανάλογο τεχνικά και ηλεκτρονικά μέσα έτσι ώστε τα στελέχη της φορολογικής διοίκησης, να αναπτύξουν τις ικανότητες τους στο να βρουν τρόπους, που θα εξαναγκάσουν τις εξωχώριες εταιρίες να λειτουργούν με διαφανείς πρακτικές. Η δημιουργία ηλεκτρονικού φακέλου ανά επιχείρηση, στην βάση δεδομένων της ΔΗΛΕΔ, στον οποίο θα καταχωρούνται με κάθε λεπτομέρεια όλες οι απαιτούμενες πληροφορίες και τα οικονομικά δεδομένα των εξωχώριων εταιριών, θα βοηθούσε σε πολύ μεγάλο βαθμό στην καλύτερη προετοιμασία ποιοτικότερων και αποδοτικότερων ελέγχων.

8.4 ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ

Με την παρούσα διπλωματική εργασία, έγινε μία προσπάθεια ενδεδειγμένης αποτύπωσης του ρόλου και της συμμετοχής των εξωχώριων εταιριών στην φοροδιαφυγή και την διαφθορά. Μέσω της επιστημονικής και της στατιστικής έρευνας που διεξήχθη, αναδείχθηκαν οι αδυναμίες του πλαισίου που διέπει τους φορολογικούς μηχανισμούς, τόσο σε τεχνολογικό όσο και σε νομοθετικό επίπεδο. Καθίσταται σαφές, πως είναι επιτακτική η ανάγκη επανασχεδιασμού του εν λόγω πλαισίου, αξιοποιώντας τις πολύτιμες προτάσεις που αναδείχθηκαν από την έρευνα σε συνδυασμό με την συνεργασία σε διεθνές επίπεδο καθώς και τα μέτρα που εφαρμόζουν οι φορολογικές αρχές των άλλων χωρών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ : ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΛΕΓΚΤΕΣ

Το παρόν ερωτηματολόγιο συντάσσεται στο πλαίσιο εκπόνησης της Πτυχιακής Εργασίας ολοκλήρωσης του κύκλου σπουδών του Μεταπτυχιακού Προγράμματος στη Δημόσια Οικονομική & Πολιτική του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής με τίτλο «Οι εξωχώριες εταιρίες, ο ρόλος τους και η συμμετοχή τους στην φοροδιαφυγή και τη διαφθορά». Απευθύνεται αποκλειστικά σε υπαλλήλους – ελεγκτές της Υπηρεσίας Ερευνών και Διασφάλισης Δημοσίων Εσόδων (ΥΕΔΔΕ) και των Δημοσίων Οικονομικών Υπηρεσιών (Δ.Ο.Υ) της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ). Η συμπλήρωσή του είναι προαιρετική και ανώνυμη. Τα στοιχεία θα αξιοποιηθούν με τη δέουσα προσοχή, τόσο για την ορθή αποτύπωση των συμπερασμάτων, όσο και για τη διαφύλαξη της ταυτότητας των ερωτώμενων. Σας ευχαριστώ θερμά εκ των προτέρων.

Προφίλ Ερωτώμενου

Φύλλο: Άνδρας , Γυναίκα

Ηλικία: 25 – 35 , 36 – 45 , 46 – 55 , 56 και άνω

Μορφωτικό Επίπεδο: Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση , Τριτοβάθμια Εκπαίδευση , Μεταπτυχιακή Εκπαίδευση/Διδακτορικό

Γνώση Ξένων Γλωσσών: Όχι , Αγγλικά , Γαλλικά , Γερμανικά , Άλλη ξένη γλώσσα

Διαθέτετε πιστοποιημένες γνώσεις Πληροφορικής; Όχι , Ναι

Σε ποια ελεγκτική υπηρεσία εργάζεστε; Υ.Ε.Δ.Δ.Ε , Δ.Ο.Υ

Χρόνια προϋπηρεσίας στον έλεγχο: 0 – 2 , 3 – 5 , 6 – 8 , 9 - _____

1. Πιστεύετε ότι η λήψη μέτρων που θα περιορίζε ή θα εξάλειφε την εξασφάλιση της ανωνυμίας της συμμετεχόντων σε μια εξωχώρια εταιρεία, θα ήταν ένα ισχυρό αντικίνητρο στην ίδρυση της ;

Καθόλου Σε χαμηλό βαθμό Σε μεσαίο βαθμό Σε υψηλό βαθμό Σε πολύ υψηλό βαθμό

2. Ποιά πιστεύετε ότι είναι η θέληση των ιδρυτών – μετόχων προκειμένου να ιδρύσουν μια εξωχώρια εταιρεία ;

- Απόκρυψη Εισοδημάτων
- Προσπάθεια Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες
- Διάπραξη φοροδιαφυγής
- Όλα τα παραπάνω
- Άλλο (.....)

3. Πιστεύετε ότι μέσω των εξωχώριων εταιριών ενισχύεται το φαινόμενο της φοροδιαφυγής και της διαφθοράς;

Ναι , Όχι

4. Αν πιστεύετε ότι το φαινόμενο της φοροδιαφυγής και της διαφθοράς ενισχύεται μέσα από την λειτουργία των εξωχώριων εταιριών, σε ποιο βαθμό πιστεύετε ότι ενισχύεται ;

Καθόλου Σε χαμηλό βαθμό Σε μεσαίο βαθμό Σε υψηλό βαθμό Σε πολύ υψηλό βαθμό

5. Η ανταλλαγή πληροφοριών με χώρες του εξωτερικού βοηθούν στην καταπολέμηση των φαινομένων της φοροδιαφυγής στο τομέα των εξωχώριων εταιριών ;

Καθόλου Σε χαμηλό βαθμό Σε μεσαίο βαθμό Σε υψηλό βαθμό Σε πολύ υψηλό βαθμό

6. Οι φορολογικές αρχές μπορούν να αντιμετωπίσουν με εναλλακτικούς τρόπους και να λάβουν πληροφορίες που είναι απαραίτητες για τον φορολογικό έλεγχο από μη συνεργαζόμενες χώρες;

Καθόλου Σε χαμηλό βαθμό Σε μεσαίο βαθμό Σε υψηλό βαθμό Σε πολύ υψηλό βαθμό

7. Πιστεύετε ότι το εγχώριο θεσμικό πλαίσιο αποτρέπει την δημιουργία εξωχώριων εταιριών;

Καθόλου Σε χαμηλό βαθμό Σε μεσαίο βαθμό Σε υψηλό βαθμό Σε πολύ υψηλό βαθμό

Δεν γνωρίζω/ Δεν απαντώ

8. Πιστεύετε ότι το ευρωπαϊκό ή το διεθνές θεσμικό πλαίσιο είναι περισσότερο αυστηρό στην ίδρυση και στον έλεγχο των εξωχώριων εταιριών;

Καθόλου Σε χαμηλό βαθμό Σε μεσαίο βαθμό Σε υψηλό βαθμό Σε πολύ υψηλό βαθμό

Δεν γνωρίζω/ Δεν απαντώ

9. Πιστεύετε ότι η μη έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα των αποσβέσεων των παγίων στοιχείων που αγοράζονται από εξωχώρια εταιρεία είναι αποτελεσματικό αντικίνητρο για τον περιορισμό συναλλαγών των εξωχώριων εταιριών ;

Καθόλου Σε χαμηλό βαθμό Σε μεσαίο βαθμό Σε υψηλό βαθμό Σε πολύ υψηλό βαθμό

10. Πιστεύετε ότι η καθιέρωση του Ε.Φ.Α. (Ειδικός Φόρος Ακινήτων) ο οποίος υπολογίζεται στο 15% της αντικειμενικής αξίας των ακινήτων αποτελεί ισχυρό αντικίνητρο για τον περιορισμό της αγοράς ακινήτων από εξωχώριες εταιρείες ;

Καθόλου Σε χαμηλό βαθμό Σε μεσαίο βαθμό Σε υψηλό βαθμό Σε πολύ υψηλό βαθμό

11. Είναι δυνατή η έρευνα της προέλευσης των χρημάτων μέσω της πρόσβασης στους τραπεζικούς λογαριασμούς των εξωχώριων εταιριών;

Καθόλου Σε χαμηλό βαθμό Σε μεσαίο βαθμό Σε υψηλό βαθμό Σε πολύ υψηλό βαθμό

Δεν γνωρίζω/ Δεν απαντώ

12. Έχετε παρακολουθήσει κάποιο σεμινάριο για τις εξωχώριες εταιρίες ;

Ναι , Όχι

13. Εάν έχετε παρακολουθήσει κάποιο σεμινάριο, αυτό έγινε με δική σας πρωτοβουλία ή της Διοίκησης ;

Δικής μου Της Υπηρεσίας Δικής μου και της Υπηρεσίας

14. Κατά τη γνώμη σας για την αποτελεσματικότερη άσκηση των υπηρεσιακών καθηκόντων σας, θα πρέπει να λάβετε επιμόρφωση σε εξειδικευμένα θέματα για τις εξωχώριες εταιρίες;

Ναι , Όχι

15. Θεωρείτε ότι η επιμόρφωση σε εξειδικευμένα θέματα για τις εξωχώριες εταιρίες, συμβάλλει θετικά στην εργασιακή σας απόδοση;

Καθόλου Σε χαμηλό βαθμό Σε μεσαίο βαθμό Σε υψηλό βαθμό Σε πολύ υψηλό βαθμό

16. Οι διαθέσιμες βάσεις δεδομένων και τα τεχνικά μέσα των φορολογικών αρχών, παρέχουν επαρκείς πληροφορίες για τον εντοπισμό εγκλημάτων φοροδιαφυγής από τις εξωχώριες εταιρίες;

Καθόλου Σε χαμηλό βαθμό Σε μεσαίο βαθμό Σε υψηλό βαθμό Σε πολύ υψηλό βαθμό

17. Πιστεύετε ότι η δημιουργία και ο εμπλουτισμός μιας βάσης δεδομένων στην ΔΗΛΕΔ, η οποία θα περιλαμβάνει ηλεκτρονικό φάκελο ανά επιχείρηση, όπου θα καταχωρούνται με κάθε λεπτομέρεια όλες οι απαιτούμενες πληροφορίες και τα οικονομικά δεδομένα , θα βοηθούσε στην καλύτερη προετοιμασία ποιοτικότερων και αποδοτικότερων ελέγχων ;

Καθόλου Σε χαμηλό βαθμό Σε μεσαίο βαθμό Σε υψηλό βαθμό Σε πολύ υψηλό βαθμό

18. Με το δεδομένο νομοθετικό πλαίσιο και τα δεδομένα τεχνικά μέσα και τις βάσεις δεδομένων των φορολογικών αρχών πιστεύετε ότι διενεργείται αποτελεσματικός έλεγχος στις εξωχώριες εταιρίες ;

Καθόλου Σε χαμηλό βαθμό Σε μεσαίο βαθμό Σε υψηλό βαθμό Σε πολύ υψηλό βαθμό

19. Εάν υπήρχαν σύγχρονα τεχνικά μέσα και κατάλληλη επιμόρφωση των ελεγκτών, πιστεύετε ότι θα ήταν πιο εύκολη η αποκάλυψη της φοροδιαφυγής και της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες μέσω των εξωχώριων εταιριών ;

Καθόλου Σε χαμηλό βαθμό Σε μεσαίο βαθμό Σε υψηλό βαθμό Σε πολύ υψηλό βαθμό

Σας ευχαριστώ θερμά για το χρόνο σας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΒΟΥΡΑΣ Οικονομική Πολιτική, 2019, Εκδόσεις Παπαζήση
- ΑΓΓΕΛΟΣ Π. ΜΠΩΛΟΣ, « Οι εξωχώριες (offshore companies) και Ελληνική Έννομη τάξη, Νομικό Βήμα, 2013
- ΔΟΥΒΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, «Offshore Δραστηριότητες», PRESS LINE, Αθήνα 2008
- ΠΑΜΠΟΥΚΗΣ Χ <<Οι υπεράκτιες εταιρίες στο Ελληνικό Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο>>
- G DUFEY , SM BARTRAM - The International Executive, 1997 - Διαδικτυακή βιβλιοθήκη Wiley
- Falciani H. – Minguzzi A. (2015)

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΔΙΑΘΕΣΙΜΕΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ:

- <http://www.gsac.gov.gr/images/pdfs/methNaziris.pdf>
- <https://www.fortunegreece.com/photo-gallery/ta-megalitera-eterika-skandala-tis-chronias/>
- <https://www.dailyeconomics.gr/oikonomikoi-oroi/yperaktia-etaireia>
- www.euretirio.com
- <https://eclass.ekdd.gr/esdda/modules/document/file.php/KST>
- <https://www.taxheaven.gr/circulars/18495/arora-offshore-etaireies>
- https://el.wikipedia.org/wiki/Υπεράκτια_εταιρεία
- https://europa.eu/about-eu/agencies/regulatory_agencies_bodies/pol_agencies/europol/index_el.htm
- https://economytoday.sigmalive.com/arthrografia/36115_xeplyma-vromikoy-hrimatos-pos-syndeontai-oi-yperakties-etaireies
- <https://www.consilium.europa.eu/el/policies/eu-list-of-non-cooperative-jurisdictions/>
- <http://www.kathimerini.gr/1009823/article/epikairothta/ellada/ypo8esh-siemens-apologh8hke-enwpion-toy-dikasthrioy-o-8-tsoykatos>

ΝΟΜΟΙ – ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

- Ν. 4174/2013 ΚΩΔΙΚΑΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ (Κ.Φ.Δ.) (ΦΕΚ Α' 170/26-07-2013)

Ν. 4308/2014 ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ (Ε.Λ.Π) (ΦΕΚ Α' 251/24-11-2014)

Ν. 3091/2002

ΠΟΛ 1041/05-03-2003

ΑΠΟΦΑΣΗ 2/2003 ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ